

B E L G E L E R

T Ü R K T A R İ H B E L G E L E R İ D E R G İ S İ

Cilt: XXIV

2003

Sayı: 28

V U K Ū ° Â T - N Â M E

V U K Ū ° Â T - I T E R T İ B - İ Ő Â H Â N E ° İ D E V L E T - İ ° O S M Â N İ Y Y E ° İ ° A L İ Y Y E

İ S M Â ° İ L B. H ũ S E Y N E Ő - Ő E H R İ

M. H ũ D A İ Ő E N T ũ R K * 1

M ũ e l l i f v e e s e r i h a k k ı n d a :

İsmâil b. Hüseyn eş-Şehrî^{*2} hakkında matbû ve gayrimatbû literatürde herhangi bir bilgiye rastlayamadık. *Sicill-i °Osmânî*'de^{*3} geçen ve müellifimiz devrinde yaşayan, ancak biyografilerinde vuzûh olmayan "İsmâil Aga", "İsmâil Efendi", "Hacı İsmâil Aga", "İsmâil Paşa" gibi isimlerin, İsmâil b. Hüseyn ismi ile bir ilişkisi tesbît edilemedi. Ölüm tarihi de mâlûm olmayan^{*4} müellifimiz hakkında yegâne bilgi, yayınladığımız bu risâlesinin^{*5} ilk sahifelerinde yer almaktadır^{*6}. Buna göre ebeveyni, Karade-

*1 Yrd. Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.

*2 "Şehrî", eskiden doğma-büyüme İstanbullu olanlar için kullanılan bir tâbirdir.

*3 Bk. Mehmed Süreyyâ, *Sicill-i °Osmânî*, C. I s. 372 vd.

*4 Eğer *Sicill-i °Osmânî*'de (C. I, s. 372-373) iki satırlık biyografisi verilen el-Hâcc İsmâ°l Aga (*Yeniçeri Ocağı'ndan bi't-tefeyyüz İstanbul Agası ve 1201'de Surre°-i Hümâyûn Emîni ve 1230'da Segbân-başı oldu; bu hizmetten ba°de'l-°azl fevt olmuşdur*) bu ise, 1230'dan sonra vefât etmiştir. Ancak müellifin, kendi eserinde biyografisini verirken, çok önemli bir görev olan *Surre°-i Hümâyûn Emînliği*'ni atlaması bizce mümkün değildir. Eğer, yine aynı eserde (C. I, s. 375) birbuçuk satırda biyografisi verilen İsmâ°l Efendi (*Şehrîdir; Enderûn-ı Hümâyûn'dan bi't-tefeyyüz sırasıyla Çûkadâr-ı Şehryârî oldu. 1203'de infisâl idüp bu senelerde fevt olmuşdur*) ise ve ölüm tarihi 1213 (belki 1223) yerine sehven 1203 olarak yazılmışsa, müellifimiz olduğuna bir ihtimal verilebilir. Zira, yayınladığımız bu risâlesi 1213 yılına kadar gelmektedir.

*5 Risâle, 1973 yılında Halil Esenli ve Hakkı Önen tarafından paylaşarak Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır (bk. Abdülkadir Özcan, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Tezleri*, İstanbul 1984, s. 238).

*6 Maârif Vekâleti'nce bir hey'et tarafından fasiküller hâlinde yayınlanan *İstanbul Kütüphaneleri Tarih-Coğrafya Yazmaları Kataloqları* (İstanbul 1943-1951) isimli katalogun 2. fasikülünde (s. 159-160) tesbit ettiğimiz bu risâlenin müellifi hakkında katalogda verilen bilgi de yine müellifin kendi eserine dayanmaktadır.

niz sâhillerinden Evrenye (اورنيه) nâhiyesine*7 bağlı Kuş-göğü (قوش كوكى) karyeli olup I. Mahmûd devrinde 1141 (1728/29) yılında İstanbul'a gelip Aya-kapısı semtinde "Sirkeci Odaları" adıyla bilinen mahalde sâkin ve mütemekkin oldular. İşte İsmâil Efendi 1165 (1751/52) yılında, "hâlâ maska-ı re'simiz, Sirkeci Odaları dimekle ma'rûf u meşhûrdur" diye târif ettiği bu mahalde dünyaya geldi.

İsmâil Efendi'nin doğumundan üç yıl sonra 1168'de (1754/55) I. Mahmud vefât edip yerine Sultan III. Osman Hân, 1171 (1757/58) yılında o da dünyasını değiştirmiş, Sultan III. Mustafa Hân tahta geçti. Daha sonra 1180 (1766/67) yılında İsmâil b. Hüseyin, henüz 16 yaşında ve âilesi fakirlik içinde iken ebeveynini kaybetti. Aynı yılda, *Yetmiş üç Cemâ'ati Yeniçeri Ocağı* kışlasına *civelek**8 olarak koşulup burada müezzinlik hizmeti ile vakit geçirirken, 1182 (1768/69) yılında Rusya üzerine *Sefer-i Pâdişâhî* ilân edilip: "*Cümle Yeni-çeriyân, 'âzim-i râh-ı Bender olımsun*" emr-i hümayûnu üzerine, müellifimiz de *Yeniçeri-ortaları'na Kara-kullukcu**9 tâyin olundu. Seferden döndükten sonra da bu göreve devam etti.

1187 (1773/74) târihinde Sultan III. Mustafa vefât edince yerine Sultan I. Abdülhamid Hân geçti. İsmâil Efendi ise, muhîtinde pek mümtâz olan güzel sesi ile bu sırada müezzinlik hizmetini sürdürüyordu. Bu arada sesinin evsâfı Pâdişâhın kulağına ulaştı ve emr-i hümayûnla "*Cerîde'-i Teberdârân-ı Sarây-ı Atık*"a kayd olundu. Burada hizmetde iken, Pâdişâhın huzûrunda yine sesinin güzelliğinden bahis açılınca: "*Getürsünler!*" emriyle müellifimiz *Beşiktaş Sarây-ı Hümayûnu*'na götürüldü. Padişah'ın: "*Ezân-ı Şerîf virsün!*" emri üzerine kendisini "*Şahn-ı Çinili*"ye iletdiler. Burada "sa'y-i belîğ" ile bir Ezân-ı Şerîf okuduktan sonra Pâdişâh bizzât kendisini huzûruna çağırıp: "*Âferîn; in-şâ'Allâh berhûrdâr olursun*" diye duâ edip İsmâil Efendi'yi "hoş-hâl" kıldı. Sonra da, Kara Silihdâr Mehmed Paşa'ya dönüp: "*Bunu, Kilâr-ı Hâşşa'ma çerâğ eyledüm*" diye fermân ısdâr etti. Silihdâr-ı Şehriyârî de, müellifimizi hemen Kilâr Kethudâsı Safâyî Hasan Aga'ya teslim etti ve İsmâil Efendi 1194 (1780) târihinde Kilâr-ı Hâssa'ya tâyin olundu. Bir müddet sonra da kendisine *çûkadârlık* pâyesi ihsân edildi. Böylece, bunca zaman çektiği sıkıntı ve zorluklardan sonra, râhat ve huzûra kavuştu.

V u k ũ c â t - n â m e ' n i n t â r î h î d e ğ e r i v e m u h t e v â s ı :

Risâlenin ismi ilk yaprağının ön yüzünde (v. 1/a) "*Vuķũcât-ı Tertîb-i Şâhâne'-i Devlet-i 'Osmâniyye'-i 'Aliyye*" olarak yazılmıştır.

*7 Bugün Kastamonu'da bulunan Evrenye nâhiyesi, İnebolu ile Abana arasında yer almaktadır. H. Esenli'nin Lisans Tezi'nin Önsöz'ünde ise, Rize'nin Pazar nâhiyesine tâbi olduğu kaydedilmiştir.

*8 Yeniçeri Ocağı'nda hizmet ve mülâzemet eden ve aşçıbaşı maiyyetinde yâver gibi kullanılan gençlere verilen isimdir. Civelekler, başlarına çapraz sanıklı külâh koyarlar; kırmızı salta, mavi çakşır, kırmızı yemeni giyinirler; yüzlerine saçak peçe takarlardı (Şemseddîn Sâmî, *Kâmûs-i Türkî*, s. 491; Kâmil Kepeci, *Tarih Lugatı*, Tan Matbaası 1952, s. 77).

*9 Emniyyet ve âsâyişe nezâret etmek için karakollarda bulunan ve geceleri devriye gezen yeniçerilere "Kara-kullukcu" veya "Salma Kulluk Neferi" denilirdi. Bunlardan, on beşerlik grupların başlarına da "Baş Kara-kullukcu" adı verilirdi. Baş Kara-kullukcular, çorbacı ve zâbitlerin emir-çavuşları mertebesinde idiler (K. Kepeci, *Aynı Eser*, s. 41).

Amatörce bir tarzda kaleme alındığı anlaşılan risâlenin edebî yönden bir değeri olmamakla birlikte, bilhassa yazıldığı döneme âid Osmanlı teşrifât ve teşkilâtının bir kısmına açıklık getirmeğe çalışması, ayrıca yegâne nüsha olması, bunun yanında en önemlisi, müellifin bizzat yaşadığı yâhud yakînen muttalî olduğu bazı olayları, tören ve şenlikleri âdetâ bir tiyatro sahnesi gibi gözönüne sermesi, esere önem kazandıran hususlardandır.

Müellif, eserinin te'lîf sebebini kısaca, kendi zamânında meydana gelen olayları anlatmak ve bu arada Pâdişâhın saray dışına çıktığı zamanlarda, onun seyâhat ve ziyâretleri hakkında bilgi vermek olarak açıklamaktadır*¹⁰.

Risâle, duâ ve senâdan sonra müellifin kısa bir otobiyografisi ile başlar. Bundan sonra "*Der-beyân-ı vukû'ât*" başlığı altında 11 Receb 1203 (7 Nisan 1789)'de I. Abdülhamid'in vefatı ve III. Selîm'in tahta çıkışı ile başlayan olaylara, yâni ana konuya geçilir; 12 Receb'de *Surre-i Hümâyûn* ihrâcı ve bu esnâda icrâ olunan merâsim; yeni Pâdişâhın *Hırka-i Sa'âdeti* ziyâret sahneleri ve bu vesîlesiyle içindeki emânât-ı mukaddese ile sâir eşyânın tavsîfi ve mekân içindeki mevzilerinin tâyini yapıldıktan sonra, III. Selîm'in cülûsu münâsebetiyle icrâ kılınan bey'at merâsimi teferruâtıyla anlatılır. Bundan sonra altı yıl atlanarak 1212 (1797/98) yılı vukuâtına geçilir ve burada Aynalı-kavak ve *Sarây-ı Cedîd* (Beşiktaş Sarayı)'e vâki "*göç-i hümâyûn*"dan kısaca bahsedilir. Hemen akabinde 1213 (1798/99) yılında Napoleon Bonapart'ın Mısır'ı işgaline geçilir. Bilâhire bazı azl ü nasblar; yine 1213 yılı Fıtr (Ramazân) Bayrâmı'nda tertîb olunan bey'at ve mu'âyede merâsimi ile bu münâsebetle yapılan şenlikler muassalan anlatılarak risâle sona erer.

Eserin imlâsı ve metnin neşrinde tâkib edilen usûl:

Müellifin, eserine edebî değer kazandırmak düşüncesiyle altından kalkamadığı külfetli bir dil kullanmağa heves etmiş olması ve bunun yanısıra hemen her satırında rastlanan fâhiş imlâ ve terkîb hatâları, metnin okunmasını ve anlaşılmasını oldukça zora sokmuştur.

İşte bu sebeble, aşağıda metnini verdiğimiz eseri yayınlarken Arabça ve Farsça kelimelerde tam transkripsiyon kullanmak zarûreti doğmuştur. Bunun yanında orijinal metinde imlâsı yanlış olan kelimelerin doğrusunu yazdıktan sonra yanlış imlâyı dipnotda asıl harfleriyle verdik. Bu uygulamayı, genellikle bir kelimenin ilk geçtiği yerde yapıp, aynı kelimenin daha sonraki yanlış imlâlarında, gerekmedikçe tekrarlamadık. Zîrâ, yanlış kelimeyi metne alıp doğru imlâsını dipnotda belirtseydik, metnin akıcılığı bozulacağı gibi yarısı da dipnotla doldurulmuş olacaktı. Cümle içinde mânâyı tamamlamak için gerekli yerlerde < > içinde bazı ilâveler yapmak tasarrufunda bulunduk. Harf düşmesi yâhut silinme veya lekelenme gibi sebeplerle eksik kalan kelimelerde bu harfleri [] içine yazarak tamamlamağa çalıştık. Yanlış imlâ ile yazılan veya dilbilgisi bakımından vazedildiği mânâdan başka mânâyâ delâlet eden kelimelerin doğru yazılışlarını da [] içinde belirttik (i'tibâren [ittib. 'an] gibi). Okunamayan kelimeleri ise, tahmînen aslî harfleri ile yazarak yanına (?) işâreti koyduk.

*¹⁰ Bk. v. 4/a-4/b.

Eserin tavsîfi:

Eser, Millet Kütüphanesi Ali Emîrî Kitapları, Tarih kısmı, nr. 625'de kayıtlıdır. Mikrofilm Arşiv nr. 747'dir. 232 x 130 mm. eb'âdında olan eserin cild kapağı ebrî kâğıdla kaplıdır. Varak adedi 24 olmasına rağmen, sonradan Latin rakamlarıyla verilen numaralandırmada, kapak-altı varakın ikinci sahifesinden (bize göre 1/b) başladığı halde bu varak ile 11. (bize göre 12.) varak atlanmış ve eser, 22 varak olarak gösterilmiştir. Eser, *Nesh Kırmısı* hat ile yazılmıştır. Her sahifede 27 satır vardır.

Risâlede "ketebe kaydı" bulunmamaktadır. Ancak bizi, eserin müellif nüshası olduğu kanaatine götüren üç sebep vardır: 1- Bilinen tek nüsha olması; 2- Üzerinde tashîh, ibtâl ve ilâveler yapılmış olması; 3- Bir müstensih'in gözünden kaçamayacak kadar imlâ hatalarıyla dolu olması. Şübhesiz bu üç maddeden sadece biri veya ikisi, bir eserin müellif nüshası olup olmadığına delil sayılamaz ise de üç özelliğin birarada bulunması, aksine işâret eden herhangi bir kayda ve bilgiye rastlanıncaya kadar risâle-nin müellif hatt-ı desti olduğu hükmümüzü cârî kılacaktır.

Temellük kaydı: ... (?) min-mütemellikâti'l-faķîr el-ĥâlî (?) Muĥammed 'Ârif el-Ĥilmî el-Müderris 'ufiye 'anh, âmîn. 15 Zâ. sene 248, yevmü's-sebt.

Vâkıfın mührü: Allâhü Te'âlâ Ĥazretleri'niñ rızâsiyçün (?) vaķf eyledim. Diyâr-bekrli 'Alî Emîrî.

VUĶŪ^c ÂT-NÂME'NİN FİHRİSTİ:

<u>Varak nr.</u>		<u>Sayfa nr.</u>
1/b:	VUĶŪ ^c ÂT-I TERTÎB-İ ŞÂHÂNE ² -İ DEVLET-İ ^c OSMÂNİY-YE ² -İ ^c ALİYYE	6
2/a:	Der-vaşf-ı seyyid-i kâ ^c inât ^c aleyhi's-selâm	6
2/b:	Sebeb-i te ² lif	8
4/b:	Der-beyân-ı vuĶŪ ^c ât.....	12
8/a:	Evşâf-ı Hırka ² -i Resûl.....	18
10/b:	VuĶŪ ^c ât-ı bey ^c at-ı agayân-ı Enderûn	22
12/a:	Tertîb-i Dîvân-ı Hümâyûn	24
13/a:	Tertîb-i bey ^c at-ı Şâh	26
15/a:	DER-VUĶŪ ^c ÂT-I SENE İŞNÂ ^c AŞER <VE> Mİ ² ETEYN VE ELF (1212).....	27
15/a:	İstîlâ-yı Françe ber-Mıŝr-ı Kâhire	28
16/b-17/a:	Sebeb-i ^c azl-i ^c İzzet Muĥammed Paŝa ve tevcîh-i vezâret [be-] Ziyâ Yûsuf Paŝa	30
17/b:	Âmeden-i Yûsuf Paŝa der-Âstâne ² -i ^c Aliyye	31
18/a:	Naĥl-i hümâyûn der-Sarây-ı Cedîd	32
18/b:	Tertîb-i ^c İd-i Fıtr	32
19/a:	Bey ^c at-ı Silihdâr-ı Şchryârî	33
19/b:	Bey ^c at-ı Enderûn	34
20/b:	Vaşf-ı cündiyân-ı zafer-âverân	35
22/a:	VuĶŪ ^c -ı cânbâz [ân] der-Sarây-ı ^c AtîĶ	37
23/b:	Evşâf-ı çavuşân	38

VUĞŪ'ÂT-NÂME

VUĞŪ'ÂT-I TERTİB-İ ŞÂHÂNE'İ DEVLET-İ 'OSMÂNİYYE'İ 'ALİYYE

[v. 1/b] بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسولنا محمد وآله وصحبه وسلم

Hamd-i sipâs, ol Kıyyûm-ı Raĥîm <ü> Raĥmân ve şîrâze²-i bend-i eczâ³-i dü cihân *celle¹ celâlühû* ve 'amme² <nevâlühû> ĥazretlerine olsun ki, bu on sekiz biñ âlemi, mahlûkât ü mevcûdâtı, bâ-ĥuşuş nev^c-i benî-insânı ne ĥuş tertîb ü tezyîn buyurup sâka³-i şehâb kıdreti ve berķ u bârân raĥmeti teşne³-i zâd-ı deĥre âb virüp kıt-ı ġidâ-yı rûĥ-ı ĥayavânî ve telezzüzât-ı³ nefsi efrâd-ı insânî için mehd-i (?) rûy-i şafĥa³-i hâk-i zemînde ve âġûş-i 'abîr-i müşk-tînde eţfâl-i tûşe vü ĥûşe³-i zümürred-i⁴ dîni ve nev-nihâl-i sebze-pûş-i dirâĥt-ı şükûfe-zerrîni perveriş-yâfte³-i 'inâyet-i Raĥmân ve sâĥil-i baĥr-i vücûd-i imkân için ĥamer-tâb-ı ĥurşîd-i ziyâ-baĥşî dâde ve âb-rû bâd-ı ĥayât-ı câvidânî³-i dâbbe (?) ve anlarıñ⁵ üzerine hefte vü mâĥ <ü> sâl nâzır⁶ ve sâ^cat ü şeb <ü> rûz-i eyyâmı hâzır⁷ buyurup ancak cins-i insâna luţf u iĥsân idüp ber-mûceb-i: ⁸ ﴿ وما خلقت الجن والإنس إلا ليعبدون ﴾ emri şerîfi üzre 'ibâdât ü tâ^cât ve temĥîd-i temcîd-âşûblar (?) diyü tuġrâ-yı nûr-ı îmânî, ser-levĥa³-i cerîde³-i kılûb-ı insânî eylediler. *El-ĥamdü li'llâhi ĥamden şümme ĥamden* (الحمد لله حمدا ثم حمدا).

[v. 2/a] Der-vaşf-ı Seyyid-i Kâ'inât 'aleyhi's-selâm:

Şad-ĥezâr-ı şalât ü selâm ol sipeh-sâlâr-ı kıfile³-i enbiyâ, Ĥabîb-i Ĥudâ, Şefî^c-i Rûz-i Cezâ, nûru'l-aşfiyâ ve tercemân-ı Ĥazret-i Mevlâ efendimizin üzerine olsun ki, bu dîn-i mübîn ġasaķ-ı şeb-i dâreynden şu^cle-feşân-ı bâġ-ı biĥişte ve zılâm-ı leyle³-i

¹ جلّ [جلّ] جله (Asıl metinde imlâsı yanlış olan kelimeler bundan sonra rakamla ve sadece yanlış olan şekliyle verilecektir).

² عمه

³ تلوزرات

⁴ زمرود

⁵ آنلرین

⁶ ناضیر

⁷ حاضیر

⁸ Kur'ân-ı Kerîm, sûre LI (Zâriyât), âyet 56.

kevneynden ziyâ-bağış-ı huld-i berîne irsâl buyurup bu bağır-i girdâb-ı ma'şiyete ğarîk ve nâr-ı âteş-gede⁹-i Nemrûd'a⁹ ğarîk ümmetlerine ol Şefî' u'l-emîn ğazretleri: « شفاعتى لأهل الكباثر من أمتى » Ĥadîs-i Şerîfî mücebince şefî' olup rûz-i hevlnâk-i 'Araşât'da¹⁰ ol yevm-i cezâ³-i "Nefsî! Nefsî!"de biz rû-siyâh [siyâh-rû] ümmetlerinin¹¹ ğâl-i perî-şânlarına ve ğarîk-ı feryâd <ü> fiğânlarına terağğumen: « لولاك لولاك لما خلقت الأفلاك » vücûdu³llâhîleri [vücûd-ı İlâhîleri] ki:

Bejt:

Gül-i nâzik-i mizâc-ı bûstân-ı 'adn-i 'adnânî
Nihâl-i ma'celet-i gülzâr-ı Benî-Hâşim[î].

Neşr:

Olan şafha³-i nûr-ı mücellâ vücûdı ğark-ı rîz-i ğaclet 'işyân-ı 'uşât-ı 'Araşât olup hemân bî-na'leyn ve ser-levha³-i nûr-ı Muşğaf-ı lağf olan ser-inkıyâd-ı ğazret-i ceberûtları bürehne ve ol pûşîde³-i esrâr-ı nûr-ı Muğammedî olan ğîsûy-i müşkbâr-ı 'anber-efşânları perîşân, mânend-i sünbül-i cenne[t] sâye³-i 'arşu³llâhîde nâle-künân buyururlar:

انت الذى توحّد بالعرز والعلی انت الذى تفرّد بالفضل والكرم

Meşnevî:

Şehen-şâhâ 'atâ-bağışâ ilâhâ
Kerîmâ çâre-sâzâ pâdşâhâ
'Atâ kıl ümmetim 'işyân-ı cürmin
Şerm-sâr itme ey Perverdigârâ.

Neşr:

«Ümmetî! Vâh ümmetî!» (اَمْتِي وَآه اَمْتِي) zâriyle kıble-ğâh-ı 'arş-ı mu'allâ olan ceb-hezâr-ı şefâ'atlerin âlûde³-i ğâk-i tazarru' <u> niyâz-ı zû'l-ğâcât kılup tâ neyyir-i (?) niyâz-ı Peyğamberî hedef-i 'inâyet-i Perverdigârî'den güzâr idüp icâbet-yâfte³-i 'afv-ı Ğafûr olıncaya ğadar zâr ü zâr ğiryân oldukları bir 'âşî vü mücrim ümmetlerine merğametendür. Ve âl <ü> aşğâb-ı zû'l-inkıyâdları üzerine olsun ki, bu ümmetine pîşrev-i râh-ı hidâyet ve rehnümâ-yı tarîk-ı velâyet olup ğuzûr-ı ağadiyyete [v, 2/b] lâyığ ve pîşğâh-ı Cenâb-ı Mevlâ'ya müstağığğ, ef'âl-i müstağseneye bâ'iş ü bâdî oldılar. *Allâhümme şalli 'alâ-Seyyidinâ Muğammedin ve 'alâ-âlihî ve şahbihî ve selleme teslîmen keşîren tayyibâ* (اللهم صلّ على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وسلّم تسليماً كثيراً طيباً).

⁹ نمروته

¹⁰ عره صائده

¹¹ اومتلرينك

Sebeb-i te'lîf:

Ma'lûm ola ki, bu 'abd-i haķîr, az'afu 'ibâdi'llâhi'l-Kâdir [Kâdir] İsmâ'îl ibn-i Hüseyn eş-Şehrî ğufire¹² zünûbuhumâ ve sûtire¹³ 'uyûbuhu[mâ], Sultân Maħmûd Hân 'aleyhi'r-raħmetü ve'l-ğufrân ħazretlerinin evân-ı salţanatlarında peder ü mâderimiz Baħr-i Siyâh sâhillerinden Evrenye (اورنيه) nâhiyesinde Kuş-göği (قوش كوكى) nâm kar-yeden olup biñ yüz kırk bir (1141: 1728/29) târîhinde perder [peder] <ü> mâderimiz pâytaht-ı 'âlî olan Âstâne³-i 'Aliyye'de ve şâh-ı büldân Kostantiniyye'ye 'ubûr idüp Aya-kapusu dâhîlinde Sirkeci Odaları nâmıyla mersûm maħallde bir niçe sâl sâkin ü mütemekkin olup biñ yüz altmış beş (1165: 1751/1752) târîhinde bu dâ'î, ketm-i 'a-demden sâhil-i baħr-i vücûd-ı imkâna ve mekân-ı aşliyyeden 'âlem-i berzah-ı cihâna gelüp hâlâ maskat-ı re'simiz Sirkeci Odaları dimekle ma'rûf u meşhûrdur; andan üç sene mürûrında Sultân Maħmûd Hân ħazretlerinin kâfile³-i ħayâtı merhale³-i tengden niħlet eyledi.

Beyt:

Koyup yirlü yirinde raħt ü baħtı
Deĝişdi tahta³-i tâbûta taħtı.

Neşr:

Me'âliyle¹⁴ dâr-ı fenâdan cinân-ı baķāya ħırâmân olup biñ yüz altmış sekiz (1168: 1754/55) târîhinde Sultân 'Osmân Hân ħazretleri cülûs buyurup üç sene taħt-nişîn-i şehen-şâh olup ana dahı sâķa³-i devrân cür'asın nûş itdürüp ¹⁵ ﴿ كل من عليها فان ﴾ câmindan fân içüp refâtâr-ı cinân buyurdılar.

Biñ yüz yetmiş bir (1171: 1757/58) târîhinde Sultân Muştafâ Hân, ol sâye³-i Ĥazret-i Raħmân, taħt-ı 'âlî-baħt-ı şâhâneye iclâs buyurup ol devr-i ferruħ-eyyâmda bu bende ve ğamûm-ı deħrden âzâde sâye³-i baĝal-i cân-ı pederde ve ğuşe³-i bâĝ-ı kenâr-ı mâderde kebg ü tâvûs gibi cilve vü refâtâr iderek sinn <ü> sâlimiz on altıya resîde olmuş idi. Lâkin:

Beyt:

Var mı bir ħâtır ki [v. 3/a] cerħuñ (?) anda bârî olmaya
Kanı birer ħakke [ħakke ?] ħavâdişden ğubârı olmaya.

Neşr:

Felek-i ğaddâr-ı sitemkâr, baña bu râħat ü şafâyı çok görüp rûzgâr-ı cefâ vücûdumı ħârdan ħâra ve mevc-i baħr-i bî-vefâ zevraķ-ı sînemi sengsâra rûmâl iderek, âķıbet peder <ü> mâderden ve yâr <ü> ğam-ĝüsârdan cüdâ eyledi.

¹² غفرة

¹³ ستره

¹⁴ معاليله

¹⁵ Kur'ân-ı Kerîm, sûre LV (Raħmân), âyet 26.

Meşnevî:

El-vedâ¹⁶ idüp peder <ü> mâder dil-h^vâhla¹⁷
 Hem-demem hem eşke yoldaş oldum âh ü vâhla
 Râh-ı hicrânı tutup birkaç nefer-i hem-râhla
 Bu ğarîb-i âvâreniñ gönlin¹⁸ koyup seg-i şâhla
 Ben diyâ[r-ı] ğurbete gıtdim fiğân <ü> âhla
 Gönlümi cânâ, saña ısmarladım Allâh'la.

Neşr:

Hâşılı peder <ü> mâderimiz fakr ü fâka ile evkât-güzâr¹⁹ olup:

Beyt:

Kılup mesned-i kanâ^cat bûriyâsın
 Giyüp dîbâ gibi zillet pelâsın²⁰

Neşr:

Bu faķiri perveriş itmede 'acz-i hâlleri olmagıla, biñ yüz seksen (1180: 1766/67) târihinde bu haķiri şîr-şikâr-ı kâhramân-ı yeñiçeriyân ve yâdigâr-ı **Ġazî Sultân Süleymân Hân** kullarından *Yetmiş Üç Cemâ'ati* kışlasına *civelek* koşılıp, evvel harem-i bihişt-âbâd-ı şafâda ve ol levş-i hevâ vü hevesden pâk yirde âsûde olup şadâyı dil-firîb ve âvâz-ı sirişk-i rîzimiz olmagıla ekşer-i evkâtda ma'ezzinlik hıdmetiyle imrâr-ı vaķt <ider> iken sefer-i Pâdişâhî zühûr idüp biñ yüz seksen iki (1182: 1768/69) târihinde Moskov-ı caħîm-maķarr ve ol kelb-i 'aķûr-saķar üzre sefer muķarrer olup: "*Cümle yeñiçeriyân, 'âzim-i râh-ı **Bender** olınsun!*" diyü emr-i Pâdişâhî şadır olmağın, ol gürûh-i cünd-i Ġaydarî ve sipâh-ı nuşret-i Ġazret-i Bârî cümleten, sem^can ve tâ^caten diyüp emr-i Şâhî'yi minnet-i cân ve tavķ-ı gerdân idüp cânib-i **Bender**'e 'azîmet eylediklerinde bu dâ'î dahı "*orta*"mıza *Kara-kullukc*ı ta^cyîn olunup cümle yeñiçeriyân ile 'âzim-i râh-ı **Bender** olup mâh gibi menzil be-menzil irtihâl²¹ ve âftâb mişâli şehrden şehre intiķâl idüp her merhalede²² niçe tecribeler²³ hâşıl ve her kâfide²⁴ bunca fâ'ideler vâşıl olup bu minvâl üzre şedâyid-i sefer çeküp, **Bender**'e dâhîl olup bir müddet anda meķş²⁵ [v. 3/b] ü iķâmet, ba^cdehû **Hân-Tepesi**'ne²⁶ andan **Baba-**

- 16 الودآ
 17 دلخاهله
 18 كوكلك
 19 اوقت كزار
 20 پلاسين
 21 ابرتحال
 22 مرحلده
 23 تجروبلر
 24 قافلده
 25 مكس
 26 خان تپسنه

dağ'na kışlak tertîb olunup, hâşılı bir sene mürğ-i vücûdumuz ol nevâhîlerde per ü bâl açup ahîr[en] **Âstâne**²⁷-i **Aliyye**'ye ²⁸avdet idüp yine kışlalarımıza taksîm olundukda bu dâ²⁹'i mihnet-dîdeyi hıfz-ı bilâd <ü> mağallât için sû-be-sû rûh gibi revân ve istirâhat-i²⁷ ²⁸ibâd-ı muvahhidîn için şîhne ve ²⁹ases ve er taraf taraf geşt-i devrân olmağa ortamızın²⁸ kolluğına *Kara-kullukcı* ta²⁹yîn idüp rûz <ü> şeb devâm-ı ³⁰ömr-i Pâdişâhîye ³¹âzim-i du³¹â vü niyâz iken yine felek-i kec-dem²⁹ ser-neşter-i nîşi (?) zehr-âlûdiyle reg-i ³²ömr-i Pâdişâha faşş idüp sultân-ı devrân **Şâh Muştafâ Hân** hâzretleri, ³⁰ ﴿ كل من عليها فان ﴾ bâdesiyle ser-hûş ve ³¹ ﴿ كل نفس ذائقة الموت ﴾ cür³¹asiyle bî-hûş oldu.

Beyt:

Eger şâh <u> gedâ ger merd <ü> zendir
Kamunun âhîri gûr u kefendir.

Neşr:

Ba³²dehû biñ yüz seksen yedi (1187: 1773/74) târîhinde **Abdülhamîd Hân** ve ol Şâh-ı Skender-devrân, taht-ı kaşr-ı Kõstantiniyye'ye iclâs [cülûs] buyurup:

Beyt:

Sâkî ele al sâğar-ı şahbâ yiglendi
Dillerde elem kald[ı] ³³âlem yiglendi.

Neşr:

Yine gürûh-ı İslâmiyân yeniden cân bulup herkes şevk u nişârı üzre evkât-güzâr³² olup bu haķîr yine üslûb-ı³³ kadîmimiz üzre vardığımız mağallerde aħbâb ü yârân ve muħibb <ü> dostân, ezân-ı şerîf virmemiz için niyâz ü du³⁴â³⁴-i hayra âğâz eylemek ile biz dahı elden geldiği kadar evkât-ı pençde ezân-ı Muhammedî ve Sünnet-i Peyğamber ile akrân <ü> emşâl miyânında³⁴ ser-efrâz ve şenâ-yı ihvân-ı nîkân ile âvâzımız beyne'n-nâs mümtâz olup, hâşıl-ı maķâl bu üslûb üzre yigirmi sene çillekeş-i inkıyâd-ı zâbiñân olup âhîr, evşâf-ı şadâmız, sem³⁵-i Pâdişâhîye vâşıl oldukda beğâyet hażz eylemek ile bu bende, bâ-emr-i hümâyûn biñ yüz bir³⁵ (1101 [1201: 1786/87]) târîhinde ismimizi *Cerîde*³⁵-i *Teberdârân-ı Sarây-ı Atîķ*'a kayd ve hıdmet-i

²⁷ اصطراحت

²⁸ اورنمزين

²⁹ كنج دم

³⁰ *Kur'ân-ı Kerîm*, sûre LV (Raħmân), âyet 26.

³¹ *Kur'ân-ı Kerîm*, sûre III (Âl-i 'İmrân), âyet 185.

³² اوقتنگزار

³³ اوصولوب

³⁴ میانکده

³⁵ "Biñ iki yüz bir" (1201) olmalı.

mü³⁶ezzîlik ile dil-âvâzımız ol dâm-ı feraḥ-fezâya³⁶ bend olup bir niçe müddet dahı anda ḥıdmetimize istiḥdâm ile pesendîde³⁷-i hâşş u 'âmm³⁷ olarak yine evşâf-ı şadâmız [v. 4/a] ḥuzûr-ı Pâdişâhîde güzer eyledikde ol Şâh-ı 'âlî-vaḳâr: "Getürsünler!" diyü emr buyurduklarında, haḳîri alup göç-i hümâyûn *Beşiktaş Sarâyı*'nda olmagıla bizi *Şahn-ı Çinili*'ye getürüp anda: "Ezân-ı şerîf virsün" diyü emr-i hümâyûn olup bu faḳîr dahı biñ dürlü şerm ü hacîl ile yüzüm dergâh-ı Te'âlâ'ya ve gönülüm kıblegâh-ı 'arş-ı mu'allâya bend idüp vüs'ümüzden geldiği kadar sa'y-i belîğ idüp ol şahn-ı meydân-ı dil-güşâ[³⁸-i] şahratu'llâhdan ve ol maḳâm-ı feraḥ-baḥşâ sicill-gâh-ı Beytu'llâh'dan nişân virüp âvâz-ı nâçizimiz pesendîde³⁷-i ḥazret-i Pâdişâh-ı Cem-cenâb oldukda bi'z-zât³⁸ kendüleri ḥuzûr-ı şerîflerine çağırıp: "Âferîn; in-şâ'Allâh berḥûrdâr olursun" diyü du'â buyurup iḥsân-ı şâhâneleriyile mesrûr-ı fâriḡu'l-bâl ve ol vechile bu 'abd-i kemterin ḥûş-hâl idüp andan **Kara Silihdâr Muhammed Paşa**'ya bakup buyurdılar ki: "*Bunı, Kilâr-ı Hâşşa'ma çerâğ eyledim*" diyü fermân şâdır oldukda, Silihdâr-ı Şehriyârî ol dem emr idüp bizi, **Kilâr Kethudâsı Şafâyî Hasan Aga**'ya teslîm eyleyüp biñ yüz doksan dört (1194: 1780/81) târîhinde *Kilâr-ı Hâşşa*'ya çerâğ buyurdılar. *El-ḥamdü li'llâhi ve'l-minne* (الحمد لله والمنة).

Kit'a:

Çün kader levhine çekdikde kalem
Bendeyâ rezîle (?) nice mîr-i 'alem
Sırr-ı ḥikmet ne olursa taḳdîr
Serve âzâd iken urur zencîr.

Neşr:

Cenâb-ı Ḥudâ'ya ḥamd ü şenâ olsun ki, bunca eyyâm çekdiğim ta'ab u meşâ-ḳḳat, sürûr <ü> râḫata mübeddel olup müddet-i ḳalilde naşr-ı Pâdişâhile mümtâz ve çûkadârlık iḥsânıyile ser-efrâz olup bir gün ḫâtıra bu ḫuṫûr eyledi ki: Bu 'âlem-i fânî bî-baḳâdır. Kişiye lâyıḳ olan, ilâ-âḫiri'd-devrân ḫayr ile yâd olmağa bir vesîle lâzım olmaḡın, vaḳtimizde zuḫûr iden ḫavâdişâtı ve şevketlü efendimiz şems-i ḫâver gibi kangı burc³⁹ seyr ü seyrân ve şâh-ı İskender-veş kangı mesîregâhı ḫandân-ı devrân ve mürğ-i anḳâ-yı baḫt-ı hümâyûnları kangı cevâmi' u mesâcidi ṫayarân buyurdılar ise, [v. 4/b] silk-i beyâna getürüp taḳrîr ü taḫrîr eylemek için kapu yoldaşlarımızdan ve aḫbâb <u> aşdiḳâlarımızdan **Seyyid Muhammed Hâşim Aga** ḡâyetde nîk-ḫûy ü şîr-ni-ḡûy bir zât olmagıla anlara bu ḫuşûşuñ itmâmını ve bu emriñ ihtimâmını niyâz-mend olduğumuzda anlar dahı ḫâtır-ı nâçizânemize mürâ'aten hezâr 'aciz ile ibtidâ vü it-

36 فحفظنايه
37 أم
38 بزات
39 بورجى

mâm⁴⁰ idüp yâdigâr-ı yârân ve teberru^c-ı⁴¹ muhibbân olup rûhumızı du^câ³-i hayr ile yâd eyleyeler. Ve ism-i risâle mûndericü'l-vekâyi^c olmagıla **Vuķū^cât-nâme** tesmiye olındı. Erbâb-ı bezâyi^cden ve aşhâb-ı vekâyi^cden niyâz olunur ki dûzbân-ı aqlâm-ı rûsiyâhdan ve lisân-ı 'abd-i nâcîz-i perîşân-beyândan şudûr bulan kelâm-ı ser-zede zîr-i dâmen-i 'afv mürüvvetlerinde mestûr buyurıla.

Der-beyân-ı vuķū^cât:

Tertîb-i kıtâr-ı vekâyi^c olan bende³-i şenâ-kâr bu vechile nüķûd-i 'ömrin⁴² nişâr idüp târîh-i Nebeviyyetiniñ [Nebevî'niñ] biñ iki yüz üç (1203/1789) Receb'iniñ on birinci gününden berü vuķū^c bulan kânûn-ı Pâdşâhî ve eţvâr-ı Şehen-şâhî ne gûnâ hareket buyurdıkların raķam-zede³-i çâkerî olmışdur ki, ol sultân-ı cihân **Hamîd Hân** hazretleri bir ğayûr Pâdşâh-ı merhamet-âyîn olmağın, muķaddem Moskov-ı bed-fi^câl ba^czı bilâd-ı İslâmiyyeye ğâret ve küllî hasâret idüp **Özül'**⁴³ ve **Bender'**e ve ol nevâhîlerde olan kılâ^c-ı muvaħħidîne dest-i encâs-âlûdın⁴⁴ dirâz eylediği sem^c-i Pâdşâhiye vâşıl oldukda der-^caķab sefer-i Pâdşâhî muķarrer olup Vezîr-i müşârûn-ileyh **Koca Yûsuf Paşa'yı** ta^cyîn buyurup kendüler leyl <ü> nehâr dergâh-ı Hazret-i Perverdigâr'a selâmet-i mü³minîn ve nuşret-i muvaħħidîn için du^câ³ ü feryâd-zârî kılarlar idi. Lâkin çâre ne? Murâdu³llâh her ne ise ol zuhûr ider.

Beyt:

Ne yüzden ki ola taķdîr-i Sübhân
Anı men^c idemez tedbîr-i insân.

Neşr:

Cenâb-ı Hudâ ne gûne irâde³-i 'aliyyesi ta^calluķ ider ise o gûnâ vuķū^c bulur. Hâşılı [v. 5/a] *sancâķ-ı şerîf* pâs-bân-ı ser-haddân ve sîne³-i a^cdâya hey[³]et-feşân olup zîr-i sâyesinde bu ķadar cünd-i İslâmiyân kemer-i ħamiyyetlerin miyânlarına bend idüp ħâb <ü> râhatların terk idüp peykân-ı çeşm-i a^cdâya sîne gerüp sedd-i İskendervâr ķâ³im olurlar idi. Vezîr-i A^czam-ı Pâdişâh hazretleri, vâķi^c olan muĥârebe vü muķâteleyi ve bi-ķazâ³i³llâh zuhûr iden perîşânlığı ve ordu-yı kebîriñ inhizâmı haberin taraf-ı Pâdişâhiye taķrîr ü taħrîr eyledükce ol Şâh-ı ğayûr-nijâd, bu haber-i muşîbet-encâmlar ile vücûd-ı nâzeninin⁴⁵ berbâd ve bu ıztırâb-ı derûn, goft <u> ğûy-i bîrûn ile mizâc-ı hümâyûnlarına inĥirâf vâķi^c olup rükûb ü nüzûle bi'z-zarûr iķâmet buyururlar idi.

40 ایتمام

41 تبروع

42 عمرک

43 اوضویه

44 الودک

45 نازنینک

Bejt:

Cihân bir hânedür, ârâyişi çok
 İçine girenin âsâyişi yok
 Düşer dervîş ise teşvîş-nâme
 Ve ger sultân ise fikr-i cihâne.

Neşr:

Sene şelâse <ve> mi³eteyn ve elf (1203/1789) Receb-i Şerîf'inin on ikinci günü ihrâc-ı Şurre²-i Ka^cbe²-i Mükerreme, mu^ctâd-ı kadîm-i pâdîşâhân ve kânûn-ı sâlifü'd-devrân olmagıla üç gün aqdem Dârî's-sa^câde Agası İdrîs Aga ve Silihdâr-ı Şehryârî Arnebûd Yahyâ Efendi müsteşiren refâkat idüp şevketlü 'Abdülhamîd Hân efendimize ifâde eylediklerinde inhirâf-ı mizâcları olmagıla buyurdılar ki: "Bu sene teberrüken bir gün muqaddem ihrâc iderim" diyü nuḡ-ı Pâdişâhî zuhûr bulmagıla mâh-ı Receb'in on birinci bâzâr günü biniş-i hümâyûn "Dîvân Yiri" nâmıyla meşhûr olan kâşâne²-i bî-nazîr⁴⁶ ki evc-i âsmâna ser çekmiş üç aded ḡubbe²-i gerdûn üzre mebnî bir binâ²-i nâdir ki, rûy-i derûn-ı ḡubbe hezâr elvânla gûn-â-gûn mûnaḡḡaş verd, dîvârî çemen-i bihişt gibi aḡdar-gûn ve la^cl-nümûn somakı²-i bî-nazîrler ki çeşm-i beşer görmüş deḡil ve bisât-ı⁴⁷ zemîni Sakız mermeriyle mefrûş ve dokuz 'aded revzen-i şâhîleri her biri zîr <ü> zemînden saḡh-ı⁴⁸ bâma hem-ser olup altun-ı muḡallel müşebbekler ile mestûr ve bâb-ı [v. 5/b] 'âlisinin derûn-ı muvâcchesinde şadr-ı a^czam paşalara cây-i maḡşûşa ta^cyîn olunup furâḡ-ı (فراق) bâlâsında beyḡaviyyü's-şekl altun kafeslü bir revzen-i 'âlî-pervâzdır ki, ba^czan vâlîde sultân-ı 'aliyyetü's-şân ve şevketlü efendimiz ḡazretleri ol revzen-i ma^chûddan istişâre²-i ricâl-i devleti ve sü²âl <ü> cevâb-ı nîk ü bedî kenâr-ı semâh-ı câna çeküp ḡulâşa²-i istişâreye ve ḡâtime²-i müşâvereye itḡlâ^c-ı vukûf için teşrîf buyururlar. Ve ol ḡasr-ı âlîde be-her Dîvân-ı Pâdişâhî, Şadr-ı A^czam ve sâyir ümenâ-yı devlet ve ricâl, bâ-sa^câdet ol mekân-ı 'âlîye müctemî^c olup simât-ı⁴⁹ Şâhî ve ta^câm-ı Dîvân-ı Pâdişâhî ile mütene^cim olurlar. Ol kâşânenin pişḡâhında bir meydân-ı vâsi^c olmaḡın, ekşer-i evânda Şurre²-i Beytu'llâh anda ihrâc olunup ve şurre emînlerine ol maḡalldede teslîm olunur idi. Bu def^ca dahı ol ḡasr-ı dil-güşâyâ biniş olunup şevketlü efendimiz Sultân Hamîd Hân ve şâhzâdegân-ı cevân-baḡtân ki, Sultân Muştafâ ve Sultân Maḡmûd efendilerimiz ma^can teşrîf buyurup bu bende dahı Şâhzâde Sultân Maḡmûd Efendi'nin çûkadârlarından olmagıla, bile bulunup Sultân 'Abdülhamîd Hân efendimizin inhirâf-ı mizâcları küllî müstevlî olmagıla, ihrâc-ı Şurre'ye ta^cyîn olunan işrâf-ı sâ^catden⁵⁰ iki çihâr-yek⁵¹ muqaddem ihrâc idüp ve hevdec-i Bâr olan şütür-i hümâyûnı birkaç def^ca deverân ḡavânîn-i şâhâne iken, bir

46 بينضير

47 بصات

48 صتح

49 صماط

50 ساعاتدن

51 چيرك

def'a deverân [devr] itdürüp surre emînine teslîm buyurup andan şâhzâde efendilere: "Gitsünler" diyü izn-i hümayûn oldukda, biz dahı efendimiz **Sultân Maḥmûd**'ı alup **Hırka²-i Sa'âdet** kurbında vâkı' **Sünnet Odası**'na getürüp ol maḥalde la'ab-i tufûliyyetlerine meşgûl iken şevketlü [v. 6/a] efendimiz **Dîvân Yiri**'nden avdet buyurup **Sultân Muştafâ** efendimiz **Sarık Odası**'na (صارق اودسنة) teşrîf buyurup anda eḡlerler imiş. İbtidâ **Sultân Ḥamîd** efendimiz **Sarık Odası**'na kadem-i rencîde (رنجیده ?) [ribhîde ?] buyurup **Sultân Muştafâ Efendi**'yi sîne³-i cânına çeküp "el-firâk! el-firâk!" zâriyle giryân olup ba' dehû du'â⁵² buyurup andan bizim efendimiz **Sultân Maḥmûd**'a [Maḥmûd] tarafına tevcih buyurdıklarında **Sultân Maḥmûd** istikbâlen ḥâk-i pâylarına yüz sürdüklerinde, Pâ[d]şâh-ı zamân evlâdın⁵³ der-kenâr idüp giryân giryân ruḥ-ı gül-gûnların teşmîm idüp, ya'ânî verâ şüretin⁵⁴ gösterüp buyurdılar ki: "Oḡlum Maḥmûd! Seni Cenâb-ı Mevlâ'ya emânet eyledim. Ḥazret-i Ḥaḡḡ, dest-gîrin olup iki cihânda yüzün siyâh olmaya!" diyü du'â³ ü niyâz zemzemesiyle iki çeşm-i hûn-feşânlarından kaṭarât-ı eşk-i firâk, mânend-i bârân ruḥsâr-ı hümayûnları üzre rîzân olup âh iderek derûn-ı oddan taşra ḥırâmân olup koltuklarında **Kahveci-başı Behzâd-zâde Muştafâ Aga** ve bir taraflarında **Berber-başı Muştafâ Aga** girüp âheste âheste 'azm-i bî-mecâlleri, çimşirliğe nâzır⁵⁵ yeñi **Mâbeyn**'e olup henüz gûşe-nişîn-i şadr olmışlar idi ki, ordu-yı hümayûndan **Şadr-ı A'zam Koca Yûsuf Paşa** tarafından **Ḳâ'im-maḡâm Şâlih Paşa**'ya ḡâ'im'e gelüp anlar dahı mührin⁵⁶ gidermeden ḥâk-pây-i hümayûna 'arz eyleyüp **Karakulak** ḡâ'imeyi alup çimşirliğe geldikde, **Baş-çûkadâr Benli 'Abdullâh Aga** telḥîş-i şadr-ı a'zamı alup dest-i Şâh'a sunup nazar buyurdıklarında, ibtidâ küffârın ordu-yı İslâm'a var kuvvetin⁵⁷ bâzûya getürüp birkaç def'a hücum eylemek ile 'asâkir-i İslâmî perîşân ve **Özü**-yi⁵⁸ şâh-ı ser-ḥaddân gibi bir ḡal'a²-i cihân-nümânın ḡalḡa²-i bâb-ı ḡayâtı pençe²-i a'dâ²-i bed-fi'âle giriftâr olduḡı [v. 6/b] maḡalle resîde olduklarında bir kerre ḡânûn-ı derûn-ı Şehen-şâhî'den bir âh-ı âteş-i ciger-sûz ve bir enîn-i cân-ḡırâş-ı ḡayât-efrûz şâdır olup iki dîde²-i iftirâḡ-nümûnlarından sirişk-i ḡamm maṭrûd ve 'ayn-ı 'ibret-bînlerinden lü'lü²-i yâḡûtvar⁵⁹ kaṭarât-ı hûn-âlûd revân olup ve bu ḡaber-i zehr-helâhilin çâşne²-i telḡ-gûnından⁶⁰ ḡavşala²-i mi'de²-i Pâdişâhî zîve gibi kaynayup ol ân nüzûl-i mehâlik nâzil olmaḡıla ḡaşyâne (?)⁶¹ eylediklerinde **Berber-başı Muştafâ Aga**, dūşında olan yeşil ḡarîr ḡaftânın pîş-i dâmenin⁶² zeber-i gerdân-ı şâh idüp ol dem **Ḥekîm-başı Gevrek-zâde Ḥasan Efendi** gelüp nabz-ı hümayûnların destine alup

52 دوعا

53 اولادك

54 صورتك

55 ناظر

56 مهرك

57 قوه تك

58 اوضوى

59 يعقوت وار

60 چاشنهء تلخ كو نكدن

61 غسيانه

62 دامنگ

ıttılâ^c-ı mâdde²-i riħlet eyledikde, tesliyet-künân: "Efendim Allâh'a emânet; bir şey yokdur. Nüzülünüz müteħarrik vücûd-ı hümâyûna ıztırâb ve hüzâl andan neş²et ider" didikde, ol Şâh-ı maħbûbül'-vicdân melûl melûl **Hasan Efendi**'niñ yüzine bakup:

Beyt:

°Azm-i dîdâr-ı Hudâ'ya mürğ-i cân pervâz ider
Çâresiz bir derde dûş oldum tabîb, bilmem nedir.

Neşr:

Diyüp: "Hasan Efendi! Âhir⁶³ ħıdmetiñdir; güzel diğķkat eyle. Efendiñi⁶⁴ eliñden aldırđıñ" didiklerinde **Ĥekîm-başı** kendin⁶⁵ zâbt idemeyüp giryân, gözlerinden yaş revân olarak ħuzûrlarından çıkup **Baş-çûlqadâr** °Abdullâh Aga'ya muşâdefet eyledikde: "Efendi! Bu ne ħâldir? Efendimize ne oldı?" didikde, **Ĥekîm-başı** eydürler ki: "Efendimize nüzûl vâkı^c olmış. Eger tedbîr ider isek serişte²-i ümmîd-i ħayât kaç^c olmaz; lâkin, tercemân-ı iğlîm-i beden olan lisân-ı derd-bârları kelâm ü lafzdan sâķıñ ve gûş-i ħûş-i hümâyûnları bî-istimâ^c olacakları muķarrerdir. Bu ise vücûd-ı Şehen-şâha küllî eziyyet <ü> ıztırâbdır. Ĥâşılı, ⁶⁶ و افوض امرى الى الله ﷻ emr-i şerîfine gerden-i inķıyâdımız teslîm ile ħarâret-i dil-i pür-ğamımıza tedbîr ve bu vâkı^ca²-i ġam-âlûdı du^câ²-i [v. 7/1] selâmet-i îmân-ı Pâdişâhî ile ta^cbîr idelim. Ne çâre? Elden ne gelür? Çâk-i girîbân elimizde" diyüp andan pâ-yi sa^câdetlerin pûs-i ziyâret için ol maħalli ħalvet idüp cümle Ĥarem-i Hümâyûn gelüp ol şeb-i ġam-dâddan⁶⁷ sekiz sâ^cat mürûrında ħafes-i ten-i nâzenînlerinden mürğ-i rûĥ-ı °âlîlerin çeng-i ħarîmü'z-zâta⁶⁸ teslîm eyleyüp:

Kıt^ca:

Ez-dehr-i cefâ-pîşe vefâyî ne-tüvân bâft
Der-kerdeş-i cyyâm-ı şafâyî ne-tüvân bâft
Zahm-ı dil mecrûĥ-ı ciger-i sûĥtegân râ
Sâzende-ter ez-şabr u revâyî ne-tüvân bâft.

Neşr:

Bu °âlem-i fânîden semt-i baķāya ħırâmân buyurup taĥt-ı salţanat-ı ħâk göre ve şu^câ^c-i⁶⁹ ħurşîd deħri ziyâ-baĥş-ı biĥişt-i pür-nûra değişüp °ayn-ı kerâmetlerin âlâyiş-i cihândan yumdılar.

⁶³ اخير

⁶⁴ افندينى

⁶⁵ كندك

⁶⁶ Kur²ân-ı Kerîm, sûre XIL (Ġâfir), âyet 44.

⁶⁷ غم داتدن

⁶⁸ چنك خارم الذاته

⁶⁹ شعاء

Beyt:

Gözin⁷⁰ yumdı temâşâ-yı cihândan
Ferâgat buldı ğavgâ-yı zamândan.

Neşr:

‘Ale’s-seher bu haber-i muşîbet mesmû‘umuz oldukda, cümle ahâlî⁷¹-i Enderûn <ü> Bîrûn fevvâre⁷²-i dîdelerimizden eşk-i firâk, mütevâtir ve tennûre⁷³-i sînelerimiz[den]⁷² şerâre⁷³-i tahassür müteţâyir olup felek-i sitemkâr <ü> ğaddâr revzene⁷³-i ğumûmumuza rây-i pâs-ı siyâhı pûşîde eyleyüp bir zamân hayret-i hümûm ile vâle vü hayrân-ı ser-gerdân oldukda bu şûret, ğayret-i sürûr-ı dehre be-ğâyet ağır gelüp her zevâlîñ bir tûlû^c ve her vebâlîñ bir şeref-i hâlî vardır. Hemân devr-i zamân dehân-ı cihân-ı âşüftesin⁷³ ğuşâd ve bâr-ı meserreti nefh eyledikde, bürka^c-ı hüzn <ü> elemi rûy-i pür-hümûmumuzdan ref^c ve ol elem-i firâk-ı iştîyâkı derûn <u> bîrûnumuzdan ref^c:

Beyt:

Süpürülsün harem-i sîne ğubâr-ı ğamdan
Keyfdirler (?)⁷⁴ dile bir tafralı mihmân geliyor.

Neşr:

Terânesiyle⁷⁵ zenzeme-sâz olup diller kudûm-i Pâdişâh-ı zamâna ve ol nev-tulû^c-i hurşîd-i cihâna müterakķıb oldukda, **Dârü’s-sa‘âde Agası İdrîs Aga**, kâmil ü mükemmel bir zât-ı şerîf olmagıla, ‘ale’s-seher *Harem-i Hümayûn*’a girüp Şâhzâde⁷³-i ‘âlî-vaķâr **Sultân Selîm** hâzretlerinin kâşâne⁷³-i sa‘âdetlerine girüp pîşğâh-ı şâhânele-rinde zemîn-pûs idüp:

Beyt: [v. 7/b]

Ey şehriyâr-ı dehr ve şehen-şâh-ı rûzgâr
Üstünde sâye-ğüster ola lafz-ı Kird-ğâr
Ecrâm râm ve baht be-kâm ve felek ğulâm
Devlet muţf^c-i hükmüñ ola rûzgâr yâr.

Neşr:

"Ey şâh-ı ‘âlî-baht! Cenâb-ı Şâhibü'l-mülk ve'l-melekût hâzretleri, mevrûş-i ec-dâd-ı izâmınız olan taht-ı hümayûn⁷⁶ ‘atâ vü ihsân kıldı. Buyurun. İbtidâ na‘ş-i

70 كوزك
71 اهالهء
72 سينلرمز
73 آشفتسك
74 كيفدرلر
75 ترانسيله
76 همايونك

'ammîniñiz ziyâret idiñ; ba^cdehû Hırka²-i Şerîf[i] teşrîf buyurursunuz" diyüp rikâbında tâ ki çimşirliğe nâzır kâşâneye gelüp bir odanın bâbın⁷⁷ güşâd idüp: "Buyurun efendim" diyüp içerü girdikde, pûşîde²-i na^cş-i Sultân 'Abdülhamîd[i] ref^c idüp: "Cümleden aqdem bu vücûd-ı şerîfi ziyâret buyurun" didikde Sultân Selîm Hân hazretleri havf ü haşyet-târî⁷⁸ olup rû-gerdân olduklarında, İdrîs Aga eydür: "Ey Şâh-ı 'âlî-şânım! Bu 'amm-i bozorgvârıñ sizden aqdem bir pâdşâh-ı heft-kişver idi. 'Âkıbet, bu felek-i kec-nijâd çâşte²-i şerbet-i mevt ile serhûş ve bâde²-i zehr-âlûdiyle medhûş⁷⁹ eyledi. Efendim, dîde²-i 'ibret ile nazar⁸⁰ buyurun! Bu 'âlem-i fânî bî-bağadır; ancak bâkî Hudâ'dır. Umûrun, Cenâb-ı Haqq'a tefvîz eyle. Halk <u> 'âlem, sâye²-i 'adâlet-penâhında⁸¹ hûş-hâl ola. 'İbâdu'llâha merhamet eyle. Ol, Kâhhâr-ı Zül-intikâm'dan rûz <ü> şeb havf eyle. Allâh'dan meded iste. Rabbim selâmet virsün. Buyurun efendim; kullarıñ⁸² kudûmünjüze muntazırdır⁸³. Hırka²-i Şerîfe gidelim" diyüp koltuklarına girüp Mâbeyn'den taşra hırâmân olduklarında, Silihdâr-ı Şehryârî Yahyâ Efendi zemîn-pûs idüp:

Bejt:

Kudûm-i meymenet-mes^cûd-i Şâhile cihân-âbâd
Efendim hâk-pây-ı râhıña⁸⁴ cânım nişâr olsun.

Diyüp ve çeküp iki pây-i sa^câdetlerin pûs eyledikde:

Neşr:

Selîm Hân hazretleri: "Siz kimsiñiz?" didiklerinde tekrâr zemîn-pûs idüp:

Bejt:

Gulâm-ı halka be-gûşem kapuñda⁸⁵ ben bende
Derinde niçe kuluñ var⁸⁶; birisiyim ben de.

Neşr:

"Silihdâr kuluñ"⁸⁷ diyüp [v. 8/1] bir koltuklarına dahı ol girüp Hırka²-i Şerîfe teşrîf buyurdılar. Zîrâ ol mekân-ı mübâreke bir 'âlî cây-ı a^czamdır ki, ve bir qubbe²-i gerdûn ne tâq revâkdır ki:

77 بابك

78 تارى

79 مدخوش

80 نضر

81 پناهنده

82 قوللرين

83 منتضر در

84 راهنه

85 قيونده

86 قولونوار

87 قولون

Beyt:

Rif^catde⁸⁸ ola makbûl-i 'âlem
 Hâlâyık içre manzûr-ı mükerrerem.

Neşr:

Hâşılı mişli nâ-yâbuñ çeşm-i cihânyân ve gûş-i insânyân görmüş ve işitmiş de-
 ğildir.

E v ş â f - ı H ır k a ' - i R e s û l :

Evvelâ, ol kûbbe³-i 'âlîniñ iki 'aded bâb-ı şerîf-i 'ûd-ı hâm-ı 'anber-şimâm ile inşâd⁸⁹ olınmış cenâheyn-i sidre-pervâzdırlar. Bir bâb, cânib-i şarka leyl ü nehâr de-
 vâm üzre nâzır ve bir bâb dahı cânib-i cenûba rûz <ü> şeb istikbâl-i kudûm-i zevvâra
 kıyâm üzre hâzır⁹⁰ olup sîne³-i çâkîlerine feres-pâlheng-i âftâb gibi sîm-i hâlîşden bi-
 rer halka³-i râğ-ı 'aşîkân ve şadr-ı meşrûhlarına hâle³-i şems-hâver gibi tamgâ-yı
 muhibb-i şâdikân urmuşlar ve tâk-ı pervâz-ı bî-nazîrleri⁹¹ âyînevâr mermer-i sefid ile
 müretteb ve derûn-ı bâblarda yine sîm-i hâlîşden müşebbek bir bâb dahı tanzîm ve
 taraf-ı cenûbda vâki^c bâb-ı müşebbekiñ⁹² derûnında⁹³ pâye³-i 'arşa hem-pâ şom mer-
 merden bir tâk-ı zîbâ bünyâd idüp bâlâ-yı tâkında ufuk-ı mu'azzamdan tûlû^c-ı hurşîd
 gibi nümâyân zer-i mîzâb-ı Ka'be³-i Mükerreme vaz^c olınmış.

Beyt:

Zıyâda⁹⁴ şöyle kim hurşîd-i enver
 Görinürdi aña nisbet mükedder.

Neşr:

Ve derûn-ı kûbbe³-i 'âlîsiniñ cânib-i garb ve şimâlinde ikişer 'aded sîm-i mü-
 şebbek bir hadîd-i muhallil ile mevzûn revzen-i nûr-ı iktibâzları (?) (اقتباس لری) câni-
 beyne mekşûf ve taraf-ı şimâlinde vâki^c "Revzen-i Cevâhir" nâmıyla mevşûf revzen-i
 şâhîniñ pîşinde bir havz-ı kevşer-i selsâl ki, yek-pâre şom mermer-i sefidten tâc-ı Ed-
 hemî⁹⁵ şeklinde üstâd bir şan^cat-ı fahrî ızhâr eylemiş ki, taqrîri kâbil değıl. Ve peh-
 levî vâlâsında bir menşe³-i⁹⁶ âb-ı hayât ki, berây-ı vuzû³-i pâdişâhân ve lûle³-i zerrîni

88 رفاعتده

89 اينشاد

90 حافظر

91 بی نصیرلری

92 مشبکین

93 درونکده

94 ظیاده

95 اتهمی

96 منشهء

kat en-der-kat sîm-endâm ve ol revzen-i cevâhirin eymeninde⁹⁷ [yemîninde] [v. 8/b] bir dollâb-ı 'arûsun menkûş derûnında dürr-i yetîm gibi maḥfûz aḥzar-gûn bir ḥacer-i mükerrerdir ki, **Seyyid-i Kâ'inât** 'aleyhi efḍalü't-taḥiyyât cenâbları ol ḥacer-i sebz-en-dâmın⁹⁸ sîne³-i rif'at-bîni üzre iftiḥâr-ı 'arş olan ḳadem-i mübâreklerin nihâde ve 'asâ-yı mu'ciz-beyânların bir cânibine ittikâ buyurdıklarında ol ḥacer-i sa'âdet-encâm kemâl-i hayâ vü ḥacletinden⁹⁹ şerm, ve ta'zîm ü tekrîminden ḥamîr gibi nerm olup:

Beýt:

Vechi var rûy-i zemîne yüzümi yaydığımın
Mefḥar-i dü cihân çeşmime basın¹⁰⁰ ḳademi.

Neşr:

Nâlişi ile pâ-y-i mübâreklerin âgûş-i cânâ çekdikde ḳadem-i Mübârek-i Peyğamberî ka'blarına varınca[ya] ḳadar sîne³-i kebûd¹⁰¹ ḥuce gurûb eyledikde, ol seng-i zümürüd-gûn¹⁰² meḥâbet-i Cenâb-ı Peyğamberî'ye ve ḳuvvet-i Nebeviyye'ye bî-tâḳat olup şakḳ-ı kamervâr miyânından¹⁰³ şikest oldukda, ol ḥacer ve aşl-ı pâ-y-i Peyğamberî'yi altun tel ile iki câniblerinden bend idüp yigirmi iki eşâbi' tûlî ve dokuz enâmîl arz[ı], bir maḥfaẓa³-i sîm-i ḥâlîşu'l-endâm derûnında emânet idüp bâlâda muḥarrer dollâb-ı nûr-efşânda mündericidir. Ve taraf-ı ğarba nâzır¹⁰⁴ pîş-i revzende serlevḥa³-i şehîdân ve şüc'ânü'l-'Arabân **Ḥamza**³-i şâhib-ḳırân ḥazretlerinin ḥadîd gürz-i mağz-ı 'adû-feşânları ve şâhân-ı sâlifü'd-devrânların zerrîn-i şeşper kûz-gîrânları¹⁰⁵ [gürz-gîrânları ?] teberrüken vaż' eylemişler. Ve der-i dîvân-ı cennet-âşârı eski ma' den çini ile mu'anven (مَعُون ?) ve dâ'ir-i mâ-dâr bâlâ-yı dîvârında ḥaṭṭ-ı Karahîşârî ile Ḳur'ân-ı Kerîm-i zül-celâl ve mu'cize³-i Maḥbûb-i Müte'âl, altun ile taḥrîr olunmuş ve ol ḥaṭṭ-ı Reyḥân'ın cânib-i şarkîsi bâlâsında **Ḥalîlû'r-raḥmân** ḥazretlerinin ma'mûr buyurdıkları *Harem-i Mu'azzam*'ın kisve³-i şerîfi ve pûşîde³-i münîfi rûy-i dîvâra niḳâb eylemişler ve dûr-i (?) azîminde olan nukûş, ḳuvve³-i müdrike³-i insânî bî-ḥûn eylerdi. Ve ḳuṭb u [ḳuṭb-ı] vasaṭ-ı ḳubbede on iki vuḳıyye sîm-i ḥâlîşden bir top-ı zerrîn-keş zencîr ile âvîhte olunmuş ve iki câniblerine [v. 9/a] necm-i Süreyyâ ve Behrâm-ı Zühre-raḥşâ gibi teberrüken¹⁰⁶ *Ravza*³-i *Muṭahhara*'nın ḳanâdîl-i zerrîni maşlûb olunmuş ve derûn-ı ḳubbe³-i bihişt-âsânın¹⁰⁷ ferş-i zemîni vasaṭından taḥmînen

97 ایمنکده

98 اندامک

99 حجلتکدن

100 باصون

101 کبوت

102 زمرت کون

103 میانکدن

104 ناظیر

105 کوز کبرانیلری

106 تبروکا

107 آتاتک

ğadd-i mevzûnı üç zirâc gerden-i merdüm (?) kalunlığı sîm-i hâlişden mücellâ kebîr bir sûtûn vazc olinup ve yine dörder arşun ğadd ü ğametleri sîm-i hâlişden pâzû-yi insân gibi iki caded sûtûnuñ serlerin ma'cûd sûtûn-ı kebîrûñ furâğına (فرتة ?) bend idüp ve ser-i âharların iki câniblerine dirâz idüp bâlâ-yı dîvâra rabt eylemişler. Ve ol keşide olan sûtûna yigirmi bir caded sîm kalıb ğalkalar ile yeşil ğatife üzerine sırma ile on dört şekl mihrâb-ı enverî tersîm ve eñrâflarına ezhâr-ı ğûn-â-ğûn müzehheb terķim olınmış bir ğicâb-ı nûrânî maşlûbdur ki, nazar-ı çeşm-i cihâna ve cuyûn-ı kevn-i zamâna mâniç ola ve anuñ derûnında iki zirâc mâ-beyni kemâ fi's-sâbık siyâh ğatîfeden bir ğicâb dahı maşlûb ki, safğa³-i pûz-mûy üzre zer ender-zer ezhâr-ı ğadâ³iğ-ı ğül-i reyĦân ve sünbül-i وظيفران (?) nağş-ı fenn-i Behzâd ızĦâr eylemiş ve zeyl-i bâlâsında **Dûrbînî-zâde** ğatıyyla **Ħadîs-i Şerîfler** taĦrîr olınmış ve ol iki ğicâbuñ cânib-i cenûbında bir kânûn-ı şâĦî binâ olınmışdır ki, külâĦ-ı kec-âyîni sîm-endâm nuĦra³-i Ħâm ile tanzîm olınmış ve mecmere³-i derûnı yâĦût-rengîn¹⁰⁸ ve yeşîm zümür-rüdîn somakılar ile ârâste olup derûnında rûz <ü> şeb c'amber-i eşhebî ve c'ûd-ı mâ-verdî tebĦîr olınur. Ve pîş-i dâmeni sîm-i hâliş ile mefrûş olup nâfe³-i sîmîn-gede iki c'aded altun ve ğümüş şemc'dânlar ile şemc-i kâfûrî tâ be-seĦer dil-i c'âşık gibi fûrû-zândır. Ve yine ol iki ğicâbuñ beyninde Ħaraf-ı ğarbdâ vâĦiç bir dollâb-ı c'arûsuñ derûnında teberrûkât-ı¹⁰⁹ enbiyâlar ve Şahâbe³-i zû'l-iĦtidâlar ve şâĦ-ı sâlîfû'd-devrâ[n]lar ile bir defîne³-i pür-nûrdur. Ve ol dollâbun pes-i pîşinde zânû-nişîn [v. 9/b] pâdşâĦân içün sündüs-i zerdûz¹¹⁰ ile mefrûs [mefrûş] bir nîm taĦt vazc cumca ve dūşenbih ğiceleri şehen-şâĦân ol nîm taĦt üzre c'ibâd-ı müslimîn ve istirahat-ı¹¹¹ zu'afâ vü fâĦîrîn [fuĦarâ] ve kendü Ħâl-i c'aczin ifâde ve istimdâd ve duca eylemek c'âdet-i ğadîm-i sulţânân olmagıla, ol maĦalle cây-ı ma'cûdî tavazzuc [tavzic = vazc] eylemişler ve ol ğicâb-ı siyâĦıñ derûnında bir verâ³-i (?) ğülgûn dahı sîm sûtûnlara maşlûb rûy-i reng-i ğülgûnı üzre bâğ-ı irem mişâli envâc-ı şükûfeler¹¹² nağş-ı bukalemun gibi rişte³-i zârile tezyîn olınmış ve ol ğicâb-ı zerrîn-verânıñ (?) derûnında necm-i Ħible³-i felek gibi zer-i zebûr ile pîrâste bir taĦt-ı c'âlî peyveste:

Beyt:

Pâye³-i c'arş-ı a'c'lâsı¹¹³ Ka'be³-i emn <ü> emân
Sedirdir taĦtı fevâĦı (?) Ħible³-i Ħalk-ı cihân.

108 يعقوت رنگين
109 تبروكات
110 زودوس
111 اصطرحت
112 شكوفلر
113 على سى

Neşr:

Ve çetr-i sultânîsi şom nakra³-i hâm ve sakf-ı hümâyûmı mücellâ sîm-i hâliş üzre emn-i tezekkürî kaçâyidi tahrîr olunmuş ve ol taht-ı bihişti sine³-i cânına¹¹⁴ süveydâ eylemiş; üç altun şandûka³-i cevâhir-meknûn yek-pâre zer-i zübûr ile âlûde, her biri 'ankâ gibi bî-mekân ve her şandûkı s[î]-mürg-ı cinân gibi bî-imbân ol şandûka³-i sa'âdetin birinin içinde ol maḥrem-i nihân-hâne³-i kâba kavseyn (نهانخانه قبه قوسین ?) şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem ḥazretlerinin dûş-i ḥuld-pûşlarında olan hırka³-i mübâreklerin şâhibül-*Qasîde*³-i *Bürde*'ye iḥsân <ü> 'inâyet buyurdıkları *Hırka*³-i *Şerîf* mûndericidir. Olbir şandûka³-i kenz-i lâ-yüfnâ derûnında ol nâzenîn-i mehd-i 'izzet şalla'llâhu Te'âlâ 'aleyhi ve sellem ḥazretlerinin gazâlarından muḥârebe³-i Uḥud'da¹¹⁵ 'Utbe ibn-i Vakḳâş-ı bî-erîke:

Beýt:

Bed-endâm ü bed-aḥter bed-nümâ bed-ḥulḳ bed-gevher
Ḳabâḥatinden mürekkeb ser-be-ser peydâ vü pinhânî.

Neşr:

Bî-rûy ü siyâh derûnına¹¹⁶ ol **Seyyid-i 'Âlem** ve nûr-i çeşm-i Âdem ḥazretlerinin cânib-i sa'âdetlerine bir seng-pâre³-i cefâ endâht eyledi ki, ḥoḳka³-i Yâkût-fâm-ı [v. 10/a] leb-rîzlerin mânende³-i şikâf gülnâr şakk idüp silk-i Şüreyyâ dendânlarından bir aḥter-i vâlâ-gevher براحسته (?) olmuş idi. İşte ol lü'lü³-i şikest-endâm mûndericidir. Ve şandûka³-i âḥarın¹¹⁷ şadr-ı سورسندہ (?) ol livâ-yı zafer-nümündür ki, ism-i 'âlîsi ve nâm-ı nâmîsi 'ikâb-ı ḥayrül'aḳdemdür ki, siyâh ḥarîr üzre ḥatt-ı sefid ile: 118 ﴿ نصر من الله وفتح قريب فبشر المؤمنين يا محمد ﴾ âyet-i şerîfi tahrîr olunmuş, ekşer-i evḳâtda gazâyâ teşrîf buyurdıklarında الوای (?) ḳable şecâ'at şüc'ân, pîş-i v[â]lâlarında Seyful-lâh ismiyle müşârün-bi'l-benân olan Şahâbe³-i sultân-ı dü cihân ve şüc'ân-ı 'Arab-ı 'Urbân **Ḥâlid ibn-i Velîd** ḥazretlerinin yed-i mübâreklerine teslîm buyurup ḥuzûr-ı şerîflerinde keşîde buyurdıkları *Sancâḳ-ı Şerîf* mûndericidir. Ve ol taht-ı Belḳisân'un bâlâsında dâ'iren mâ-dâr yigirmi dört 'aded sâtûr-ı sine-şikâf tîḡ elmâslardır ve her biri bir tîḡ-i gevher-nigâr-ı âteş-i fi'l âbdârlardur ki, rûz-i meydân-ı ma'rekede¹¹⁹ gerd-i küffârdan yâkût-mîzâb revân ve şafḥa³-i sine³-i a'dâdan ḥurde³-i atîḳ ve zübde³-i mercân rîze (زیرا ?) eylerler. Ol şemşîr-i zehr-âbdârların üç[i] sipehsâlâr-ı cünd-i melâ'ik *Şalla'llâhu 'aleyhi ve sellem* ḥazretlerininidir. Ve bir dânesi, refîḳ-ı Sultân-ı enbiyâ ve yâr-ı ḡâr-ı Ḥabîb-i Kibriyâ **Ebû Bekr eş-Şiddîḳ** *raḳıya'llâhu 'anh* ḥazretlerinin şemşîr-i ser-tîz-i peykerleridir. Ve ikisi, şâh-ı şüc'ân-ı kaba³-il-i efḥam

114 جانکه

115 مهاربهء احدہ

116 درونکه

117 آخرین

118 *Kur'ân-ı Kerîm*, sûre LXI (Şaff), âyet 13.

119 معره كده

‘Ömer el-Fârûk-ı A^czam rađıya’llâh hazretlerinin şemşîr-i âteş-bârlarıdır. Ve üç dahi sâhibu's-süyûf, İmâm-ı maşrık u mağrib ‘Alî ibn-i Ebî Tâlib rađıya’llâh hazretlerinin Zü’l-fikâr-ı zehr-âbdâr-ı Haydar-kerrârlarıdır. Ve bâkîsi, ‘Aşere²-i Mübeşşere^[2-i] Şahâbe³-i Güzîn rađıya’llâhu ‘anhüm ecma‘în hazretlerinin tîğ-ı hûnrîz-i saht-âvîzleridir ki, bir bâlâ taht-ı Peygamber, yeşil [v. 10/b] atlâs üzre şom şırma ile esâme³-i [esâmî³-i] şerîfleri taht-ıren âvîhte olunmuş böyle bir kâşâne³-i ğabt-ı tāk keşren ve böyle bir maqâm-ı huld-i berîn-i cennet-âşârdur. Cemî^c-i pâdişâhlar, ol kûbbe³-i defâ-yin-i lâ-yüfnâ ve ol yâdigâr-ı Mağbûb-ı Mevlâ şalla’llâhu Te‘âlâ ‘aleyhi ve sellem hazretlerine leyl ü nehâr dil-beste³-i fitrâk-i fermân-berdârı ve halka-be-gûş bend-i hıdmetkârı olup her leyâlî³-i¹²⁰ mübâreklerde tâ be-seher cebîn-i bendegânesin pây-taht-ı Hırka²-i Sa‘âdet’e fersûh kılalar. Ve taht-ı hükûmete mutaşarrıf ve mesned-i sultânîye cülûs buyurduklarında, ibtidâ o Şeff^c-i Rûz-i Cezâ ve Şehen-şâh-ı Enbiyâ efendimizin huzûr-ı ma‘nevîlerinde ve ba‘dehû maşşûs-ı şâhân olan nîm taht-ı ma‘hûd üzre bey‘at olunması kânûn-ı şâh-ı [şâhân-ı] eslâf olmağın, binâ‘en-‘aleyh şevketlü Pâdişâh-ı Cem-âyîn Sultân Selîm Hân hazretleri ol tahta cülûs buyurduklarında Hırka²-i Sa‘âdet’in dâmen-i hicâbların şâtûrânını¹²¹ nişflarına kadar güşâde idüp nîk-âvâz müstahtıfız olan Enderûn ağayânlarından ba‘zıları Kur‘ân-ı ‘Azîmü’ş-şân’a âğâz cyleyüp ol pâdişâh-ı Cem-âyîn hazretleri dahi zânû-nişîn, evb-i müteveccih-i Resûl-i Hüdâ olup bin dürlü huşûc ile taht-nişîn olup:

Beyt:

Felek tahtına çü Sultân Cemşîd
Cülûs itdi yine mânend-i Hırşîd.

Neşr:

V u k ũ ‘ â t - ı b e y ‘ a t - i a g a y â n - ı E n d e r ũ n :

Muğarribân-ı hazretten iki kimesnenin ibtidâ bey‘atleri kânûndur ki biri **Veziir-i a‘zam**-ı ‘âlî-maqâm ve biri **Şeyhu'l-İslâm**-ı sellemehü's-selâm hazretleri olmağın, muqaddem anlara **Sultân Hamîd Hân** hazretlerinin cânib-i Haqq'a haber-i rişletleri ve kendülerin bey‘at-ı Sultân'a da‘vet için âdemler irsâl ol[ın]up Pâdişâh hazretleri ümenâ-yı şâhib-i menâşıbı ve ricâl-i devleti haber-dâr ve **Şeyhu'l-İslâm** dahi ‘ulemâ ve mevâlî³-i ‘izâm ve kuđât-ı vâcibü'l-ihtirâma bu veķāyi‘[i] iş‘âr idüp **Yeni-çeri Agası** ve yeni-çeriyân, cümle³-i ocak ve agaları ve sâ‘irân, cemî‘an **Ak-agalar Kapusu**’ndan tâ **Bâb-ı Hümâyûn**’a varıncaya kadar mâ-ħaşera’llâh âdem deryâsı gibi mevc-gîrân (?) urup qadem-nihâde olıcak bir mağall-i hâlî bulunmaz idi.

[v. 11/a] Ve **Ak-agalar Kapusu** ki **Bâb-ı Enderûn**’dur, anıñ pîşi de **Keykâvûs Şâh**’dan yâdigâr olan mektebü'l-bâhir (?) taht-ı ‘âldür ki dervâzesi ve mağall-i ittikâ-

¹²⁰ لياله
¹²¹ شاطورانكى

ları (?) sîm-i hâliş ile mülemmes ve derûn <u> bîrûnî perveze ve yâkût-i¹²² rummânî ile müzeyyen bir taht-ı nâdirü'l-vücûd idi; anı peyveste idüp kadem-i pâdşâh nigerân olup ol taht-ı mevşûfuñ cevânib-i erba'asın hâlevâr dâ'ire³-i âgûşa çekmişler idi. Bu eşnâda **Dârü's-sa'âde Agası İdrîs Aga** ve **Hazînedâr Aga** ve müşâhibân¹²³ <ve> sâ'ir **Harem Agaları** bir şâl-ı پلام پوس (?) içre meyyit-i şâh-ı merhûmı *Kızlar Kapısı* ve *Bâb-ı Gerdûne*'den (?) ihrâc idüp *Dîvân-yiri* nâmıyla mevşûf olan cây-i ma'hdun pîş-gâhında şâhlara maşşûş olan tenesir üzre vaz^c idüp andan **İmâm-ı Evvel Muhammed Efendi** ğasl idüp Pâdşâh ve **Şeyhu'l-İslâm Kâmil Efendi** ve ricâl-i devlet, **Yeni-çeri Agası** ve **Kul Kethudâsı** ve Yeni-çeriyân odaları, hâşılı cemî'ci ahâlî³-i Dîvân ferden bâ' dehû ferd ol vücûd-ı nâzenîni vaqt (?) ve ziyâret eyleyüp ba' dehû tekfîn ve tâbûta vaz^c olup ve *Dîvân Câmi'ci* nâmıyla meşhûr olan câmi'ce nihâde eyleyüp andan **Kâ'im-makâm Paşa** ve **Şeyhu'l-İslâm** hâzretleri *Ak-agalar Kapısı*'ndan dâhil oldukda **Silihdâr-ı Şehryârî** ve **Hâşş-oda-başî** karşılayup koltuğına girüp ve **Pişgîr Agaları** dahî **Şeyhu'l-İslâm Efendi**'niñ koltuğına girüp *'Arz Odası* ve *Agalar Câmi'ci*'niñ öninden *Hâşşlar-hâne Kapısı*'ndan *Hırka³-i Sa'âdet*'e dâhil olup huşûr-ı hümâyûna resîde olduklarında Paşa zemîn-pûs eyleyüp:

Meşnevî:

Ser ü ikbâl nihâl-i devletiñ ser-sebz ola
 Gülşen-i 'ömrün güline irmeye bâd-ı hazân
 Şevket <ü> bahtıñ ola hem kâm-bîn <ü> kâm-yâb
 Nuşret-i a'dâ ile ol pâdşâhım kâmrân.

Neşr:

Diyüp mübârek pây-ı 'âlîlerin pûs eyleyüp resm-i bey'ati ba' de'l-edâ tahtıñ câ-nib-i yesârında qarâr idüp Ba' dehû **Şeyhu'l-İslâm** [v. 11/b] **Efendi** zemîn-pûs idüp: "Şevketlü Pâdşâhım Cenâb-ı Hazret-i Hudây mesned-i Hilâfet'iñ sa'id ü mübârek eyleyüp ra' iyyet-perver maqâmında şâfî-dem ve ma' delet-küsterlik rikâbında şâbit-kadem eyleye; in-şâ³Allâh min-ba'd bir âferideniñ hürmen-i hâline âteş-i ta' addiden şerâre irmeye ve bir sitem-dîdeniñ keff ü pâyi hâr-ı âzârdan zarar¹²⁴ görmeye".

Beyt:

Zemîni Pâdşâhım eyle 'adl-i luţfile ma'mûr
 Cihânı sû-be-sû eyle cûd ile mesrûr.

Neşr:

Şenâsın nişâr idüp kâ'ide³-i¹²⁵ bey'ati ba' de'l-icrâ Paşa'nıñ yesârında kıyâm idüp bunlardan sonra **Dârü's-sa'âde Agası** bey'at idüp andan **Silihdâr Aga**, bâ' dehû **Çûkadâr**

122 يعقوت

123 مصاحب

124 ظرر

125 قائده

Aga ve Rikâbdâr Aga ve Dülbend Agası, ba^cdehû 'alâ-merâtibihim **Zâbitân-1**¹²⁶ **Hâşş-oda** ve **Hâşş-oda Aga[sı]** bey^cat idüp, andan **Bâbü's-Sa'âde Agası** 'Oşmân Aga ve **Hâşş-oda-başı ve Ak-aga** cümlesi bey^cat eyleyüp ba^cdehû **Hazîne Kethudâsı Hürşid Efendi**, **Agayân-ı Hazîne** ile bey^cat eyleyüp ba^cdehû **Kilâr Kethudâsı Hâfız Ahmed Aga**, cemî^c-i **Agayân-ı Kilâr**'ı kafâsına alup tertîb-i âdâb üzre bey^cat eyleyüp, andan **Seferli Kethudâsı Solak Süleymân Aga**, ahâlî³-i Seferli ile bey^cat eyleyüp ba^cdehû **Şeyhu'l-İslâm Efendi** terfî^c-i yed ve du^ca³-i selâmet eyleyüp ve **Fâtiha³-i Şerîf** kırâ³at olınup andan **Dârü's-Sa'âde Agası ve Silihdâr Aga** şevketlü Pâdşâh-ı 'âlem hazretleri[ni] **Hırka³-i Şerîf**'den 'Arz Odası'na götürüp ser-i şâhânelerine tâc-ı **Yûsufî** ve anıñ furakına (فته ?) zer ü zîver ile ârâste giyer; hemâ[n] sorgucu takup ve revîş-i 'âlîlerine kapança³-i kânûnî ki hulûkûm¹²⁷ semmûrından sîne³-i nâfına v[a]rınca gevher ü elmâs-ı nâdirü'l-kırat ile pîrâste kürk-i husrevânî ve miyân-ı gayretlerine kemer gi-yeni (غيرت لرینه كمركياني ?) bend idüp bâlâda mezkûr **Taht-ı Keykâvûs'a** cülûs buyurup:

Beyt:

Cülûs itdi o Şâh-ı baht-ı Fîrûz
Cemâli oldı âfâkıñ dil-fürûz.

Neşr:

Cümle **Çavuşân-ı** [v. 12/a] **Dîvân-ı Hümâyûn**, yek-âvâz cihân gülğule ile alkış idüp cümle ahâlî³-i¹²⁸ **Dîvân** dest-peymâ niçe emr-i Şehen-şâh fermân-beste olup dururlar.

Tertîb-i Dîvân-ı Hümâyûn:

Ol taht-ı hümâyûnuñ verâsında **Silihdâr-ı Şehryârî**, başında üsküf-i gülğünî ki zîr-i dâmeni altun rişte ile menkûş ve puştında zer-beft ve لسهء (?) İrânî ve miyânında zer-endûz kemer-i kânûnî ve dūşında yek-pâre cevâhir ile pîrâste şâtûr-ı seniyye-şikâf ve tîg-ı Pâdşâhî ve iki çeşm-i inkiyâdî dîde³-i Şâh'a nâzır ve îmâ-yı hümâyûn her ne ise âmâde vü hâzır ve bunlar verâlarında **Agayân-ı Enderûn-ı Hümâyûn** <ve> **Hâşş-oda Agaları** ki serlerinde altun tâc-ı zerî ve taqye³-i sîm-efserî ve kâmet-i ra^cnâlarında zerdûs-i [zerdûz, zer-endûz] zîbâ ve sündüs-i zîbâ kaftânlar ve miyânlarında hançer-i ser-tîz-i 'adû-şikârlarile kat-ender-kat taht-ı hümâyûnı hâle³-i mâh gibi der-âgüş idüp dîde³-i taraşşud ile nigerân dururlar. Ve **Taht-ı Sa'âdet**'iñ yemîninde **Dârü's-Sa'âde Agası**, başında tâc-ı Yûsufî, dūşında bol yeñlü kürk-i erkânî ve anıñ zeylinde [zîbinde ?] **Hazinedâr Aga**, başında kallâvî³-i Mısrî ve dūşında bol yeñlü kürk-i semmûrî ve anların verâlarında muşâhibân-ı süvârân-ı hazret-i Şehryârîler ve bunların zeylinde [zîbinde ?] çûkadârân-ı Şehryârîler ki başlarında cevâhir sorguc-ı

126 ضابتنان

127 خولقوم

128 اهاله

mürg-1 mâhîler ve endâmalarında atlâs-1 gülgün ve harîr-i gûn-â-gûn ve miyânlarında dâ'ir-i mâ-dâr yüz yigirmişer kat som gümüş bâftalu [bâft] kemer-i Süleymânî ve بهلولری (?) üzre şamsâm hûnîleri ki کلوی (?) 'adüvvi deler ve گردن (?) düşmene diş biler; dest-i iktidârların bir kabza²-i tîğ idüp dîde²-i güşâları emr-i Şehen-şâh'a müte-raqkîb dururlar. Ve anların verâsında silişşûrân-1 Pâdşâhîler kontuş [v. 12/b] kürkler ile şâff-keşîde olup ve anların dahı verâsında **Hâşekiyân-1 Hâşsa Agaları** yek-pâre sürh pûş ve miyânlarında tîğ-1 âteş-tâbları âvîhte ve dest-i ber-kabza²-i âteş-tâb emr-i ci-hândâra dil-beste dururlar. Ve serîr-i [Şe]hen-şâhın pây-i yesârında **Bâbü's-Sa'âde Agası** kapança²-i sultânîniñ استينك (?) berây-1 pûs-1 erbâb-1 Dîvân der-dest idüp durur; anıñ zeylinde [zîbinde ?] Peyk-i Şâhîler ve **Solak-1 Sultânîler** ki serlerinde âftâbe²-i şa'şâ'a-bahş-1 cihân-nümâları ki yek-pâre sîm-endâm ve zer-i mücellâ peygân-1 şu'âc-i hürşîd gibi çeşm-i 'âlemi süfte kılur. Ve furâk-1 (رق ?) âftâblarında çeleng-i tûğ-1 nây-âbîler ve sorguc-1 mûy-i mürg-i mâhîler ve kâmetlerinde kaftân-1 fetâyîler ve miyân-1 gayretlerinde sîm kalıp kuşak-1 şâtûrî ve kemer-i 'ayyârî ve sağ sol ve hançer-i zehr-âbdâr-1 ze'l-haccâmları ve dûşlarında elmas reng teber-i haydarîlerin nihâde kılup ve pâylarına ser-mûze ve نلاء (?) [kallâvî ?] tolâk-1 şeb-revî (شبروی ?) sarınup mirrîh-vâr cellâd-1 felek gibi emr-i Pâdşâhî'ye münkâd dururlar. Ve anların¹²⁹ taraf-1 yesârında gürûh-i Yeñi-çeriyân'ın **'Arz¹³⁰ Agaları** ehl-i menâşîb ricâlleri serlerine çârûb-1 zülf-i hümâ ve tûğ-1 'ibret-nümâlar giyüp ve kâmetlerine gûn-â-gûn harîre kaplu vaşak kürkler ile البيمانچه (?) ve kafâlarında neferât-1 yeñi-çeri kulları kat ender kat ve bunların pîşinde ser be-ser **Ser-bevvâbîn-i Dergâh-1 'Âlf Agaları** ellerinde sîm ser 'aşâlar ve serlerinde mücevveze ve dûşlarında semmûr hil'atler ve anların pesinde **Zü'amâlar** başlarında mücevveze, arkalarında erkânîleri mütevecc[ih]-i Şâh olup dururlar. Ve taht-1 hümâyûnuñ muvâçhesinde **Şikâr-1 Hümâyûn Agaları** ve **Çavuş-başı** ve **Kapucılar Ketbudâsı** ki başlarında mücevveze ve arkalarında semmûr hil'atler ve ellerinde sîm toppuzlu 'aşâlar ile fermânberlerdir. Anların verâsında [v. 13/a] **Çavuşân-1 Dîvân-1 Hümâyûn**'lar ki başlarında mücevveze ve erkânîler ile kıyâm üzre dâ'im olup hengâm mahallinde âvâz-1 bâlâ ile alkış iderler. Ve [a]nların verâlarında **Hâcegân-1 Dîvân-1 Hümâyûn** ve sâ'ir erbâb-1 Dîvân ve ehl-i menâşîb sağ ve sol kat ender kat pây-i serîr-i hümâyûnuñ cânib-i yemîninden taraf-1 yesârına varınca[ya] kadar qarn-1 sevrvârî muhît olup kemer-beste²-i fermân-1 Şehen-şâhî olup dururlar. Ve bu **şahn-1 Dîvân-1 'Âlf**'niñ bir gûşesinde tabl ü kûs-i gavrîlerin ve nefîr ve nağara ve زلبانيلرين (?) âvâz-1 mehîb ve şadâ-yı garîbi kevn ü mekâna gülgüle ve tarab-1 dil-lerzânî cihân ü cihânî-yâna zelzele virüp bu kadar 'asâkir-i 'âlemiyân ve erbâb-1 Dîvân ve tã'ife²-i bende-gân 'aqları perîşân ü sersâm ü medhûşân <ü> hayrân¹³¹, müteraqkîb-1 bey'at-i Pâd-şâh-1 cihân olup şâbit-çadem dururlar. Böyle bir dîvân-1 Hâzret-i Süleymân'dır ki rûz-i mahşerden nişândır.

129 انلرين

130 ارض

131 مدخوشان خيران

Tertîb-i bey'at-i Şâh:

İbtidâ ser-levha³-i شرفها (?) **Nağib-i Eşref** hazretleri ki ser-i 'âlisinde nûr-ı aḥḍar tâc-ı zümürüdin yeşil 'örf-i 'izâmı ve dūşında çâr-âstîn kürk o sülûk-i âdâb üzre âheste vü âheste hużûr-ı hümâyûna geldikde kâ'ide³-i şâhân kıyâm olmagıla çavuşân-ı Dîvân ez-yek dehân alkış olunup **Nağib Efendi** dest-pûs ve du'â³-i gûn-â-gûn idüp bu dîvân-ı 'azîmîñ bir cânibinden rûḥ gibi revân olup bundan sonra **Mîr-i 'Alem-i Şeh-yârî** dâmân-ı hümâyûnı leb-i edeb ile pûs idüp yine cây-i kadîminde qarâr ider. Ba^c-dehû **Ser-bevvâbîn Agaları** dâmen-i Şâh'a cebîn-i fersûde kılup yine mekân-ı aşliyyesinde qarâr eyleyüp ba^cdehû **Mîr-aḥûrân**¹³² ve **Şikâr-ı Hümâyûn Agaları** dâmen-i Şâh-ı Cem-âyîn'e yüz sürüp yine maḳâm-ı ma^chûdlarında [v. 13/b] qarâr iderler. Ba^cdehû **Müteferrikagân** dâmen-pûs idüp yiryerine 'avdet ü qarâr iderler. Lâkin bu Müteferrikagân bey'at-i Pâdşâh[a] âgâz eylediklerinde muvâcehe³-i taht-ı hümâyûnda kâ'im olan **Ser-çavuşân** ve **Kethudâ-yı Bevvâbîn** zemîn-pûs idüp hużûr-ı hümâyûndan *Dîvân-yiri* nâmıyla ma^clûm olan kâşân[e]den **Şadr-ı a'zam** hazretlerinin teşrifleri için ihbâra gidüp bu eşnâda iki nefer **Kapucı-başılar** ellerinde sîm 'aşâlar ile muḳâbele³-i hümâyûnda dururlar ba^cdehû **Kapucular Kethudâsı** ve **Çavuş-baş[ı]** pîş-i Şadr-ı a'zamîde 'aşâların kakarak¹³³ hużûr-ı hümâyûna gelinceye kadar üç yirde âdâb-ı Şâhî[yi] icrâ iderek taḳarrüb-i Şâh eyledikde sür'at-i refât ile pây-i 'alîlerin pûs eyledikde Pâdşâh-ı 'âlî-câh hazretleri kıyâm buyurdularında âvâze³-i alkış ile cihân pür-şadâ olup Paşa hazretleri taht-ı hümâyûnuñ cânib-i yemîninde qarâr idüp ba^cdehû **Kapudan Paşa** ve sâ'ir vüzerâ-yı 'izâm zemîn-pûs eylediklerinde hareket-i hümâyûn ve alkış olunup Şadr-ı a'zam'ın zîr-i yemîninde kıyâm iderler. Ba^cdehû **Şadreyn efendiler** gelüp dâmen-pûs eylediklerinde hareket-i hümâyûn ve alkış olunup pes vüzerâ da qarâr idüp ba^cdehû **Hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûn** tertîb ile âstîn-pûs idüp şah-ı *Dîvân*'ın bir cânibinden güzerân iderler. Ba^cdehû **Defterdâr** takımı bey'ate şürû' eyledikde **Peşkeşci**, **Şeyḥu'l-İslâm Efendi** ve 'ulemâ³-i 'izâmın bey'atleri için ihbâr idüp ibtidâ Şeyḥu'l-İslâm Efendi hużûr-ı hümâyûna gelüp dest-pûs <ve> du'â eyledikde hareket-i hümâyûn ve alkış olunup ba^cdehû *Dîvân-ı Hümâyûn*'un bir gûşesinden mürûr eylerler. Ba^cdehû 'ulemâ³-i 'izâm dâmen-pûsa âgâz eyledikde bundan aḳdem **Teşrifâtî Efendi**, **Şadr-ı a'zam** hazretlerine bey'at [v. 14/a] iden 'ulemâ³-i 'izâmın cerîde³-i esâmîlerin virüp Paşa hazretleri dahı 'ulemâ efendiler bey'at eyledikce her birin ferâde ferâde ism ü resmi ile Pâdşâh-ı 'âlem-penâh efendimize ta'rif ve hareket-i hümâyûnların îmâ iderler. Tâ **İslâmpol Kâdî** [İslâmbol Kâdîsı] **Efendi**'ye gelinceye kadar hareket-i hümâyûn ve alkış olunup ba^cdehû müderrisîn efendiler gelüp dâmen-pûs-i Şâh olduklarında **Şadr-ı a'zam Paşa**, cümleten müderrisîn efendiler ta'rif eyleyüp ve hareket-i hümâyûn kânûn-ı şâhân olmayup anlar dahı bir cânibden gurûb eyleyüp sipâh ü silihdâr ve **Bö-lükât-ı Erba'a Agaları** ocakları ile dâmen-pûs idüp cây-i ma^chûdelerinde qarâr ider-

132 میره خوران

133 قاترق

ler. Ba^cdehû **Yeñi-çeri Agası** bey^cat eyleyüp ba^cdehû **Cebeci-başı** ve **Topcı-başı** <ve> **Lagımcı-başı** ve **Humrabacı-başı** ba^cdehû **Top-arabacı Ocağı** âstîn-pûs idüp ba^cdehû **Çavuş-başı** ve **Kapucılar Ketudâsı** ocakları zâbiâtını ile âstîn-pûs idüp ba^cdehû **Teşrifâtî Efendi** tamâmî^[3-i] miş^car (?) dâmen-pûs eylediği gibi şevketlü Pâdşâh-ı 'âlî-vağâr hazretleri taht-ı hümâyûndan kalkup *Bâb-ı Enderûn*'a qadem-i nihâde buyurdukda bir kerre rûy-i rahşânın¹³⁴ ahâlî³⁻ⁱ Dîvân'a müteveccih buyurup ser-i 'âlîleri ile erbâb-ı Dîvân'a selâm virdikde cümle erbâb-ı Dîvân birden zemîn-pûs idüp **Çavuşân-ı Dîvân** dahı yek-âvâz ile alkış eylediklerinde tertîb-i *Dîvân* bozulup Pâdşâh-ı cihân hazretleri *Arz Odası*'na teşrif buyurup şalât-ı cenâze³⁻ⁱ 'Abdülhamîd Hân hazretlerine müterak্কıb oldılar. Bu eşnâda **Şadr-ı a'zam**, *Dîvân Câmî*'inde vaz^c olunan nefsi-i **Hamîd Hân**'ı alup *Ak-agalar Kapusu* muvâcchesinde bir seng-i muşallâya vaz^c idüp **Sultân Selîm Hân** hazretleri, *Arz Odası*'ndan ve **Agayân-ı Enderûn** dahı *Ak-agalar dâhilinden* [v. 14/b] şürû^c ve bu cümle mevcûd erbâb-ı Dîvân ve bu kadar nâs namâzlarına şürû^c eyleyüp **İmâm-ı Evvel Muhammed Efendi** namâzların kıldurup ba^cde's-şalât bu kadar **Mü'ezzinân-ı Bîrûn** tekbîr u temcîd iderek cümle ricâl-i devlet na^cş-i şerîfi ber-ser idüp *Bakça-kapusu* [Bağçe-kapusu] kırbında *Yeñi 'İmâret* ve *Yeñi Türbe* dimekle ma^c-lûm u meşhûr olan türbe³⁻ⁱ felek-fersâlarına defn eylediler. *Rahmetu'llâhi 'aleyh*.

Meşnevî:

Kanı ol yiryüzinde şâh olanlar
Serîr-i saltanatda mâh olanlar
Yaturlar şimdi yir altında ebter
Kara toprağa olmuşlar berâber
Ararsın zerre zerre ol gubârı
Bulursın bir diyârın şehryârı.

Neşr:

Sâ'id-i sâķî³⁻ⁱ devrândan cür^ca nâ-bûd nûş idüp hayyât-ı rûzgâr kâmet-i şâhâne-sine kumâş-ı fenâdan kabâ biçdi. *Allâhümme nevvir kabrehû bi'l-'afvi ve'l-ihsân* (اللهم نور قبره بالنعفو والاحسان).

Ba^cdehû Pâdşâh-ı nev-âftâb hazretleri *Arz Odası*'ndan esb-i şabâ sür^catlerine süvâr olup *Harem-i Hümâyûn*'a hîrâm buyurup...

[v. 15/a] DER-VUĞŪ'ÂT-I SENE İŞNÂ 'AŞER <VE> MI'ETeyN VE ELF (1212)

[1212] Zi'l-ka^cde'sinin yigirmi dördüncü yevm-i penç-şenbihde **Âyîneli-kavag**'a göç-i hümâyûn vâķi^c olup o maķâm-ı dil-güşâda üç mâh mütemekkin olup lâkin âb

¹³⁴ رخشانك

ü havâsı tab^c-ı hümâyûna be-gâyet mihzân gelmekle iqbâl-i Şehen-şâhî **Sâhil-sarây-ı Beşiktaş'a** râğib ve ol kâşâne²-i cennet-âsâya tâlib olup Şaferü'l-hayr'ın on üçüncü yevm-i bâzârda agayân-ı Enderûn'un ba^czılarının *İslâmbol Sarâyı*'na gitmeleri emr olunup kendüleri **Agayân-ı Hâşş-oda** ve **Çûkadarân** <ve> **Serhengânlar** ile bâzâr-irtesi gün **Beşiktaş'a** teşrîf buyurdılar.

İstîlâ-yı Françe ber-Mısr-ı Kâhire:

Cumhûr-ı Françe'nin **Mısr-ı Kâhire** üzre hücum u istîlâsı bu gûne vukû^c bulmuşdur ki eķālîm-i **Mısr-ı Kâhire** bir bilâd-ı cesîm ve bir memâlik-i 'azîmdir ki eķrâf <u> eknâfında bu kadar kılâ^c-ı metînler ve palanga²-i müstahkemler ve cevânib-i erba^casında kıyâsdan bîrûn şehir ü nevâhîler¹³⁵ ve kıarye²-i [ķurâ-yı] gûn-â-gûnlar ile mücessem nâfe²-i rümmân gibi memlû ve münbit¹³⁶ bir iķlîm olmagıla düvel-i (دوال ?) Naşârâ'nın "*konsolos*" nâmıyla her birinin taraflarından birer tüccârları oturup ahâlî²-i **Ümmü Dünyâ**¹³⁷ ile aķz ü 'atâ eylediklerinden mâ^cad^a ba^czı umûr u huşûşa dahı dest-dirâzlıklar eylediklerinde mîrân-ı eķālîm-i **Mısr**'dan ba^czılarının tab^c-ı ğayûrânelerine ve meşreb-i ferzânelerine ağır ve bu mu'âmeleleri be-gâyet muğâyir gelmekle cumhûr-ı Françe'nin "*konsolos*" nâmıyla olan tüccârını pâre pâre eyleyüp mâl <ü> nüķûdın yağmâ ve vücûd-ı nâ-pâkin sermâ eyledikleri aķbârı kral-ı cumhûr-ı cünd-i dûzahî olan **Bonapart-ı**¹³⁸ la^cîne vâsıl oldukda, muķaddem Devlet-i Âl-ı¹³⁹ 'Oşmâniyân'a ve ol gürûh-i şâfi-dilâna tevesvüs-i¹⁴⁰ külliyyesin ızhâr idüp "Bir deste¹⁴¹ otuz bir *lâ-ilâhe illa'llâh* âbz[îh-i] (?) Bektâşî namâz yapar" diyerek ba^czı mesâcid ü cevâmî^clerde namâz şüretlerin ızhâr idüp dürlü dürlü [v. 15/b] hîle vü ve-sâvîsler ile ekşer-i nâsı firîfte eylemeleri ve bu şüretleri sem^c-i cihândârîye vâsıl ve ricâl-i devletden ba^czı şâhib-i kıyâset ü fehm <ü> firâset olan zât-ı âşaf-nijâdlar bu gürûh-i bed-âyînlerin¹⁴² fiten-i defâyin-zâmîrlerin¹⁴³ tîşe²-i endîşe²-i fikr ile hafr idüp tedâbir-i perîşân-encâmılarına ıttîlâ^c [muţtâlî^c] olduklarında:

Mîrâ^c:

Her çi köned be-höd köned

Ger himmetî nîk bed köned.

(کرهمتی نیک بد کند)

(هر چه کند بخود کند)

135 نواهیبلر

136 ممبیت

137 "Dünyanın anası" mânâsında Kahire'ye itlak olunan isimdir.

138 بوناپورت

139 عال

140 توصوص

141 بز دست

142 آیینلرین

143 ظمیرلرین

Neşr:

Me'âlini¹⁴⁴ tîr-i fesâdlarına siper eyleyüp yine rûy-i dil ve hüsn-şüret göstermek bu def'a mîrân-ı Mısr tüccârların helâk ve bu kadar mâl <ü> nükülârların kabz u yağmâ eylediklerin hâmil-i mühr olan 'İzzet Muḥammed Paşa'ya taḥrîr ü îmâ ve bu kadar mutazarrır oldukları mâlîḡ Devlet-i 'Aliyye'den istid'â eylediklerinde taraf-ı Devlet-i 'Aliyye'den ol kelb-i 'aḡûrların 'av' av kilâbîlerine nigâh ü iltifât olunmamağıla sene işnâ 'aşer <ve> mi'eteyn¹⁴⁵ ve elf (1212) Zi'l-ḡicce'siniḡ yigirmi sekizinci günü Bonapart-ı¹⁴⁶ la'în iki yüz elli pâre tekne ile Mısr üzre 'azm ü ḡaşd eyleyüp ve yed-i enḡâslarına sâhte fermânlar alup derûn-ı fermânlarda bu gûne tezvîrâtlar ki: "Nüfûs-i hümâyûnum cârî olan memâliklerimiḡ eshellerine yanaşup âb ü nân ve sâ'ir her ne ise taraf-ı šehen-šâhânemden kimesne isticlâbına mûmâna'at eylemeyüp ve mevrûş-ı ecdâd-ı 'izâmım olan eḡâlîm-i Mısr'a niḡâm virilmesini müş'ir yedine bu ḡaḡt-ı hümâyû[nu]m virilmiştir" diyü bu gûnâ tezvîrât <ü> telvîšâtlar ile İskenderiyye sâḡhillerine resîde olup : "İntizâm için Devlet-i 'Aliyye tarafından me'mûruz" diyerek derûn-ı İskenderiyye'ye sühûlet ile memlû olduklarında ahâlî'2-i İskenderiyye'ye 'illet-i sersâmiyyet müstevlî olup yine aḡl-ı me'mûriyyet ve ne vechile intizâm der iken (?) bu gürûh-i šeytânî ḡurebânıḡ [ḡurebâ] ḡâ'ifesiniḡ mâlların yağmâ ve kendülerin bir azım esîr ve vâfirin šehîd idüp bâḡîleri râh-ı Mısr'a girizân <ve> derûn-ı Mısr'a dâḡil olduklarında ahâlî'2-i Mısr'a küllî perîšânlık [v. 16/a] gelüp: "Bre bu ne ḡâl, ne keyfiyyet ile gelmişler; derûn-ı aḡbâr šıḡḡatin celb idelim" diyüp Vâlî'2-i¹⁴⁷ Mısr Lokmacı Bekr Paşa olmağıla aḡa ifâde eyleyüp ve mîrân-ı Mısr dahı âḡâh olduklarında dîvân ḡavrına tecemmu' eyleyüp ba'de'l-istišâre Paşa-yı mûmâ-ileyh emr idüp memlûkân-ı mîrân ve mîrân-ı fârisü'l-ḡaylân ü kâšifân, ḡâşılı bi'l-cümle 'Urbân ile semend-i Mısrîlerin âmâde ve dîde'2-i ḡayretlerin vaḡt-i heycâya ḡüşâde eyleyüp ḡaber-i bed-ešerlerine müterâḡḡıb iken fellâḡân-ı bîrûn, küffâr-ı dûzaḡ-mekânıḡ Mısr üzerine niyyet ve hücûmların Bekr Paşa'ya ifâde eylediklerinde cümle mîrân-ı ceng uran ve 'asâkir-i 'Urbâniyân Mısr'dan ḡurûc idüp küffâr-ı bed-girdârlarıḡ râhına Sedd-i İskender olup ceng[e] âmâde oldılar. Ceng-i mîrân (?) Müšîr Paşa firâr, 'asâkir-i Franḡe dahı sefînelerinden top ve cebeḡânelerin çıkarup râh-ı İskenderiyye'den bilâd-ı Mısr üzre 'azîmet eyleyüp ešnâ-yı râhda 'asâkir-i küffâr-ı bed-girdâr cünd-i İslâmı görüp hemân menzillerin sürüp ve top hunbaraların düzüp ve cerḡ-i¹⁴⁸ fûlklerin tertîb ve mu' allem soltalarına istimâlet virüp hemân 'asâkir-i mü'minîn üzre hücûm eylediklerinde bu ḡâ'ife'2-i 'Urbâniyân müddet-i ḡayâtlarında top ve hunbara ile ülfetleri yog iken ḡayret-i İslâmiyyetleri ḡab'2-i îmânîlerinde cûš u ḡurûš idüp mîrân-ı Mısr ve fârisân-ı 'Urbân hemân bir ugurdan pala'2-i Mısrî ve šâtûr-ı Baḡdâdîlerin bürrân ve tiḡ-ı âteš-bâzların

144 معالنی

145 متین

146 بونوبورط

147 وله

148 جرخ

‘uryân idüp *Kelime*²-i *Tevhîd*i ref^c-i şadâ ile i‘lân¹⁴⁹ idüp bi'l-cümle kendülerin ‘as-ker-i küffâra urduklarında küffâr dahı top hunbaralarına bir fitilden âteş virdikde cünd-i mü‘minîn kebût-ı [kebûd-ı ?] siyâh içre kalup birbirlerin farğa kudretlerin kalmayup derûn-ı küffâra girüp ellerinde olan [v. 16/b] şâtûr-ı sîne-şikâfların havâle²-i beden-i küffâr eylediklerinde gerden-i küffâr-ı dûzah-çarârdan mîzâb-ı hûn-ı bed-gûn ve tîğ-ı âteş-feşânlarıyla sîne²-i a‘dâdan âb-ı sürh-gûn revân iderek kırk dört sâ‘at bilâ-fâşıla bir ceng-i ‘azîm olup küffâr-ı bed-encâmın inhizâmına qarîb râh-ı **İskenderiyye**’den haç-peyker¹⁵⁰ bayraklar zuhûr eyledikde küffâr yeniden cân bulup gayret ile İslâm üzre gülüvv ü hücum eylediklerinde ‘Urbân dahı kendülerinden nâ-ümmîd ü bî-mecâl olup âhîr kazâ²-i İlahî küffârın bu ikdâm-ı cân-hırâşlarına muqâvemet idemeyüp ekşerleri râh-ı topa revân ve ba‘zıları tu‘me²-i tîğ-ı dendân ve e‘trâf ü eknâf bâdiyelerine güzerân, bâkîlerin gerden ü pâ-beste esîr idüp ve e‘kâlîm-i **Ümmü Dünyâ**’yı zabt u teshîr eyleyüp derûn-ı kal‘ada mevcûd bulunan mâl ü ‘iyâl ü evlâd ü benât-ı ‘Urbâniyânı hetk-i ‘ırz ve kesr-i nâmûs ve dürlü dürlü fesâdlar¹⁵¹ ile bilâd-ı **Mısr**’ı zabt eyledikde derûn-ı kal‘ada olan Fellâhân <ü> Kıbtîyân ve e‘trâf ü nevâhîlerde¹⁵² mevcûd ‘Urbân-ı rû-siyâhân bi'l-cümle tâbi‘ olup ahâlî²-i mü‘minîn-i¹⁵³ Mısr üzre gâlib olup ‘asâkir-i mîrân ü kâşifân e‘trâfda olan bilâd-ı ‘Urbâniyân’a firâr u girîzân olduklarında Fransuzlular [Fransalular] dahı ol nevâhîlerde olan kilâ‘ları kabza²-i teshîr <ve> neces-âlûd eyleyüp ve kral-ı cumhûr-ı bed-liqâ **Bonobort**-ı la‘în ve sâ‘ir ceneral-i la‘înler istişâre eyleyüp altmış biñ ‘asker-i Fransuz ile ‘**Akkâ Mu‘hâfızı**¹⁵⁴ **Cezzâr Ahmed Paşa** üzerine varup teshîr-i ‘**Akkâ** ba‘dehû **Quds-i Şerif** andan **Medîne** ve **Mekke** iktibâzına ta‘ahhüd ve kavîl <ü> qarâr eylemeleriyle ibtidâ cânib-i ‘Akkâ’ya ‘âzîm [‘azm] ü kaşd eyleyüp ol cânibe ‘azîmet eylediler.

Sebeb-i ‘azl-i ‘İzzet Muhammed Paşa ve tevcîh-i vezâret [v. 17/a] [be-]Ziyâ Yûsuf Paşa:

Meger bundan aqdem ‘**Akkâ Vâlîsi Cezzâr Ahmed Paşa** ‘asâkir-i Françe’niñ e‘kâlîm-i **Mısr** u **İskenderiyye**’ye nehb ü gâret ve kabz u فرست (?) bulduklarını müş‘ir hâmil-i mühr ‘**İzzet Paşa**’ya i‘lâm ve **Der-‘aliyye**’ye ifhâm için baş-çûnadârını **Âstâne**²-i ‘**Aliyye**’ye firistâde buyurup bu eşnâda tüccâr-ı Mısr’dan ba‘zı bâzergânlar bu haber-i muvahhaş-eşeri **Muhammed Paşa** hazretlerine ifâde eyleyüp: "Efendim, **İskenderiyye** ve **Mısr sularında** ve ol havâlîlerde Françe tekneleri korsan şûretlerin gösterüp bâzergânlarımızdan bir kaç bâzergân teknelerine muşâdif [muşâdefe] eylemek ile zabt idüp içinde olan bâzergânlarımızı esîr ve mâl ü erzâkların yağmâ eylediklerini Paşa-yı mûmâ-ileyh hazretlerine haber virdiklerinde bir dürlü i‘timâd eylemeyüp bu gûnâ

149 ایلان

150 حاج پیکر

151 فسانلر

152 نواہیلرده

153 مئمنن

154 عکه محافظی

vuķû'ât mâ-ķavlen (?) muķâlât dandır, kelâm-ı erâcîfdır" [di]yü iġmâz-ı¹⁵⁵ 'ayn idüp lâkin süveydâ-yı derûn olmagıla eķrâfdan ba'zı haber-i şahîhiñ isticlâba himmet ü raġbet eşnâsında iken sene şelâşe 'aşer ve mi'eteyn ve elf (1213) Rebi'ul-evvel[in]iñ on yedinci yevm-i erbi'âda¹⁵⁶ **Vâlî²-i 'Akkâ Cezzâr Ahmed Paşa** tarafından vürüd iden taķrîrâtlar gelüp Paşa-yı mûmâ-ileyh be-ġâyet perîşân-hâl olup ol dem taķrîrâtları der-ceyb idüp ve hâk-pây-i Pâdşâh-ı cihân ĥazretlerine 'arz eyledikde nazar-ı¹⁵⁷ 'inâ-yetleri ġâyete resîde olup buyurdılar ki: "*Paşa Lala, Mısr u İskenderiyye gibi bir eķâl-îme düşmen bu rütbe [mertebe] dest-dirâzlık idinceye kadar bir ĥayl[î] müddete teva-ķķuf ider. Bunların teccüssi size lâzım iken böyle iġmâz-ı 'ayn itmeġe Cenâb-ı Haķķ ve kul kâ'îl deġildir, ne dersiniz?*" didiklerinde Paşa bir cevâba ķâdir olamayup ġazab-ı Pâdşâhîden mânend-i ġülnâr zîr-i lebi dü şakķ olup pây-i Şâh[a] yüzün¹⁵⁸ sürüp: "*Şevketlü Pâdşâhım, 'inâyet-i Ĥazret-i Ĥahhâr ve himmet-i 'aliyye²-i şâhâneñiz ile ķarîbü'l-aĥada (قريب الاحده ?) eyledikleri fesâdâtıñ cezâsın müşâhede iderler*" diyüp meyyit-i bî-müteĥarrik ĥuzûr-ı hümâyûndan [v. 17/b] çıkup *Paşa-Kapusı*'na 'avdet eyleyüp ve ol gice bir maĥûf vâķı'a görüp bu ıztîrâb¹⁵⁹ ile irtesi ġün yevm-i pençşenbih **Testereciler-başı**'nda ĥarîķ zuhûr eyleyüp Pâdşâh-ı Cem-âyîn ĥazretleri teşrif buyurup ve ahâlî²-i menâşıb ve **Yeni-çeri Agası** ve sâ'ir ocaklıyân sa'y-i himmetlerin maşraf [maşrûf] eyleyüp 'inâyet-i Haķķ ile âteş teskîn olup şevketlü Pâdşâh-ı cihân ĥazretleri *Sâhil-sarây-ı Beşiktaş'a* 'avdet idüp ol ġün sâ'at sekize ķarîb olmış idi ki **'İzzet Mehmed Paşa** ve **Şeyĥu'l-İslâm 'Ârif Efendi** 'azl olunup Paşa'yı *Balık-ĥâne*'ye me'mûr ve anda üç ġün ĥabs olunması emr olunup ve ol ġün *Çinili Köşke rikâb-ı hümâyûn* tertîb ve *müĥr-i hümâyûn Ma'den Emîni Ziyâ Yûsuf Paşa*'ya tevcîh olunup lâkin kendüleri **Âstâne²-i 'Aliyye**'de olmamagıla **Ġazî Ahmed Paşa-zâde 'Abdullâh** میره (?) ve üç tûġ ve [ile] kâ'im-maķâm naşb olunup ve *Şeyĥu'l-İslâmlık* dahı **'Âşir Efendi**'ye iĥsân ol[ın]up ikisi dahı ĥuzûr-ı Pâdşâhîde kürk ve ĥil'at-i cihândârile ser-efrâz oldılar. İrtesi ġün yevm-i cum'a olmagıla selâmlık, *Tophâne Câmi'-i Şerifî*'ne re'y olunup irtesi ġün **'İzzet Muhammed Paşa** zuhûr iden atvâr-ı nâ-pesendîdesi 'afv olunup **Cezîre²-i Sakız**'a menfâ [nefy] ve **Şeyĥu'l-İslâm 'Ârif Efendi** dahı **Bursa**'ya nefyi¹⁶⁰ emr ve mâlları dahı kendülere iĥsân olunup...

Âmeden-i Yûsuf Paşa der-Âstâne²-i 'Aliyye:

Ba'dehû **Yûsuf Paşa**'nın **Âstâne²-i 'Aliyye**'ye iĥzârı için **Silihâr-ı Şehryârî İslâm Aga**'yı ta'yîn buyurup lâkin bu eşnâda Françelilerin **'Akkâ** üzre 'azîmetleri isti-

- 155 ایماز
156 اربعده
157 نضر
158 يوزون
159 اصتراب
160 نفعی

mâ^c olinmagıla Rebî^cu'l-evvel'in yigirmi ikinci bâzâr-irtesi gün bi'l-istişâre Levend Çiftliği Nizâm-ı Cedîdliler[in]den¹⁶¹ yedi yüz miqdârı mirrîh-şifat ceng-cû bustâniyân imdâd-ı **'Akkâ** için **Cezzâr Ahmed Paşa**'ya [v. 18/a] irsâl olup ve ba^czı levâzımât-ı seferiyye istihkâmına sa^cy ü himmetine mübâşeret olunup...

Naql-i hümâyûn der-Sarây-ı Cedîd:

Rebî^cu'l-evvel'in yigirmi sekizinci yevm-i düşenb[ih]de **Sâhil-sarây-ı Beşiktaş**'dan **İslâmbol Sarâyı**'na naql-i hümâyûn buyurilup ve Rebî^cu'l-âhîr'in yigirmi dokuzuncu çihârşenbih gün **Ziyâ Yûsuf Paşa** hazretleri **Âstâne³-i 'Aliyye**'ye dâhil olup irtesi pençşenbih **Şofa Köşki** nâm mahalle rikâb-ı hümâyûn emr olunup sâ^cat dörtde **Yûsuf Paşa** ve **Şeyhu'l-İslâm 'Aşir Efendi** gelüp hâk-pây-i 'âlîlerine cebîn-i fersûde kılup ve in^câm-ı *mühr-i hümâyûn* ile ser-efrâz ve kürk-i vezîrânesin ilbâs ve yine pâ-y-i sa^cadetin pûs idüp ba^cdehû **Paşa-kapusu**'na 'avdet eyleyüp henüz gûşe-nişîn-i şadr-ı vezâret olmışlar idi ki **'Akkâ Vâfisi** tarafından tatar gelüp 'asâkir-i Françe'nin **Şaydâ** ve **Beyrût**¹⁶² ve bunun emşâli ol nevâhîlerde niçe kılâ^c-ı mefînler iktibâz idüp **'Akkâ** ve **Quds-i Şerîf** üzre kaşd ve cem^cıyyet-i keşîre ile hücumâtların te³kîdi zımnında tahrîrâtlara nazar olunup Paşa hazretleri dahı şevketlü Pâdşâh-ı devrân hazretlerine tahrîrâtları irsâl eyleyüp irtesi yevm-i cum^ca şevketlü efendimiz hazretleri **Câmi^c-i Ayasofya**'ya *selâmlık* ve erbâb-ı istişâre olanlar ba^cde's-şalât ricâl-i devlete **Şofa** nâm mahalle müctemî^c olsunlar diyü emr-i hümâyûn ısdâr olup şevketlü efendimiz şalât-ı cum^cay ba^cde'l-edâ **Şofa**'ya teşrîf buyurup **Şadr-ı A^czam Yûsuf Paşa** ve **Şeyhu'l-İslâm 'Aşir Efendi** ve sâ³ir ricâl-i devlet ve 'ulemâ ve ocaklıyândan ba^czı umûr-dîde ve şâhib-i tedbîr kimseler cem^c olup vaqt-i 'aşra kadar 'azîm istişâre olup mefhûm-ı istişâre şol (سول ?) gâyete [v. 18/b] resîde oldu ki sefer-i hümâyûn güşâde ve *donanma³-i Pâdşâhî*'nin dahı hurûc (جروجى ?) münâsib görülüp levâzımât-ı orduya mübâşeret elzem olmağın eţrâf ü eknâfa âdemler râhî ve cem^c-i 'asâkir için fermânlar cârî olup lâkin **Ramazân-ı Şerîf** taqarrüb eylemek ile ordu-yı hümâyûnuñ hurûc ba^cde'l-'ideyn müstahsen¹⁶³ görilmek ile fermânlar cârî olan bilâd-ı İslâmîlerden mâh-ı Zi'l-ka^cde'ye kadar 'asâkir-i zafer-güster mahmiye³-i **Üsküdar**'da cem^c olunması re³y-i cihândârî olmagıla ol mâh-ı mezkûra müterak্কıb olındı.

Tertîb-i 'İd-i Fıtır:

Sene şelâşe 'aşer ve mi³eteyn ve elf (1213) Şevvâl-i Şerîf'inin yigirmi dokuzuncu yevm-i çihârşenbih 'Arefe¹⁶⁴ olup Pâdşâh-ı 'âlem hazretleri **Divân** gavrına teşrîfleri kânûn olmagıla yine sâ^cat sekizde **'Arz Odası**'na teşrîf buyurup ve Taht-ı 'Arefe **Akagalar Kapusu**'nın pîşinde ârâste eyleyüp ol güne **Gavrî Divânı** ta^cbîr olup **Çavuş-**

161 نضمام جدیدیلردن

162 صیده و برود

163 مستحسك

164 عريفه

başı ve **Kapucular Kethudâsı** ve **Mîr-ahûrân Agalar** bu *Dîvân-ı Ğavrî*'de hâzır¹⁶⁵ olmaları kâ'ide olup kös-i ğavrîler ve taht ü nagara ve zurnâ-yı nefir-i İskenderîler ile bir dîvân-ı 'azîmdir ki **Sultân 'Osmân Ğazî** hâzretlerine 'alem ve sancâk vürûdî ol güne teşâdüf eylemek ile bu dîvân ol şâh-ı İskender-vaġârdan yâdigâr olmagıla şevketlü Pâdşâh-ı cihân hâzretleri '**Osmân Ğazî** hâzretlerinin yâdigâr-ı 'âlîlerine i'tibâren [ittibâ'an] ol taht-ı ma'hûduñ şadrına iclâs buyurdıklarında alkış olunup ve ba'dehû şadâ-yı *Mehter-hâne*'den ġayrı bir şît ü şadâ olmayup ancak yedek-i Şâhen-şâhîler pîş-i hümâyûnunda deverân idüp şadâ-yı süheyl-i esb-i kûh-endâmlar ve âvâz-ı mehîb-i semend-i gevher-licâmlar ile ol şâhn-ı dil-ġüşâ pür olup faġad [faġat] ol gün bey'at iden Ser-mehterân-ı Şehryârî. başında [v. 19/a] متتارى (?) ve dûşında kürk-i ġarvânî ile bey'at eyleyüp andan şîtâb ile *Paşa Kapusı*'na varup *Mehterân-ı Sadr-ı A'zamî*'ye kös ve ġarbîlerine izn¹⁶⁶ virüp yine der-'aġab 'avdet idüp hużûr-ı hümâyûna resîde olınması kavâ'id-i eslâfdır. Andan şevketlü efendimiz *Dîvân-ı Ğavrî*'den 'Arz Odası'na sa'âdetle ġirâmân olup cemî'-i ġuġabâ-yı cevâmî'în [cevâmî'] *Dîvân Câmî'*i nâmıyla mevşûb (?)¹⁶⁷ [mevsûm] olan maġalle cem' olup 'aşr-ı¹⁶⁸ *Kur'ân-ı 'Azîmü's-şân* tilâvet olunup ba'de'd-du'â şevketlü efendimiz **Sultân Selîm Hân** hâzretleri 'Arz Odası'ndan **Silihâdâr Aga** yirine teşrif idüp ve cümle **agayân-ı Enderûn** hużûr-ı hümâyûnlarında kat ender kat dîvân dürülüp ve la'ab-ı şumâġ-ı kâdîme âġâz olındukda bir sâ'at ġadar temâşâ buyurup ba'dehû kânûn-ı şâhî üzre **Hâzîne Kethudâsı Aga**'ya emr olunup bir fûta³-i zer-rişte içre leb-rîz çil para getürdüp agayâna nişâr eyleyüp ve izn-i hümâyûn olunup ba'dehû devlet <ü> iġbâl ile *Harem-i Hümâyûn*'a teşrif buyurdılar.

Bey'at-i Silihâdâr-ı Şehryârî:

İrtesi yevm-i pençsenbih 'îd-i şerîf olmagıla ol şeb-i mübârekde Pâdşâh-ı cihân hâzretleri *Kânûn-ı Şâhâne*[ye] i'tibâren [ittibâ'an] seġerî *ġırġa²-i Sa'âdet*¹⁶⁹ teşrif buyurup ol nîm taht-ı ma'hûd üzre iġbâl-nişîn oldukda yine *ġırġa²-i Şerîf*'iñ verâ³-i bîrûnın ġüşâd ve agayân-ı müstahfîzân kelâm-ı Rabbü'l-'âlemîn ile ġulûb-i mü'minîn ġurrem ü âbâd eyleyüp şalât-ı şubġdan âġdem **Silihâdâr-ı Şehryârî** ve 'alâ-merâtibihim **Çûġadâr-ı Şehryârî** ve **Rikâbdâr-ı Cihândârî** ve **Hâşş Oda Agaları** ve **Muşâġibân-ı Şehryârî³-i Bîrûn** bey'at-i 'îd eyleyüp ba'dehû şalât-ı şubġı ba'de'l-edâ yine 'Arz Odası'na ġadem-i nihâde buyurup başına 'orf-i 'izâm ve furaġına (فرتة ?) kebîr hümâ sorgucu zerk (?) idüp ve dûş-ı şâhânelerine kapanġa ġiyüp [v. 19/b] 'Arz¹⁷⁰ Odasında ġarâr buyurilup andan **İmâm-ı Evvel** ve **Ser-Eġıbbâ Efendi** hâzretleri refâġaten ibtidâ mu'âyede kânûn olmagıla 'Arz Odası'na kisveleriyle varup mu'âyede iderler. Bundan âġdem yine *Ak-agalar Kapusı*'nın pîşġâhında 'îd-i şerîflere ġaşr olan *Taht-ı Hümâyûn*'ı

165 حاظر

166 ازین

167 موصوب

168 عاشیر

169 سادته

170 ارض

peyveste idüp ve erbâb-ı Dîvân ol *Taht-ı Hümâyûn*'ı hâle³-i mâh gibi âgûşa alup kat ender kat sağ ve sol durup kudûm-ı hümâyûna müterak্কıb u nigerân dururlar. Andan Şehen-şâh-ı cihân hazretleri 'Arz Odası'ndan ol taht-ı ma'c hûda teşrif buyurup bundan akdem mezkûr bey^cat, cülûs-i hümâyûn gibi 'alâ-merâtibihim bey^cat eyleyüp ba^cdehû alay-ı 'azîm¹⁷¹ tertîb olup şevketlü efendimiz hazretleri ol maħallden esb-i şabâ sür-^catlerine¹⁷² süvâr olup kâ³ide^[2-i] eslâf üzre *Câmi^c-i Sulţân Ahmed Hân'a* teşrif buyurup ba^cde'ş-şalât[i'l-]^cid yine alay-ı 'azîm ile *Bâb-ı Hümâyûn*'dan duħûl idüp tâ *Bâb-ı Hâşşlar-hâne*'de nüzûl buyurup...

Bey^cat-i Enderûn:

Maħşûş-ı mu'âyede olan kâşâne³-i mermerliğe gûşe-nişîn-i şadr-ı şâhân olduklarında ibtidâ *Bâbü's-sa'ade Agası, Ak-agalar* ile zîr-i zânû-yi hümâyûnlarında pûşide olan şal-ı bî-^cadilîñ gûşe³-i 'âlîsin pûs idüp ba^cdehû *Kethudâ-yı Hazîne³-i Hümâyûn Aga* hazretleri *agayân-ı Hazîne* ile bey^cat eyleyüp ba^cdehû *Kethudâ-yı Kilâ[r-ı] Hâşşa Aga* hazretleri *agayân-ı Kilâr* ile resm-i bey^cati edâ eyleyüp ba^cdehû *Kethudâ-yı Seferli Aga* hazretleri *agayân-ı Sefer[li]* âdâb-ı bey^cati icrâ eyleyüp ba^cdehû şevket <ü> ikbâl <ile> *Harem-i Hümâyûn*'larına teşrif buyurılıp ve 'id-i şerîfîñ evvel günü *Yalı Köşki* nâmıyla şöhet-şi'âr olan maħall ki [v. 20/a] leb-i deryâda vâki^c bir kâşâne³-i bihişt-âşârdır ki nâdirü'l-vukû^cdur, ol maķâma biniş-i hümâyûn kâ³ide olmagıla şevketlü efendimiz ol gün sâ^cat dörtde *Harem-i Hümâyûn*'dan *Yalı Köşki*'ne teşrif buyurup ikbâl ü şevket ile köşke nişîn-i taht-ı 'âlf buyurduklarında *Mehterân* kôs ü taħl u nefirlerine âgâz eyleyüp ve rûsûm-i kadîm olan küştî-gîrân-ı¹⁷³ cesîm-endâmlar dahı miyân-ı meydâna çıkup la^cab ü hünerlerin ızhâr eyleyüp in^câm-ı Şehen-şâhî'ye mazhar olurlar. Bu eşnâda kırk 'aded yedek-i Pâdşâhîler ki her biriniñ licâm ü rikâbı ve raħt <ü> bisâtı incü ve cevâhir ile ârâste esb-i cihân-peymâlardır ki üzerlerine *Silihşûrân-ı Şehryârîler* semmûr kontuşlarıyla süvâr olup hużûr-ı hümâyûnda birkaç kerre deverân itdürüp ba^cdehû ızñ-i hümâyûn ısdâr olup şevketlü efendimiz ol maħallden yine *Sarây-ı*¹⁷⁴ *Hümâyûn*'a teşrif buyurup irtesi gün hadâyıkân-ı Pâdşâhî'den *Gülhâne* nâm maħall-i ferruħ-baħşâyâ biniş ve rikâb-ı hümâyûn emr olup ve *agayân-ı Enderûn*'dan fârisü'l-haylân olan cündiyâna cirid fermân olup lâkin ol gün cum^ca olmagıla *Ayasofya* nâm câmi^c-i-i şerîfe ikbâl-i hümâyûn olup şalât-ı cum^cayı ba^cde'l-edâ *Gülhâne³-i ferruħ-fezâyâ* teşrif buyurup *Şadr-ı A'zam Ziyâ Yûsuf Paşa* ve *Şeyhu'l-İslâm* hazretleri teşrif idüp bir sâ^cat miķdârı ħalvet olup ba^cdehû ızñ-i hümâyûn virildikde *Paşa* ve *Şeyhu'l-İslâm* hużûr-ı hümâyûndan çıkup temâşâ-yı cirid için meydâna nâzır bir [v. 20/b] kâşâne³-i müferraħ-nazzâreye¹⁷⁵ [manzara ?] âsâyış [ârâmiş ?] itdirilip ba^cdehû ciride fermân olındıkda ol serhengân-ı ma'ârîf-mendân-ı şehryârîler âvâz-ı cihân

171 عظیم

172 سورعتارینه

173 کشته کبران

174 صرای

175 نظاریه

gulgüle ile fârisân-ı cündiyânı meydân-ı kârzâra ve ol şahn-ı cân bâzâra da^cvet eylediklerinde...

Vaşf-ı cündiyân-ı zafer-âverân:

Ol fârisân-ı cihânların her biri meydân-ı ma^crek[e]de düşmen-i bed-endişlerin ev-râk-ı pîd gibi lerzân ve rûz-i heycâda haşm-ı kavîlerin mîzâb-ı gülûsından âb-ı la^c-lin¹⁷⁶ rîzân iderler idi, hemân na^cra²-i serhengânları istimâ^c eylediklerinde bi'l-cümle zîr-i pehlülerinde olan semend-i âteş-i sür^cat ve bâre²-i båd-peymâları ki:

Beyt:

Derileri dorı vâlâya beñzer
Uzun yalıları [yeleleri] yeldâya beñzer
Kemer-i boyunları kıavs-i kızahvâr
Degirmi şufraları (صفرلاری ?) hâle-girdâr
Sehl ursalar (سهل اورسالر ?) olur ra^cd gûyâ
Ayaklarında olur barķ peydâ.

Eger ^canânın irhâ ve ligâmın rehâ isteseler båd-ı şabâ-yı cihân-peymâ eşer görmezdi.

Beyt:

Gubârına irişmez rîh-i ^câşîf
Ayakdaş olmaz aña berķ-ı hâtîf.

Cümlesi ebreş-i sebük-hîzlerin miyân-ı meydâna sürüp her birinin dût-i ra^cnâlarında gûn-â-gûn kaftân-ı zümürüd-gûn ü la^cl-nümûnlar ve kâmet-i zîbâlarında aşfar u aħmer canfes ve hâre câmeler ve dürlü dürlü kadîf[e]ler ile ol şahn-ı dil-güşâ, bihişt-i lâlezâra ve hadîka²-i gülzâra dönüp la^cab muhârebelerine âgâz eylediklerinde bu gürûh-ı¹⁷⁷ kahramân-nijâdlar iki alay olup bir gürûh lahana ve bir şâff bamyâ ğayretin¹⁷⁸ çeküp birbirlerine rû-be-rû qarâr eylediklerinde ol meydân-ı mehâlikiñ bir cânibinde on sekiz kat *Mehter-hâne*²-i Şâh-ı İskender-vaķâra turreler urulup cihân lerze-nâk olup süheyl-i esb-i tîz-endâmlar ve şafîr-i semend-i peleng-reftârlardan nigeh-endâz olan âde-miyâna dehşet müstevlî olur idi ol [v. 21/a] eşnâda bu cüdiyân-ı fârisül'-haylânlar birbirlerine dünün¹⁷⁹ virüp birkaç deverândan sonra ki ya^cnî birbirleriyle cânların bâzâr idüp karındaş karındaş ile hâlâlleşme şûretin îmâ iderek ibtidâ ser-cündiyân destinde olan cirîde güşâd virdikde ol gürûh-i ğayret-keşânlar bir ugurdan yed-i cân-ı iķtibâzlarında olan cirîd-i tîr-i każâların ve ol nîze²-i bârkeş-mişâllerin birbirlerinin sine²-i pür-kînelerine ve ^cayn-ı cihân-bînlerine nişânen güşâd virdüklerinde ne^cüzü bi²llâhi Te^câlâ ol hîşt-ı Efrâsyâb mişâli cirîd-i ecel-nümûnları birbirlerinin ser-i kıahramânlarına

176 لعلك
177 كروح
178 غيرتك
179 دونك

tîr-i belâ gibi yağdurup birbirlerinin ‘açab-ı pâylarına zîrvânlarında (?) olan sîmîn-i zerrîn ligâmların berç-ı hâtîf gibi kaldurup revân-verdân olurlar idi. Ve dürlü dürlü fenn-i silâhşûrluklar icrâ idüp ol bâzâr-ı mehâlikde nuçûd-ı cân-ı nâzenînlerin bey^c u şîrâ iderek birbirlerine girüp pây-i semend-i bî-mânendlerden hâşıl olan ğubâr içre kalup ve çeşm-i bînâları furağdan (زردن ?) [Ferkadân] ve gûş-i sâmi^ca ve kuvâ-yı müdrikleri ta^caçkül ü tefekkürden bî-niyâz olup her biri ezder-i hüft ser gibi bâde³-i ğayrından (?) sermed¹⁸⁰ olup bir buçuk sâ^cat miçdârı bu la^cab-ı ceng-âyîn-i mehâliki seyr ü temâşâ buyurup ba^cdehû itmâmını müş^cir işâret-i hümâyûn buyurdıklarında bu iki şaff içre bulunan serhengân-ı sultânîler miyân-ı şaffeyn[e] girüp destlerinde olan zerrîn çevgânlar serleri üzre devr iderek iki alayı biñ dürlü ıztırâb ile birbirlerinden tefrîk eyleyüp cümlesi ol şahn-ı la^cabda gâhın [la^cab-gâhın] [v. 21/b] bir cânibine tecemmu^c eyleyüp ve iki alay birbiriyle bağdaşup ve destlerine nebbût-i seng-endâmlar alup ikişer ikişer hem-pehlü ve hem-rikâb olup semend-i âteş-sür^catlerine mehmûz-i hâr-engîz gösterüp *Mısr Oyunu* nâmiyle meşhûr olan mişvâra âğâz idüp şol rütbe [mertebe] bâd gibi revân ü devân olurlar idi ki...

Beyt:

Felekvar olsa çün meydânda dâ³ir
 Hilâlinden olur seyyâre zâhir
 Ayağından atılsa na^cl pâre
 Olurdı gûş-i cürha gûşvâre.

Neşr:

Tâ hużûr-ı hümâyûna resîde olduklarında destlerinde olan nebbût-i¹⁸¹ âhen-nü-mûnları zemîne urup tahmînen bir menâre kıddi evc-i hevâyâ cilk cilk olup la^cab-ı hûnerlerin ızhâr ider. Hakkâ ki rub^c-ı meskûnda bu cündiyân-ı Enderûn-ı Hümâyûn gibi silişşûr ve fârisü'l-haylân bulunmak mümkün ü mutavavver olmadığı, azharü mine's-şemsdir. Bunlar ol şâh-ı İskender-vaqâr <ve> sultân-ı cihân-ârânın bende³-i nâçîzleridir ki, hâk-pây-i hümâyûnlarında mürğ-i cânların kafes-i ten-i bendegânelerinden tayarân ve râh-ı hazret-i Şehen-şâhî'ye dem-âb-ı gülgûnların rîzân iderler. Ve bunların itmâmında gûşına girenler gelüp hużûr-ı Şehryârîde anlar dahı hûnerlerin icrâ eyleyüp in^câm-ı Pâdşâhî ile fâriğul-bâl olup ba^cdehû silişşûrân-ı şehryârîler esb-i zerrîn ü cevâhir-licâm yedek-i Şehen-şâhîlere süvâr olup hużûr-ı hümâyûnda devr ü güzâr itdürüp ba^cdehû kı³ide³-i eslâf üzre ayu ve şamsunlar¹⁸² gelüp geştğîrler gibi hûner-i hayavânîlerin icrâ eyleyüp bunlardan sonra maşbûbân çengiyânlar ve muğbeçegân-ı ma^clûmânlar bi'l-cümle la^cab ü hûnerlerin [v. 22/a] icrâ ve cevzenvâr¹⁸³ fenn-i rakşla-

180 سمرت

181 نبود

182 Çoban köpeği mânâsında.

183 جوزنه وار

rın ızhâr ve âyîn-i maşûşaların vakt-i 'aşra kadar i'ân¹⁸⁴ idüp ba' dehû izn-i hümayûn buyurulup şevketlü Pâdşâh-ı Cem-âyîn hazretleri şalât-ı 'aşr[1] edâ eyleyüp esb-i şâhânelerine süvâr olup *Harem-sarây-ı Hümayûn*'larına teşrif-i 'inâyet buyurdular.

İrtesi 'İd-i Fıtr'ın üçüncü sebt günü *Sarây-ı 'A[t]îk*'a biniş ve cündiyân-ı Şadr-ı A'zamî'ye cirîd emr ü fermân olunup Pâdşâh-ı 'âlem-penâh efendimiz sâ'at dördte teşrif buyurup ol şahın-ı *Sarây-ı 'Atîk*'a nâzır kâşâne²-i cihân-bîne kadem-i ribhîde buyurup şalât-ı zuhr[1] ba' de'l-edâ gûşe-nişîn-i şadr-ı şâhân olduklarında cirid emr olunup serhengân-ı Şadr-ı a'zamîler cündiyânı meydâna da'vet eylediklerinde ol cündiyân-ı dûrbâzânlar [darbenler ?] miyân-ı meydâna rîzân olup yine ol meydân vâha³-i rezm-gâhdan nişân virüp zûr-âverlerin âvâzesi ve kös-i İskenderîlerin sesi 'âlemi pür-şît ü şadâ eyleyüp ol merdümân-ı gayret-keşânlar ol meydânı birbirlerinin başına teng eyleyüp iki üç çeyrek [çihâr-yek] mişâl-i muhârebe¹⁸⁵ cirîd oynanup ba' dehû izn virildikde cümlesi hużûr-ı hümayûnda 'atıyye²-i Şehen-şâhî ile mütene²im olındılar. Ba' dehû bunları itmâmında...

V u k Û ' - ı c â n b â z [â n] d e r - S a r â y - ı ' A t î k :

Ser-cânâzân olan Selîm nâm bir şahs-ı pür-ma'ârif âsâyışgâh-ı [ârâmişgâh-ı ?] Şehen-şâhî olan kâşâne²-i *Sarây-ı 'Atîk*'ın pîş-i 'âlîsinde zemîne bir sûtûn-ı âhen-nümün zekr idüp sâ'id insân kolonluğı (?) bir resen-i 'azîmin serin ol sûtûna bend idüp [v. 22/b] ve ol resenin ser-i âharın meydânın cânib-i nihâyetine kadar timur mîl gibi gerüp ve câ-be-câ yirlerinden takviyet için âhar resenler ile zemîne kasup bir râh-ı mehâlik inşâd [inşâ] eylemişdir ki 'ukûl-i beşer muhîf olmaz. Ol resenin bir cânibinden bir cânibine altı yüz arşun idi ve nihâyet-i irtifâ'ından zîbine iki yüz arşun idi. Bu üslûb üzre levâzımâtın¹⁸⁶ tertîb ü tanzîm idüp birer birer perverde ve halîfelerin resen-i ma'hûduş üzerine çıkarup kimi na'leyn ile ve kimi pâ-beste her biri dürlü dürlü fenn-i ma'ârifler icrâ eylediler ki müdrike²-i insân, müncemidü'l-endâm kalur idi. Ba' dehû ser-cânâzân olan Selîm, berehne meydâna girüp zemîn-pûs eyledikde gördük ki¹⁸⁷ sâk esfelinden diz کوزته (?) gelince[ye] kadar iki baldırlarına altıyar tûğ-ı sertizler bend eylemiş ki bir kadem atmak emr-i 'asîr idi. Hemân hużûr-ı Pâdşâhî'ye gelüp devâm-ı 'ömr ü devletlerine du'â eyleyüp ve cem'iyet-i nâsa teveccüh idüp: "Ey yârân! Bizi hayr-ı du'âdan ferâmûş itmeyin!" diyüp destine bir terâzû alup uşûl-i kudûm ile ol resen-i ma'hûd üzerine 'ankebûtvar 'urûc eyleyüp ber-medh-i Resûl ve Çihâr-yâr ve şenâ²-i Pâdşâh bir gâzel okuyup ba' dehû ol resenin irtifâ'ına refât iderek tahmînen üç çeyrekde nihâyet-i resene qarîb oldukda resende olan terâzûyu zemîne fırladup ve iki ellerin birbirine kukup ve kendüni ol iki yüz arşun miqdârı evc-i hevâdan zemîne pertâb eyledikde gürûh-i nâzîrîn ol pertâvı gördükde cümlemize [v.

184 ایلان

185 مهاربه

186 لوازماتک

187 کوردوکی

23/a] ye's ü hayret ve temâşâdan gîrân gelmiş iken anı gördük ki ol resen-i ma'rif üzere âvîhte olmuş perende'-i kebûter gibi fır fır dönüp gâh yed-i sâ'idinden ve gâh sâk-ı pâyinden¹⁸⁸ maşlûb olup hezâr be-hezâr fenn <ü> ma'arif ızhâr eyledi ki hâric ez-ukûl-i beşer idi. Meger ol zâyi'a mehd-i ecel ıtlâk olunur imiş. Fi'l-vâki' tıfl-ı ecele bir beşik olmuş idi. Bu seyriñ itmâmında çengiyân-ı ma'lûmânlar dahı kemâ fi's-sâbık la'ab-ı maşşûsaların icrâ idüp kâ'ide üzere yedek-i Şâhiler ve esb-i zerrîn-rikâbiler deverân ve ayu üzere şaşunların [şamsunların] hücumâtların seyrân idüp ba'dehû izn-i hümâyûn virilüp kendüler şevket <ü> ikbâl ile hadîka'-i Sarây-ı 'Atîk'a teşrîf buyurup ta'âm-ı Şehen-şâhî ve şimât-ı Şehryâriler cümlemiz mütena'cim olunup ba'dehû devlet <ü> iclâl ile şevketlü efendimiz semend-i gevher-licâmılarına süvâr olup Sarây-ı Hümâyûn'larına teşrîf buyurdılar.

Mâh-ı mezbûruñ yedinci yevm-i [çihâr-]şenbih¹⁸⁹ sâ'at altıda bi-każâ'illâhi Te-âlâ **Beg-oğlu** nâm maħalalde bir âteş-i süz-i hân mân zuhûr idüp şevketlü efendimiz *Yalı-Köşkü*'ne teşrîf buyurup lâkin talâşim-i emvâcdan bir dürlü *Topħâne*'-i 'Âmire'ye 'ubûrı, bir mehâlik-i 'azîm olmagıla bustân-başı ve sandal ve fülûka hâmilecileri mürûr-ı hâzret-i Pâdşâhî'ye bir dürlü cesâret idemeyüp *Yalı-Köşki* ittışâlinde *Yeni Sepetciler* nâmıyla meşhûr olan kâşâne'-i cihân-bîne ol Şâh-ı İskender-vaķâr sedd-i İskender olup ol maħallinden temâşâ buyurdılar. On yedi sâ'at mürûrında 'inâyet-i Bârî ile teskîn haberi kâ'imesin **Kara Kulak** hâkpây-i Şâh[a] i'âm eyledikde ikbâl-i Pâdşâhî *Sarây-ı Hümâyûn*'a olup ikbâl ile teşrîf buyurdılar.

İrtesi yevm-i cum'a selâmlık-ı Şâhî... [v. 23/b] *Câmi*'-i *Nûr-ı Oşmâniyye*'ye ki hadd-i zâtında envâr-ı selâfın-ı Âl-i 'Oşmâniyân bir câmi'-i şerîfdir ki tavşif mümkün deġildir; 'izzet <ü> sa'âdet ile teşrîf buyurup mütevellî'-i câmi' kâ'ide'-i eslâf üzere dürlü dürlü fâkiheler 'arz eyleyüp şevketlü efendimiz şalât-ı cum'ayı edâ buyurup şevket ü ikbâl ile *Topkapu*'ya hırâmân oldılar.

Mâh-ı mezbûruñ on ikinci bâzâr-irtesi **Kal'a-yiri** nâmıyla ma'lûm olan cây-i ferruħ-nuzzârîye biniş ve rikâb-ı hümâyûn emr olunup **Şadr-ı A'zam** ve **Şeyhu'l-İslâm** hâzretleri teşrîf idüp ol Şehen-şâh-ı 'âlî-câhıñ ġubâr-ı pây-i 'alîlerin dîde'-i remed-bînlerine keħal-i İsfahânî idüp ve kudûm-i sa'âdetlerin pûs ve bir sâ'at miķdârı rikâb olup ba'dehû 'âzîm olduklarında **agavât-ı Enderûn**'a tomak ve yaya cirîdi fermân olup nîm sâ'at miķdârı seyr ü temâşâ buyurılıp anlara dahı izn virildikde sâz emr olunup...

E v ş â f - ı ç a v u ş â n :

Gürûh-ı çavuşân-ı ma'arif-âyîn ve muşâhibân-ı zarâfet-defâyinlerin her biri bir gencîne'-i cihân-ârâ ve ġıbta'-i *meclis-i Baykara* idi. Hemân her biri sâzların destine

¹⁸⁸ ضاق پایکدن

¹⁸⁹ "Çihâr" kelimesinin üzeri karalanarak ibtâl edilmiş.

alup hûş-âvâz-ı nevâ-sâzla tabâyi^c-i hazret-i Şâh-ı cihâna ihtirâz¹⁹⁰ idüp nuğamât-ı sâzende vü muṭribânlar nevîd-i 'îş-i şâdmânîyi sükkân-ı âsmâna irdürüp zaḥme³-i dil-nevâz şantûr-ı sîn-sürûr na^cme³-i hezâr dâstân gösterdi. Ve nâle³-i dilkeş-i sîne-kemân âyîne³-i sîne³-i mestânda jend endûhî giderdi. Ol serhengân-ı seyl-âhenglerin ve ol mülâzımân-ı hûş-liğâların şîrîn-nevâz elhân-ı dil-firîbi pâ-yi 'aqlı rekîbden ve 'inân-ı temellüki şekîbden rehâ iderdi.

Meşnevî:

O gül-rûlar elinde oldu def zâr
 Felekler rakşa girdi cevzâ nevâ
 Kemânı sîne itdi sünbüller çâk
 Ok [v, 24/a] urdı dillere çeşm old[1] nemnâk
 Safâ şevk urdı (اورى) mıtrâb-ı [mızrâb-ı ?] ṭanbûr
 Derûnı zevk ile eyledi mesrûr
 Çûnî (چونی) ["çün"i, çünîn ?] şerḥ itdi nâr-ı iştiyâkı
 Oda yakdı dil-i şâhib-kırânı
 Fiğâna başlayınca Pûselik'de
 Keş gerdâna hem-âvâz girifte
 Çığirtma Sünbüle feryâd itdirdi
 Muḥayyer mûsiqa (موسفار) diller delerdi.

Nesr:

Bir meclis-i Şehen-şâhî ve bir mecma^c-ı tâbnâkî olmuştur ki ta^cbîr u taḫrîri ḥavşala³-i taḫrîrden dûrdur.

Hâşılı ol gün 'aşra kadar 'îş-i ṭarab ile itmâma resîde olup ol câ-yi bihişt-âyînden *Topkapu*'da nev-tanzîm olan kâşâne-yi qarâr-dâde kıldılar.

Temme kelâm ve's-selâm.

0011-
1. A.
91 C
499
57 A
CA.
0309
0011-
مردم
مردم
مردم
مردم

دوستان
دوستان
دوستان

دوستان
دوستان
دوستان

2-1
-100

4

مجلت Genel Kutuphanesi
FILM : A.E. Bank
ESKI KAYIT No. 685

در وصف سیرت انبیا

مهر از صنایع و سلام اول سپاسوار، خالق انبیا حیدر
 شیخ روزگار، نور اوصفا، ز جهان حریف مولا افشرد
 اوربیه اوسوکه بیرون سبب عشق زار بین دست
 شده فغان باغ برشته و طعم لبه کوشیدن ضیا بخشود
 و بریه ارسال بیووب بوجگر لب مسینه غریب و نار
 آتشک فرزند عربین آشاربیه اول شیخ الوابن حوزبیک
 شفا، ای ای حلال، زین حدیث شریفی سو میغه شیخ اول
 دوزخو اتاناه عرم صانه اول بیو غز، غنقی غنی بره برده
 اوستدینانک عادن پرشانانویه و فریزو یار فغانلدیه زحما
 نونین نون، آتانه آتانه وجود الهیدیکه بیت کول نازنه
 زنج بوشان عرکن عدوانی نبال مسکت تک کار زرقانم
 شراودن صحیفه نور عیو و موجودی عرق برز هجده عیبه
 عساف عرم صانک اولوب همان وینان و بره و نه نوحه
 نطق اولون سرانقار دولت جبه و ندری برقه اولی بوشین
 اسرار نون کون اولون کسوی شکار عید فغاندی پرشانمانند
 سیرتیه سابه غریز انقیص نانه کان بیور زارتان
 نوحه باغ زین سلی آتانه زین باغضا، آتانه شکر شریفان
 عطا نجانها کرباجاده سازا باو شاها عطا قبل اتم
 عسبان جهنم شرم سابه ای برور کار شراوتی و لاقی
 زاربه چیه کاه عرم صان اولون جبه زار شفا عید برت
 الورده خانه نطق نیاز و زوالمات فیووب نایب یارینیه
 هرق عسایت پرور و کار بین گزار ایووب اجابت یافته
 علق غنق اولونجه قدر زاروزار کربیان اولد قلم
 برعاصی و بجم اوتشدریه مرغاندار وال واصحاب
 دولا و نصیادری اوربیه اوسوکه بوآنکه بشرد
 راه هدایت در هفتای طریق ولایت اولوب جمل انویه

تشیعات آیه
بسم الله الرحمن الرحیم

الموده ریاسانین و تصدق و شدم عیوسونا کوزوله و کیده
 و سلم همسایان اول قیوم جیم مرمان و شیرازه نیز اجزاء
 دوجان عید موله و غله نوله غنابینه اوسوکه بوآنکه کربین
 عالی عیوقان و میجورون باصومو نوله بیخسانای نوز
 نوب و بره بیووب ساقه سعاب خندق و برت
 و یاران همی نشندار عهوان و روپ قوت خدای روح
 میوق و نندان نفس از انسان ایچون سدوی
 صحیفه خانه زین و غنق عید شله طبع افغان زین
 و غنقه نزهتدی و نون سابه برت در وقت نکرده زین
 پرورش یافته عسایت همان و ساهو کرم و پروردگان ایچون
 نژاد غنق ضیا بخشی زاده و اربا و حیات جاودار لایا به
 و المیزان اوربیه هفت و یاه سال نامبر و سعادت و سیرت
 ایو و صابیر بیووب ایچون سیرتانه لطف و لسان ایووب
 بر صوب و سینه باغ و ناله باغ و ناله باغ ایچون
 عسایت و سعادت و نوبه تمجید اوسوکه برین طرازی
 نده ایمان بر نوبه جریا فدو با سالیان پروردگار و نون حتما

شیر

ذبیح و پشنگاه جناب مولویه ستمحق افاضت مخمبه باغ
وباری لایله تاظم صعل سبزه تا کم و علی آله و صحبه اجمعین
شبهه کبریا صیبا

سلبه اولک بر عهد حقیر اصفغ عیار الله افکار سابعیل
بر منبش اشیرک غفره زوهر ما وسره عیب سطا کورد
حان عبیه آرزت والفقان کلزیزنه آوان سعطنزیه
په وبادر بر سیاه ساله زین اکر نه ناهبه سنده قوت
لوی نام خیزون اولوب بیکه قرد بر تار بکنج بر در مدار
بای تخت عارف اولای آسانه عبیه وشاه بزن شطرنجه
عبور ایوب آیه فابوسی زلفه سر کچی و زری تایلر سر سوم
مخلج بر غله سانسکن و منق اولوب بیکه التقریب
تار بکنج بر دخی کیم عدس سن ساه کورد مو دکانه و
مکان احصیه دن عالم بزج جهانه کلوب حادس قدر
سربجا وده رش و طله سر وفت و شتر سوره ازل نوج سنه
مهدن سغان نعلی مان کلزیزنه فاعله فیان مرطه
نکلون رحن لوی بیت شیوب بر لوبورین رشت و کجی و کشت
نخله نایزه تختی نتر حایبه دارقاردان حیان قیام عزیزان
اولوب بیکه التقریب تار بکنج سغان عثمان مان کوزی
ملیوس بر صوب اوج سنه تختین نرین شاه اولوب افاری
ساقه دوران جو حسن نوی با صدوب بر عیالیا جاسون
فان اجموب رشار حیان بوردیل بیکه تختین تار بکنج
سغان سطل خان اول سابه کلزیزنه رغان تخت حای بنت
شاهان اجموب بر صوب اول دور فرج بانس بوسن
و علی و هر زون ازاده سابه نعل جان بر کرم و کوشه باغ
فارسان کیم رطه و وی کیم مهم و رشار ابره کس ساز
اولان القریه سبزه اولش لوبورین کیم بیت واری بر عا هر کد

گفته

چرخه انزه باری اولیه نئی بر نکر مولوزن غنای اولیه
نثر فله نکره نکلر رطه بوردت صفای جوی کوردوب روزگار
پر عفا زده و جودی عارون عاره و بیج بجا بیو تا نورش سینی
شکساره رومال یوله عاقبت پر مداردن و باغ کسار
هدا بوی ششوی کویا ایوب بیدار و طاهله هم دم هم
انکه بولاشی لایم اوه و نخله راه هم لایم طوب بر ج نقره کله
لوقر سار ورنه کولکه شیوب سک شاهله بن و یاغزیه
کنم فشان اهله کولک جابا سلاصلرم الفخله نتر حاصلی
پرماد بر ضرور فانه ایبه اوق کوز اولوب بیت قلوب
سنو ضاعت بر بایان کیوب ویا کچی زلف بوسان نتر
بروقی بر د نایم عجز حالاری اولنه بکیر سکان
تار بکنج بر وقیو ندرت کز فرمان بچیران ویا کار عاقبت
سغان سیمان خان کلزیزن پیشلر ج حاجی شفق سنه
شبهه الله قوشوب اول هم پر پشت آباد صفاره اولونوش
کلزیز سنه پالک بره اسوره اولوب صدکی زلفیه
واو از سر شنه بریز اولنه انکرو فانی موزین الله خدمته
امردوش ایکن خیر بار شاهی ضرور ایوب بیکه کسان
الجا تار بکنج سفق نهم مصر اولن کلک عقیق سحر اوله
سفر ستر اولوب جمله کچی بایان عازم راه بندر اولونوش
دوبلر بار شاهی صادر اولمن اولن کوه بندیه کتک رساله
نصرت حوت جتک جمله سمس و طاهله دیوب ارشاهی
منت حیان و طوق کردان ایوب جانب بندر عزیزت بلکوزه
بودی دخی اورناتره خم قولقی نصیب اولونوب جمله بکیران
ایبه عازم راه بندر اولوب ماه کچی منتن بتمل بحال اولوب
شالی شهر دن شهره انتقال ایوب هر طایر نینه کجیلر مایل
و هر فاقدر بر نخله فایله واصل اولوب بوسال اورزه
شدرید سقر بکوب نطق اولوب بر سوت انده مکی

وفاات صحت خان نچسه ازان باهاغاغه شوق
 زيب ونسوب حاصل رسنه مرغ وجود اولن صيار
 پرويان اجوب افراتانغ عنيه عورت اجوب نه
 شوقره تقسيم اولنص بوداعى كندوبه مغفونو مغفوت
 اچون سوسوعه كجودان واصلاعت عمارومودن
 اچون شوقروس وازوقون شوقر اولنه اولنص اولنص
 قولوقنه قولوقنه مين اجوب رندوب دولم عمارياشه
 عالم دوكا ونباراچين نه نهه كچدم سرشترنرذهر
 الودجه ده عمارياشه قولوق اجوب سعنان دودان شاه
 مغلطان حوتوبه ماسيچيچا باوسله مولوق واپنه نغابن
 جوسيله بوسولوق بيه اركشاه كجودررند قولوقه
 اقرى كجودكغند تر صحت بگجود كسان چي ناچينص
 عيلنقيرضان دارشاه كندودولن كندوقه شوقن
 مدوسوب بيه شوقالاب عزسبا كجودوق وازوق
 ام قالوعالم بگندى شوقه كره اسودميان بگيدن جان
 بوزوب هرگشوق شوقر اولنص اولنص اولنص اولنص
 بيه اصلوب فنررذوقه واروقه مغلطان اصياب وباران
 وحب دوستان ازان شوقه ودرن اچون بيار وعا
 خيره اغار اچمه ايه زوق اذن كلوكي شوقر اوقات بچينص
 ازان كجود وست بغير اذن شان ساكس سرزوق زوق
 اوزان بگان ايه اوزن بون قاتق مساز اوزوب حاصلوعه
 بولولوب ايه كجودسه هوشوق نقيارماتان اولوب
 افرصاف صدارسبح بارشاهيه وسولوقه نيابت
 مغلطان ايه بوسن بارها بيا بگجود برناچينص اقرى
 هرغ نرذوق شوقه شوقه ووقت مغلطان ايه داراوق
 اولنص قولوقنه بيه اولوب بگندوقه قولوقه خدمتوقه
 استقام ايه بيسيرع حاصلوق اولنص اولنص اولنص

الوق

عضو بارشاهيه كجوداوق اولشاه عماروقا كجودر
 دوبربرمد فلقوق مغلطان اوب كچه هاملوق شوقن بيه
 اولنص بزي صحت بون بيه كجود اذن ازان شوقه درسون
 دوبره اوب اولوب بوقفوقه ده كوكم شوقه عمارمغلطان
 ايه بونم درگاه شوقيه وكوكم شوقه عمارمغلطان
 شوقوب وسرزن كجودق سويچ اجوب اول صحت
 سيدان دكشا صحت شوقن اولنص عمارمغلطان
 بيه شوقن شان دود اوزناچون بيسيرع موت
 بارشاه جم صياب ولوق بيات كندوق صحت شوقن بيه
 جاعوب اقرى شوقا الله بغير ازان اولنص اولنص
 بجدوب امان شاهاندره سرور قاروق اقبال اولنص اولنص
 بوجد كجودن مومخال اجوب ازان فرم صهار كجود بارشاهيه
 بعبوب بوبديركه بون كجود حاصبه هرغ اذن بون قومان
 صادر اولنص صهار شوقه اولنص ارم اجوب بزي كجودر
 كندوق صغاق سون اچما به شوق اجوب بگجود قفقسان
 دورت ناچينص كجود حاصبه هرغ بوبديل اقولنه اولنص
 شوقه بون قفوقه بگكجوق قلم بيه بارنرذوقه
 بوعلم تركك ناولوقه قفوقه سره ازان اچون اوروق
 زچير نر شوقه مغلطان مغلطان اولنص اولنص ايا
 مگكجوق شوقه شوقه سره امانه سينا اولنص بون قفوقه
 نصر بارشاهيه مغلطان بوقفوقه امانه مغلطان اولنص
 بكون حاصلوعه بوعفوقه اذوقه بوعلم قاف بوقفوقه كجود
 لايق اولنص امانه مغلطان مغلطان امانه اولنص اولنص
 لان اولنص ووقفوقه مغلطان مغلطان مغلطان
 اقرى شوقه اقرى شوقه بوبدير امانه ومانا كجود
 ووقفوقه مغلطان مغلطان مغلطان مغلطان
 هادوبوق شوقه مغلطان مغلطان مغلطان مغلطان

ساده بیاید کند و ب نظیر دیگر ایداه ایچین تجویز لاشیز
 و اعیان صدف قازیزدن سید محمد هاشم ایچا خاقتیق بیله
 و نیز کوی برات اولغله ائمه بوموصو مکمل ائمانسی
 و بومرکین ائمانسی نیاند اولدیغیز امرحقی حاصل
 ناهیه نزمه مراعتا هر تجویز به ایستاد ایتم ایوب پاکار
 یاران و تبتیغ حکیمان اولوب روحی دعا: میزایله
 بار ایله لر و اسم رساله مندیغ الوقایح اولغله
 و قویات نامه شمشه اویشق ارباب بضاصیدان و اصی
 و فاصیلن یاز اولتورکه دوزبان اقلونم روسیاهدان
 و لسان محبتا چه برشان بیادان صدور اولدیغی کوزده
 زبردن عقیق کوزده کسوتیورلا

در بیان روشنی عیان

زینب خنکار و قایق اوون بیله ناکار بولدیقه مقهورت نازیز
 تاریخ سوتیلنه بیله ایچدی اوج چیلک اول برنجی کونکرت
 برو و قیغ بولدی خانون پادشاهی و احوال ششاهی نونا
 کوزده بیورده فلرین رفوزده فاکر کول اولشدریکه اول شاهی
 جهان میرجان هونری برقیقد پادشاه رحمت ابن اولین
 مقلم سفوق بفضال معنی بولور اسلوشیتیب عارت و کلی
 مسارت ایوب اوصوی و بندره و اولان اولصیدر اولدی
 قیغ موقعینه دست ایچما کوزده دراز ایلمی کسج
 پادشاهی و اصل اولدده در عقب سوار پادشاهی منز
 اولوب وزیر شاره لاله قیده بویوش پاشانی تعیین بیورد
 کوزدی لید نهار درگاه هونت بیورده کاه سلوت نماین قیغ
 مقدمین ایچیند دوما وزیر اوزاری قوزلری کهن چاره
 مراد الله هرزه ایسه ادا ضویور ایست نیند کوزم اولصیدر
 جهان ای شیخ ایوه زید پیر اشان تر ضیاب خنکار کوز
 اراده علیه سی خلق ایدرسه او کوزا قیغ بولور حاصلی

مخزن

سخا و شریف باسین سمدان و سینه اعدایه
 هبت خشان اولوب زرباب سنده بو قدر خند سلویله
 کوزیتابری سایدیته نیایدوب حذب راحلرین زله ایوت
 یکان مشغ اعدایه سینه کوزوب سدا سکدر وار قام اولور
 ایله وزیر اعظم پناهنده قوزی واقع اولدی حکامیه و صفایله
 و بعضا الله ظهور ایون بریشانی و اورودوی کوزیله ائتمی
 خیرین فرق پادشاهی مقبر دیگر ایوریکه الله شاه عیدر
 شاز بویجه مصیبت ایچا ملایله وجود نازینده بر باد و بو
 امطراب درون و کتف کوی بیون ایله شیخ هابوزینه ائمز
 واقع اولوب رکوب خنکاره مقصود اناست بیوردر ایست
 بیست جهان بر عیان در آیشی چون ایچنه کوزینله اسایشیغ
 و شردر و تریایه شوزینانم و کوسطان ایسه کوز حیانه
 تر سنه کوزده مائین و لاف رهیه شریفانه اون ایچین کوز
 اقلیغ سترغ کسبه کوزکه سنا خدیم پادشاهان و قانق
 سنا اولولان اولغله ایچ کوز اقم در استکرام ائمانی
 اورمنیغا و سغندر شهباز ارنیور کوزی شش
 رفیق ایوب سترغ کوز کوزیغان خنکره انا کوز ایورکوز
 ایچرت مزاجلری اولغله بیوردریکه بزویسه تیرو کوز
 برکون مقلم ایچ ایدم بزویضق پادشاهی مسده بوشله
 ناهه بیجه اون برنجی پار کوزی شیشیغایون دیون بری
 نامله مشهور اولون کاشان بیجه کوز ایچ آستانه
 سر کسک قه عله قیه کوزون اوزره سنی بریشا ناکوز
 روی درون قیه هزار الواله کوزنا کوز نقش و در بویجه
 بریشا کوزی معقل کوز و لسن سون صفای بی نظیریکه شیخ
 شرا کوز شوز کوز و صفای زینبی صابیز بریز برله موز کوز
 و طوق عله درون شاهیلری هر بری زبردینیل صیغ
 باجه همسرا لوب النون محفل مستیکر ایله سنوب و باب

علاصنت درون مؤهمنس صدر اعظم پنازه پای
 مخصوصه تمبین اولوب نرقبالوسنه بقیه اشکل
 استون قصلو برورن عالی بر واز درکه سعفا
 واله سعفا عقیه اشان شوکتو افتر عزیز
 اول روزن مهوردن استشاره رجال دولتی
 وسئول جوی بزه و بیک کارسلع جانه جیکوب
 خلوصه استشاریه وفاتره مشاوردیه اعلیح قوق
 ایچین شریف بیورن وون قصرعالیح بر ربوان
 بارشاهی صدر اعظم وسایر اوسانن دوت و رجال
 باسارت اولرکان عالیح جمیع اولوب صراط شاهی
 و علم دیون بارشاهی له منتقم اولورن اول عیالته
 بیشکاهنن برسدان واسع اولندن اکثر اوانه صریح
 بیساتنه نزع اخلای اولوب وصرع امیندیه اول
 مخلص نسیم اولور بیک بودضه دخی اول قصر
 دلکش به جنبی اولوب شوکتو افتر سعفا جوی
 وشاه زاده کان جوان مختار که سعفا مطفی و سطل
 مجموع افندیز مسما شریف بیجوب بوین دخی شاه
 سعفا محمود افندیله موقدر لرین اولغله به بونوب
 سعفا عیله لجه افندیله اخلای زاجدی کل سئولی
 اولغله اعلیح صریح تمبین اولان افتر سعفا
 ایکی جهله مخلص اخلای ابوب وهویج بار اولوب
 شترها ایوبی برقلع دضه دوران فواین شاهان
 ایکن بودضه دوران ابیدوب صریح امینه نسیم
 بیجوب ان شاه زاده افندیله کسندر دیوارن
 هایون اولوق بز دخی افندیز سعفا مختار ایوب
 حوقه سعفا فرین مایح سفا اوردسه کتوب
 اول مخلص نسب مطولتیرینه سفول ایکن شوکتو

اول

افندیز دیون برین عودت بیجوب سعفا مطفی افندیز
 صارق اوردسه شریف بیجوب نزع اخلای ایچین اشرا
 سعفا صید افندیز صارق اوردسه قتم زنجیر بیجوب
 سعفا مطفی افندیز سینه جانه جیکوب افندیز
 زایله کرمان اولوب سید دوغای بیجوب انک نزع
 افندیز سعفا محمود طرفنه نوزیم بیجوب افندیز سعفا
 محمود استقبیل حاجی بایره بوزسور دکلترن پاشاه
 نمان اولدیله درکنار ابوب کرمان کرمانی کلکی
 لرین نسیم ایوب سمن و آصهر تله کتوب بیجوب
 اولعلوم محمود سنی حجاب مولودیه اما شایم حلقه
 دستگیرنه اولوب ایکی جهله بیوزله سیاه اولیه
 دیودعا و نیاز دوز سینه ایکی جهله فونقش افندیز
 فطرت اشده فرقت ساند باران رساها یوتوس
 اوزره بران اولوب اه ایدرله درون اوردن طرشو
 حرمان اولوب فونقشدره قیوم بیاتی بران سعفا
 دیو طقازنه بر بیاتی سعفا ایکی جهله آهسته علم
 دیو عالیجه عجب که ناخبر بیک بابیه اولوب هسنور
 کوشه نسیم صدر افندیز که اوردوی هانوز
 صدر اعظم طرفه یوسف پاشا طرفنن فانظم صالح
 پشاه فانه کلوب اورد دخی برن کورن خانجای
 هایونیه عیون بیجوب فونقش فانه ایوب عسکر که
 کلکون باشی موقدر بیک عجب الله افندیز سعفا مطفی
 ایوب دست شاهه صغوب نظیر بوزر دکلتره اشرا
 کشاره اوردوی سوره و ذوق ننه بارویه کتوب
 برقلع دضه همیم ایله ایه عسکر سلیمی بریشان
 و اوضوی شاه سرمدان کیم برقلعجه جهان نمان
 خلعه باب حیاق بجه اعدائی بدضاله کرمانی

محلک دسیه اولدقاندزه بکره کاندون درون شتاشا هکله
 براه آتقن کرسور و براین جان خنق میان شروز سار
 اولوب ایکی بیخ آتقن نونلرین سرشله تم مطور
 و عین عیوت بیلرین لؤلؤ یعقوت وار قطن خون
 اولدوآن اولوب و بو طهره زلفه حلاله مانسته
 تخ کوکون موصله مسخ بارشاهی زیم کیمی قانیوب
 اعلان تمول سالله نازل اولمله غسائز اولکلرین برنگ
 مطراغا دوشن اولون بیلر هر قفقاله پیش امانه
 زکریران شاه ایروچ اولدم حکیم باش کورک زاکم
 مسن اقدی کلوب شیخه ما یونلرمین دسته الوب
 اخلنج ماره وقت ابرکوه شیت کتان انتم الله
 برشی یقده نکر سغوله هجده هایونه اصطلاب خزال
 اذن شنت ایدر و یوس اول شاه محیی بالو ویدان
 معلول معلول حسن قنیشله یوزده باقوب بیت علم دیدار
 حایم بیج جان بر و از ایدر جاره بر دره دور و قی اولدیم
 بزم نرینر دسوب کس اقدی حق منکدر کوزل وقت
 ایه اقدی اکون ادروله دیکلرزه حکیم بکن کندنه
 طیب ایه سوب کربان کوز نرین باش روان اوله وق
 حضور لرین بصوب باش هجده کعبه الله اعاب مسافر
 ایلدیم اقدی بون حالد اقدیره ن اولدی دیکلر بکم
 باش ایدر که اقدیره نزول واقع اولش کرم یازار
 ایلله شیشه انیدصبات قطع اولر کهن نرجهلا
 اعلیم بران اولت لسان در بار لری کومر و عققلن ساقط
 و کوش موشی هایدنر که لیتلج اولو عطری عطر در
 بو نسه قوجو شتاشا کئی ایت اصطلابدر حاصل
 و اقدیران ایدر امر تر بکته کرون انقباض نسیم له
 حلدت دل بر عطره نوبه و بو واقعه تم الوب دو عالم:

کلون

سوت ایمان بارشاهی ایدر سید ایدرم : چاره : اذن تکور جان
 کربان ارق دیوب اذن ایدر سار کرم بوی نایب ایتخان
 محلک مروت ایدوب جله موم هایدن کلوب الک شبنم دین
 سر ساق مسوره طقس ناز کینرین لاج روح عایدن
 بنه خادم آتانه شیم ایوب فنه ادر هر معایشه و نایب
 شوز بافت در کوز قیام سفای شوز بافت زخم لاجی جکر
 سونکلان آ سارزه زار صبور و اولتون بافت بو عالم
 فاندن سدر غاب حرمان ایوب کت مسطف خاله کوره
 و شای خورشید هر صیاحتی بیت بر نوره و کسوب عین
 و اشدن ایش جان بوسیل بیت کوزک بوسوی تاشای
 جان فزق بودی کونغانی ساندن علی شجر بوشدر
 معیت سوز اولوق جله اهاله اقلوق بیون قوزده
 دیم لر زین اشن قزان سنوز و شقه سیلر زین شراره
 تخ شها اوبوب نلله سنکار غدار روز نله عجمره
 وری با سوسیا هدی بوشب ایوب بر زمان عیوت هموم
 ایه واله و مهران سر کربان اولدقن بوموی عیوت
 سدر در هر بنایت ایدر کلوب هر و واله بر علوی هر
 و باله بر شرف عالی و اردو همان دور زمان وهان جهان
 اشنخله کشار و ادر سق نغ ایلدیم برقع قران الی
 روی بودی کوزل رفیع و لاکم قران شتاشی درون بوز کوزل
 رفیع بیت سبوی و سلنه هم سینه خیار کون کیف در لر
 دله بر طغری همان کلیم نر زانسه زره سار اولوب
 دلا قدم بار شاه زمانه واک نولوع هیدر حیرانه
 منقیا اولدقن دارا کساکم انا ادر بیس انا کلام و کلام
 بر ذات شریف اولله علی کتوم هم هایدن کجوب شاه زهر
 عالی قادر سحان سیم هایدنله کاشانه سار سار نله
 کجوب پشکاه شاهان لرین زین بوس ایدوب بیت

ايشه يار در هر روز شاه روزگار اوستكس ساير كسده اوله هفت
 كره كار اجرام رام وگنث نكلم ومله علم درون هج ككه
 اولور روزگار ايشه عالي بخت شاپ صاحب الله
 طرزي سوره ايداعضا كره اولون تخن هيا بونه
 عطا واسان قدرى بيرون سزانتش كره زيارت ايدله
 سيمه عرقه شريف شريف بيورسكن بيورب ركابن تاكه
 چشيكه ناخر كا شانه ككوب بر اوده ننه بايله كشار
 ايدوب بيرون اذنه ريبوب ايجره كركوب پوشنه
 نقش جهان عجب خيبر رنج ايدوب جملان اقم بوو كره
 زيارت بيورن ديكره سغان سيم جان اوله كره خوف
 وحشيت نار اولونوب روكردان اولد كره نين ادر سزعا
 ايد اري شاه عالشانم بويم بوندر كورنه سزنان اضم
 به پادشاه هفت كشتوبيك عاقبت بولله چ تر جاننده
 شريف سون ايله سزوني باوه زهرالور به سزوني ايدوب
 اضم رين كهرت ايله نغز بيورون بو عام فاق بيغادر
 انج ناي خنادر اسره جناب هفت نغز بون ايه شوق
 عالم سايه عكرات باهنگن خوشحال الله عا رقه كره
 ايله اول قهار ذوالونقاملان نغز شوق ايله اللهون
 مده اسنه دنم سون ورسون بيورن اذنه فوندرن
 شوقكده منقوره وقفه شريفه كره لم ريبوب فونلر
 كروب ساينون طغر حرامان اولد كره نين سحرار
 شه پير جيمي اذنه زين بيورن ريبوب بيت نغوم بهمت
 سمود شاهيله همان اباد اضم عاكار راهنه جام
 شاراوسون ريبوب وپكوب نكي باي سارا نغون بوس
 ايدوب ش سيم خان فوندرى سزك كره روك كره نيكار
 زين بيورن ريبوب بيت علوم خلقه كوكم فوندره بونده
 در نجه فونلور بوس بونده ش سحرار فونلور ريبوب

كوتوكور

بؤنقارنه دعوان اول كروب عرقه شريف شريف بيور ديل
 بزا اول مكان سايركه به عالي جاي عبقدر كره ورسيله
 كرون نه حق روكدر كره بيت راعنن اولو عقبول
 عالم خلو بونچ سغور كرم سز عاصي سز نايك
 شيم جهانان وكوش ناسانان كوش وانشتر كره
 اوصاف عرقه رسول
 اقل اول قيه عاليله نكي باب شريف عود علم عا شيم
 ايله ايشار اولوشن شاهين سده به اولدرلر به باب
 جاب شوق سولون كار اولور اوزره ناخير ورياب دقي جاب
 ميبوب روز شاستقبال شوم زوره قيام اوزره عا قزل اولوب
 سنبه چاكيلر نه قوس بايله انايكي سيم حالصرت
 بر شوقه رايغ عا شخان و سدر شوقه مدينه حاله
 شوق خاوكي تقفاي تحب ساروقان اورشتر وفاق
 بوز وديگر كره نايه دار ررضيه ايدوب دورون بايله
 نيم ماقصون شنبه به باب دقي شيم وطفه شوبن
 وايغ باب شكيبن دورنكن بايله عينا هياصوم برورون
 به جان بيا بيا ايدوب باوي عا شوق اؤنمشون عود
 موشتر كره نايان ذيرن كره كره موش اولوشن بيت
 خياوه شوبله كم خود شير اؤن كور بوندر كا كانبه ككه
 ش دورون قيه عاليله جلب غيب و شمانن ايكتر
 علامه سيم شنبه وديو عا شوق به سون روزن نغز اؤنوش
 جابنبه مكشوق وطفه شمانن وايغ روزن مون قز ايدله
 بوصف روزن شاهينه پيشن بر موش كور ساراكه
 بيايه صوم رور شينون نچ اسمي شكنن اسار بهمت
 شوق شارايشي كه نغز قانوكي بهلوي والوسنه بر
 مشتابه حياف كره كره شوق با شاران ولونه ذريف
 قانادر قان سيم انام واوله روزن جومهرين عا نايه كره

درد و تب عروسه سفوتی درون کون دوینگی کی خلقی املر
 کون بر کونم در که سیرکانات عبیه افضل العیاش
 چابکی اول همی سزاندانله سینه رفتن بخمازوره افخار
 عیون اولی قنم سا کلرین نهاده و عسای همی زیاندون چابن
 تکلیف بود دلدرن اول همی سارساتانم کلان مایا گیشکون
 شرم و شغم و کز کزندان همی کز نام اولوب بیت و همی یاز
 روی نه یوزی بایبمنله سخن در دو جهان بنیسه باسختی ذوی
 شتر نایب له بای بار کلرین اغوش جان جگد کون قدم بیاه
 پیغمبری کسلینه وارجه قدر سینه کیون همی غریب اولدی
 اولسنله ذرت کون جات جاب پیغمبری و لقی توبیه
 دعافت اولوب شکر یاز سا کلرین شکست اولدنا اول
 همی اصل بای پیغمبری السنون لایله یکی باندیزن باندید
 بیکار کی اصابع صوف و طغیو انامل ارضی بحقیقه سیم
 حالص اولونم درون کون امانت اولوب بانوره عمره در و توب
 نوز افغان سدر بود و لطف غریبه ناغیر پیشی و زین
 سر لوده شهیدان و جحش انورمان همی صاصا هی قران
 طریزانه همی کور ز منور عیون شادی و شاهان سالف
 اندک نین نیشد کوز کز کندی بزنگا و بیخ ایلمن و
 در دیوان بیشت اتاری اسکی صمدن همین ایه مستقل و
 دوتیا وار یادی دیوانم مدفع معصاری لایله قران کرم
 ذوق لؤلؤ و بیخ کسب بشال السنون لایله غریب اولمش
 و اول معور بجانله جاب شمس الوسنه شیدالرحمه
 طریزانه همی بود دلداری همی صقله کسغ سزلیف
 و پویشی شفق روی در یوزره نقاب ایلمن و در دقیقه
 کعیضه اولایه نقیون قفا سدر کلا انسان جملی ایلدی
 و قلب وسط ذوق اول ایکی وقته سیم حالصمدن بر صوف
 ذین کسغ زنجیر ایه او بیخته اولمش و ایکی باندینه

بج

همی نریا و همی شفق همی بزنگا روضه صهره منه قاریا
 ذین صعلو ما اولمش و درون قیبه بنشاندانله نریون
 وسطدن نجی قتره زود اولنج بزاع کون روم فلولقی
 سیم حالصن همی کوی کیر ستن و بیخ اولوب وینه
 دور در آرسون قنوق فانداری سیم حالصن یازوی
 انسان کون ایکی کله ستنه سر لیرین سهون ستنی کایدله
 قرنه سزاندوب و بر کز لیرین یکی جاندینه در لایون
 بالی دیوانه ره بجا ایلمن و اول کیشین اولای ستنه
 کیری بر کلا سیم قاب غنقلار لایله بنش قصفه اوزرینه
 صره ایه اول دورت شکر یوز لایون سیم لایون
 اذهار کون کون منقب بزیم اولمش بر همی نوزان صعلو
 در که نغمه همی جهانه و همین کون زمانه ماغ امله
 و انله درون کون یکی بزاع مابین کافقیا سزاندان
 بر همی دخی صعلو بکه صعلو پوز سوزی اوزره زراندوز
 اذهار صولون کون بجان و سبیل و غیران نقیون بزار
 اذهار لیش زین لایون سنه دور بیزند همی صقله حدیث
 شرفلر غریب اولمش و اول ایکی همی جاب جنون کون
 بر کانون شاهی با اولمش در که کوه کج ایتم سیم ازام
 نغمه خام ایه ستم اولمش و بیخ درونی بیفقی زین
 و بیخ زین سیم خایر ایه آرسنه اولوب درون کون
 در و شب کبوتر سیم و کور ما دوری جید اولوز و بیخ
 راستی سیم حالصن لایله صوفی اولوب نایله سیم شکر
 ایکی کله السنون و کسغ شمس لایله بیخ کافور لایله
 دل عاشق کی قوز لوزر وینه اول ایکی همی جاب بیخ
 غمزه و بیخ بر دو قوت عروسه درون کون بزنگا کافقیا
 و صیاقه لایله قوز لوزر و شاه سالف لایله ایه بر دقیقه
 پوز لوزر و اول دو قوتله سیم شیره لایون شیب

پادشاهان ایچون سنه زردون به مفرود بزم تخت
 وضع همه دوشنبه کجلمی شنتاهان اول بزم
 تخت اوزره عیارسین واصطلاح مشفا واقفین و
 کنو حال عیجین افاره واستدار و عیالمله عاز قیوم
 سعنانان اولنله اول عکله جای سهودی توضع باشلم
 و اوله عیاب سابعله دورونکن برورالکنون دگی
 سیم سنوله حصول روی زنده لکنون اوزره باغ
 اوم سنالی انواع نکون نقش برقلنی کبی شنه زیز
 زین اولنوش و اولن عیاب دیزین و رانله دورونکن
 بجم قیة قلله کبی زردیور ایله پلارنه برتخت عالی
 بیسته بیت پایه عیوش معلوم کیمه امن امان سدور
 تختی قونق قیة عیون حیان تر و بو سطرانسی صوم قونق
 وصف هابونک بجم سیم حاله اوزره اونیق کیمه
 غیر اولنوش و اولن تخت بستی سینه جاکه سوبدای
 دل ایش ایچ عکله السن سنه قیة موله کیمون
 کیماره زردیور ایله اوزره هر بری عیاشی و سکن
 و هر صندق سیم میان کیمه سکن اول سنه
 سعادته برنده ایچنج اول نوم ناهاننه قانوش
 صیقه ضالی عیبه و سلم حوزنیزین دوشی عیال پوزره
 اولون عیقه مبارکیزین صاهه اقصیه برو به اسان
 عیبت بیورد قلمی عیقه شریف مشد بعد اول حوزنه
 کتوزیفا دورونکن اول نازنین مهر عزت صقی الله
 عیبه و سلم حوزنیزین عاز رزن مباربه اعلی عیبه
 و قاعی ایلدکم بیت بدنام و بد افه برینا عیون کوجهر
 قاضی کیم سربسیر و پنهانی ترفی روی و سباده و ک
 اول سید عالم و نور چشم اوم حوزنیزین مانسار و نریه
 برسنله پاره جفا ازلف ایلدکم عیقه باقون قام

ب

لب زردیورین مانع شفاق کمانش بروب سلمه نریه
 دماندنون بر افه و الکوهر برست اولش ایلدک
 اول اولوشکنت نام سندرجه و صدوقه اخرین صدر
 سود سنه اول لوی عیون کیمه اسم عالیسی نام
 نامسی عیاب غیر تو ستم و کیمه سباه هر اوزره عیون
 ایله نصیرنه و نغ فریب جیشلین با نمدایت شیمی کیمه
 انکرا و فائده غزیه شریف بیورد قلمی اونیق
 تختی بستی و اولنوش سبعا الله اسمیله مشار ایلدک
 اولن صیابه سلطان و دوجوان و شجاعت کیمه
 حادین ولید حوزنیزین بر سابعله با شیم بیورد مهر
 نریه اوزره کشیده بیورد قلمی سجان سزف مشهور
 و اولن تخت عیبه ایلدک بالوسینه ایلدک ایلدک
 دورت عکله صانور سینه شفاق بیچ اسلور و
 هر بری بر بیخ کوه نلار نشون ایلدک دور و
 سیدان سوزک کمدن کقاردون باقون بیواب رولان و
 صیقه سینه اعدا رون عذوق و زینو زجان زردیور
 اول شمشیر زهر ایلدک ایچ سبعا الله جند موندک
 صیقه عیبه کیم حوزنیزین و بر دانیسی و صیقه ایلدک
 و با عاز جیب کیمه اویک القصدین و صیقه حوزنیزین
 شمشیر سربسیر کیمه و ایکی شاه شجاعت قیال قیوم
 کوه اعدا رون عیقه حوزنیزین صمام فونیز و شمن
 نکادور و بر دانیسی نکد کوش ایلدک اسفان
 و کان حیا عیالان ایلدک حوزنیزین شمشیر ایلدک
 و ایچ دمی صاهه شریف ایلدک حوزنیزین عیون ایلدک
 ریخ حوزنیزین و اولن ایلدک حوزنیزین
 باقی کیم شمشیر صیابه کیمه حوزنیزین حوزنیزین
 بیخ حوزنیزین سبعا الله ایلدک بر باوی کیمه ایلدک

شکر زبیر تک ایروب شوکلو بارشام جابرین
 هزار سنند خوندن سبید و ساراک ایوبی رقت برور
 معادن صایم ومدت کتیکه رگاسک تایت ضلم
 ایبه انشاالله منید. بلزیر ناهن کهن خانه انش
 تقدیرن شزاره اریسه ورسندیره نکه کهدر بای خار
 آرزودن خرد کوسه بیت زین بارشام به عمل
 لطفه سمور مهان سوسین به کالامور اله سرور شه
 ناسله تار ایروب فاندیره بیجه مهانولجا پندانه سارده
 نیام ایروب انولردن صکره دارتساک اعکس بیست
 ایروب این سحرزاعا بیوه جوقدر اعا و رگابدر اعا
 و دیند اعاس بیوه علی زبیر صابان حاصل وکرم و ماسی
 اوج اعاییت ایروب این بابا تساک اعاسی و معلوم
 واق اعایله بیت ایوب بیوه قره کتیکرم مور تپیل
 اعیان کریمه ایبه بیعت ایوب بیوه خیدر کتیکرم عهده
 اهلر اعای جمع اعیان کجوری قناسینه الوب زین اب
 اوزره بیعت ایوب این سحر کتیکرم صوتون سمل اعا
 اهالا سحر ایبه بیعت ایوب بیوه شیخ الاسبغ اشکر
 زبیر بد و دو عا سلو بی ایوب و عا کتیکرم سزینت
 اونوب این دارتساک اعاسی و سحر اعان شوکلو
 بارشام عالم زبیر هوفه زبیر اعان ارمی اکر سنه
 کتوب سر شاهانیرت نایع بو سحر ولله قره دروز
 ایبه ارسته کیده صومر جی ماقوب و دو عا عا الیرنه
 فایحه فانور کیم طوفع سموزن سینه نایع و رجا
 کوهر و اعاس نادر الصراف ایبه بیعت کورک صمدان
 وسان عزیز ایبه کربانی بند ایروب بلزیر کورک
 کلا و سه جلوس بیروب بیت جلوس بیرو اوشاه بیعت
 نیدر مهالی اولدی افاقه و لطرور زبیر مهله جاشان

بوزن

عنانغا

دیوان هماغان به اوز جهان عملنه ایبه ایسترا بوجمه
 اهاله دیوان دست بایچه امر شناه فرمانیست اوق در
 تیر زبیر زهرا بیوه
 اول کتیکرم هماغان ورسنده سحر زبیر ایبه ماشده اسکف
 کجولدی که زور اسن الفون رسته ایبه نقوش و پشنگ
 زینف و نشه ایرانی و بیانکس زر اندر زور کربان
 و دوشن یکجاره هوا هرا به بیسته صانور زبیر کتیکرم
 شیخ بارشامی و ایلی جمعی تقیادی دویج شاه ناطر و
 ایهای هرا بیله حکم و مانر دور و لنگه زبیر
 جوقدر اعان اول هینت عاخر و بوندر و رازنده
 اعیان اندرون هرا بیله عا موز احوال که سرورده المی
 نایع ذری و نایقه سم اشری و فانت رعنا زنده زور
 ریا و سنو زبیر فناندر و بیاندر عقی بر زبیر
 لوله فات اندرفات کتیکرم هرا بیله عا ناه کجی در نقوش
 ایروب دویج زبیر ایبه کزان دور لر و کتیکرم سارنده
 بیسکس و دارتساک اعاسی باشنده نایع بو سحر دوشن
 بول و کتیکرم کورک ارفاق ولله زبیر زبیر اعان
 باشنده فتوی نصیری و دوشن بول و کتیکرم کورک
 سحر و لدرین و رازنر مصاحان سوزان هرا
 شهر باره و بوندرین زبیر جوقدر اعان شهر باره
 باشدرین جوقهر صومر جی ماقوب و لاملدرین
 اهلوس کجولدی و کورکون کون و بیاندر زبیر زبیر
 بوز یکریمه فاق صوم کتیکرم بافتو کتیکرم سملی و بهر
 لریک اوزره صمصم حویلی که کللی عرووی دوس
 و کورون دشمنه دیشی بهر دست اندر لرین جوقدر
 ایروب دویج کتیکرم امر شناه سزینف دور لر
 و اندرس و راسند سحر شوران بارشام هرا بیله و نقوش

کوهکرايه صاف کشيد اولوب واندوز وندوز وندوز وندوز
 حصکياز قاتق اغاري بیکاره سوغ بوش وماندن
 سوغ آتشدن اويخته ودرت برقعده آتشدن اوجانده
 ولسنه دوردر و برهشاهله باي ساراز باي
 ششم اغاسي فایحه سلطانله آستيله لرليک
 ارباب وپوان درست ابروب دوردر اتمه نيمه پيله
 شاهلر وصولوق سنانلرک سرلر اقلبه ششم
 بخش جانلرک بیکاره سیم اتم ووزنجو بیکان
 شعاع حوض شيرکي چشم عالی شفته قیلور ووزن
 اقلاندن چنده طبع صبور بايديل وصورنجوي
 سیم ماهيلر وقاتلدن صفان خايلد وبارنجيزه
 سیم قاتقوشان شاهلرک وکریمارک وساع صول
 قهره زهرا برادر قیلمدی و دوشلرک لاس رنگ
 بدمیدر بلن نيمه کيلوب وبارلر سرورده کچولدی وندوز
 علاوق شرووی صاروب سیم وار جهورلله کچي

امير شاهجه قضا دوردر اولدرن حرف يارنده کچي
 بچوي يانله ارفي اغاري اهلان حساب رهالری سرلر
 چادوب دغدها و طبع کجرت نالرک بوب وقاتلدن
 کوناگون حیره قابلو وناق کورکلر به ابايجه و
 قفازن قفاز بچوي قهرلی قاتق انرفات وپولر
 پشيم سربر سر بزمين درگاه علا اغاري الازن سیم
 کصال و سرلرک مجوزه و دوشلرک سوزولمش و
 اندر پسنده زغال باشلرک مجوزه ارقالرک اکلندی
 سوغ شاه اولوب دوردر وکتق هاپونله سول چيزنه
 شاهره ايلق اغاري وچاقو باي و قوسيل کجولدی که
 باشلرک مجوزه ارقالرک سوزولمش و الازن سیم
 جهوز لولو کصال ايله قهال برلور اندرک وراستلر

تاریخ

چاوشان دیوان هاپونلرکه باشلرک مجوزه وارکلر
 ايله قیام اوزره لزم اولوب حکم حکم اوزر ایلویه
 اقلشایلر وندر ورازلرک مولوکان دیوان هاپون
 وبار ارباب اکتب دیوان واهلر شاسب صاع و سول
 قاتلدن قاتق باي سربر هاپونله حاج بیکلرک حرف
 سارنه وارنجی قدر قشند واری کججه اولوب کریمه
 فرمان شناه اولوب دوردر ووصحی دیوان عالیله
 برکوشه سنس صل کوی کور بلورن وپهور نغاره و
 زیایلرین اواز سیم هسله قرین کون وکانه غنله
 وخط و لدرلرک جهان و جهانیه دلزله وپوی
 بوقر عاکر عالیان و ارباب دیوان و عالیه
 سنج کان عقلدی برشان و سرام و مرفوشان چیر
 عرق بیعت باد شاه جهان اولوب خات قهر دوردر
 بویه بر دیوان محرت سلیمان و رکه روز کجرت شاندور
 ترتیب بیعت شاه

سلسله شنه شوه قاضی شرف مجر لیکه سر عالینس
 نور اضرع و زوزن بشیر عظمی و دوشلرک چار
 آسبلر کورله اولولوله اول اوزره هسته و هسته هوز
 هاپونه کورکون قاتق شاهان قیام اولمشه چار
 دیوان ازیله وهان اقلش اولوب نقیب اندری
 دست بوی و دعا کوناگون ابروب بوردن عظیمکله
 بر جانلرک بوع کور و ان اولوب بونر نضک باکلم
 شویک زان هاپونق لبارب ايله بوس ابروب
 نه های قشیم قرابور ببع سر بزمین اغاری
 دامن شاه جبن قوسک قلوب نه مکان اصله سنس
 قرار ابروب ببع بیه ضروران و نکا هاپون اغاری
 دامن م ایلوه بوز سوروب نه مقام سهول لرک

فرزادیدار بیس شقرق‌کان دمن یوس ایوب ورونه عیله
 وقرادیدار کین یوشقرق‌کان بیس پارشاه اغار یوزکوره
 مواجیه تخنه‌ها یوز غام اوون سرجاوشان وختی
 یولین زین یوس ایوب مهنوهار یوزکون دیوانی
 ناسیه صلح اولون کاشاندن صدراعظم پاشا
 مهنیزنه تشریحی ایچین اخبار کیدوب یوشکم
 ایکی نفر قیوچی پشیر الیز سیم عصارا به معایه
 هابوش دورس بیس قیوچیل کتخوسی و جاقی پاش
 پیش صدراعظمی عصارین قاتق مهنوهار یونه
 کتخودر ایچ برح ارب شاهی اغاریدرل تقی شاه
 ایوبی سرت رفارایه پای عالیین یوز کیدر
 پادشاه عالیجاه اولدی فام یوز رفاز اوازه اغیز
 ایبه هیز برصدرا اولوب پاشا عیله قی هابوشه
 جاب بیسکل فرار ایوب بیس قیوان پاشا و
 سایر وزه رای عظام زین یوس ایوب کوزر حرکت
 هابوش و العیض اولوب صدراعظمه زیریکده
 فام ایدرل بیس صدین اغیز کلوب دایوزی
 ایوب کوزر حرکت هابوش و العیض اولوب یوز
 فرار ایوب بیس عوایکان دیوان هابوش زین
 ایله استین یوس ایوب صحن دیوانه بر جاندن
 کوزان ایدرل بیس دندرا صلی سینه شیخ ایوبه
 شکلی شیخ الاستیم اغزی و علا: قطایقه پشیری
 ایچین اخبار ایوب اندا شیخ الاستیم اغز مهنو
 هابوشه کلوب وست یوس دغا ایوب حرکت هابوش
 و العیض اولوب بیس دیوان هابوشه بر کوزرین
 سرد ایدرل بیس علا: عظام و نسوه اغار ایدرل
 یوزن اغیز تشریحی اغزی صدراعظم مهنو بیس

یون

ایون علا: عظامه برج اسابیرین وروب پاشا
 اولدی دغی علا: اغیز بیس ایله کجه هریرین فراره
 فراره اسم روس ایله پادشاه عالیجاه اغیزه تعریف
 و حرکت هابوشون ایدرل ناسدوسیل قاضی اغیزه
 کتخودر حرکت هابوش و العیض اولوب بیس مدرسین
 اغیز کویب راستیور شاه اولفادر صدراعظم پاشا
 جملة مدرسین اغیز یوز بیس ایوب حرکت هابوش
 قانون شاهان اولوب ایدرل بر جاندن فراره
 ایوب پاشا و کمدار و بولکاف اربیه اغارل
 او فاقولورل ایله راستیور ایوب جاب مهنوهارل
 فرادیدار بیس بکوزی اغلی بیس ایوب بیس بیس
 پاشا و مهنوهارل لغی پاشا و کجه هابوش بیس عویب
 عیج او جاقی استین یوس ایوب بیس جاقی پاشا
 دیوب کیدر کتخوی او جاقی صادق ایله استیور یوس
 ایوب بیس تشریحی اغزی غام مهنوهارل
 ایوب کین شوکونو پادشاه عالیجاه اولدی قاتق هابوش
 قاضوی با مهنوهاره ضم بکیم بیدوق برکت
 روی رضایه اهاله دیوانه سوچه بیوب مهنوهار
 ایله ارباب دیوانه سلوم ورونه جمه ارباب دیوان
 یوزن زین یوس ایوب جاقی دیوان دغی بیس
 آواز ایله العیض اولوب زین دیوان یوزلوب
 پادشاه جهان اولدی رضایه سینه بیوب کوزر
 صلح جنازه عید مهنوهار مهنوهاره اولدی بو
 اغیز صدراعظم دیوان حاصنه وضع اولان
 نفس مهنوهار الوب اغار قیوس مهنوهار سینه
 سله مهنوهاره وضع ایوب سلطان سیم مان فراره
 رضایه و سندن و العیض اندرون دغی اغار رضایه

شروع و بوجه موجود ارباب دیوان و پوقورناس
 نمازینیه شروع ایلوب امام اول محمد افراسی نازلین
 فدروب صبر الصلوة بقدر مقلتان بیدان بکیر و کید
 ابرارک. عمله رجال دولت نفسی شریعی بر ایدوب
 بجهه فیوس قرین بکیمارت و بکیرتیه و مکه مصلح
 و شهید اولی زبیه قللا قریبا لرینه و فن الایله رحیم
 عمله شوقی قتی اول بر یوزن شاه اولکله سیر یفتیه
 ماه اولکله بانور شوقی بر الکنک ایدر فایده یارغنه
 اولشله یاربر ادرسه زره زره اول غبارک بولونین
 برو بارک شهر یاری شریک ساقی دور ایدان جو یکنانید
 نولین بروب فایده روزگار قات شاهانه قاش
 فایز قیا بجدی انقصه نوز قیوه بانق و اوله حسان
 نبع پارشاه نونانچ جو یقوی ارض و ده سنک اسب
 صاحب عسکرینه سوار اولوب همه های اویونه علم بویید

در ذوق عاتق - شمشیر سینه و افس
 زلفه سنه بکرم دور دنجی بوم بختیم آینه نون
 کج همایون ذوق اولوب او مقام دلگشا هم اوله باد
 شکر اولوب کین اب وهومی صبح های اویونه نبات زان
 کله کله افان شمشام سامعری بنشاند رنج
 داون کاشان جفت آسایه طالب اولوب صفت خجدرک
 اون اوچتو بوم بارانم افان اندرونه بصفیرین بولوب
 سزیه کمدی امر اولوب کدولری افان حاصل اوده
 و چونان رهقانه براهه بازار برشی کون بنشانه
 سزیه بوردولر سینه زبانه بر مصر شامو جو یقینه
 بصر فاقو اوزره همی و استیوی بکونه ذوق بوشدرک
 اقایم صغرنا هم بر بوردیم و بر ملاک عظیم درک اولوب
 افانده بوقه قنق مینک و بنق سخیلو و جوب
 ارمه سنه فاسدن بیرون شهر و نولجهار و قریبه
 کونا کونرا بجه جسم نافه زان کچی ملو و کین بر اقم
 اولشه دوان نصارتکله قوسلوس ناسله هر برینچ
 فزیندن بر بخاری اولوب اهاله ام و بنا بجه افد
 و عهلا اولکلون ما عدا بعضی امور مخصوصه دخی دست
 دراز غلار اولو کوره بیدان اقایم مصر دن بعضی بیدن
 صبح خیزان زبیه و شرب شران لرینه اغیر و بوسه لاری
 نبات منابر کله که جو یقینه قوسلوس ناسله اولوب
 بخاری باره باره ایوب مال نقویون بجا و جو یقینه
 سرما اولکلر اخباری خال جو یقینه دور دنجی اولوب
 نینه و اصل اولدونه صقن دولت عالی عثمانیه و اول
 کوه صافی روانه قوسلوی کلید سبن اخبار ایدوب بزکرت
 اولوب بر لاله الله بر یکاشی تازیار دیرک بعضی سید
 و چون مصلح نماز صورتون اخبار ایدوب دور دور لور

مه ووسولبد ايه الكزناسى زيفت ايلارك وپوسرتي
 سچ جانديز واصل ورجال دولدن معص صاحب
 گياست ودم زوست اوليك زنت آصف نزلر بوزده
 دايانين قنن وفاقن عهدلرين نيشه اوزنه نگر ايله
 عهد ايوپ نذيب پريشان اخلمه اقلع اولدقوزه
 معص هر چه کند بخونگند گهمن نيغه بنگدر ساني بي
 شانديزه سيد ايوپ نه روى دل حسن صوت نوزينه
 بودعه ميدان معص بخارين هيلك بوددر مالانقوان
 شيعي وبنجا ايلدکلرين حامله اولدك عرت قريشاير گيردما
 وپوقدر مشغرا اولدقور مالله دولت كديزون استغنا
 ايلدکلرين لطف دولت عديرون اول صل مشغرا ليرن كوخو
 كوييليم نكاه والفقاف اولتمشه ننت نيز مين
 واق ذوقه سنه بلر و سگرتون برون بوزده ليرن ايمون
 اقباره نكزيده مصرا دوزده علم وفضل ايوپ وديكاريه
 سخته زمانلر ايوپ درون قريشك بونكون نوزدنك
 معص هانوم جاز اولي مالكلركنه اسرار نيلار
 ات زمان وسار هر چه لير عتي نيشاها نزن كشه
 استغونيه مافت ايموب وپودت اهدا و نظام
 اوليك اقام معص نظام ورتسي شيعر يه بو فعل هانوم
 ورتسده وپو بونوزن ايوپ نويانلر ايه استغونيه
 ساعديت رسيره اولوب نظام ايوپ دولت عديته
 نيزدن نلار وپوله درون استغونيه سولت ايه
 معاول اولدقوزن اهاله استغونيه علم سرايق سولت
 اولوب نه اصل يامورت وديكرو نظام ايوپ بوزده
 شيعاف عياله مالفنسنه ماکريه ميا وکندولرين
 برون اسير ووزرين شيد ايوپ باقدي راه معص گيرد
 دولت معص داخل اولدقوزن اهاله معص گيرد يانق

حکیم

کلوب بره بو نکل زيفت ايد هشتار درون افسار
 معصين صبا بولم ديوب وند مصرا قواجمي کريشا اوتز
 ايا اياک ايموب وپوان مصرد قواکاه اولدقوزن بول
 عويره سچ ايموب مصرا وشتاره بناس صوماليه لير
 ايوپ ملوکان ميدان وپوان فارس ليلينه وکلغه
 حاصل باليه عيان ايله سنده صيرلر ايم وپوان
 قهرندن وقت جهايه نکل ايموب صند نيزينه
 مذيق ايم فلوغان بيوان کفا وروغ نکلان مصر
 اوزرينه بنت وهج ليرن کريشاير اياک ايلدکلرين
 حله ميدان چمن اوزان وکساکر عريشان مصرون
 هر چه ايوپ کفار بکر لر ايرن راهنه ستاسندر
 اولوب چمن ايم اولد بلر وندلر ايوپ نيشاير
 کساکر نچ ورمي سفينه لر تون صوب وپمان لرين جقات
 ده استغونيه زوت بلا و مصرا دوزده عرت ايموب اسال
 راهن کساکر کفار بکر لر ايرن صير سوي کور ووب هلذ
 نيزدن سوروب کلوب فونديلرين دوزوب وني
 قلليرن زنت و معص سونات لر نه اسنان وروپ
 هران کساکر سونين اوزده هلم اولدکلرين ولاق
 عريشان سوت مياکلرين صوب و فونديلر ايه افکر
 بچ ايم عرت اسونيدک ر سچ حط ليرن بوش
 وروغ ايوپ ميدان مصرو فارسان عريان هلذ
 بر اوهوران بچ و صونين نيشاير صبا ايوپ
 وني انشايدين عريان ايوپ نکل نوصير کريشاير
 ايوپ باليه کندولرين کساکر کفاره اولدقوزن
 کفار ورمي صوب فونديلرين بر فضيل انش وکره
 صندرين سچ سياه ايمو فالوب بر لرين فرقه
 قدرندر فالوب درون کفار کورب اللرن اولو

بايدون

صبر صبر

سانور سینه شخافیرین مولافه یرن کفار ایلکیزره
 کرون کفار دوزخ قرارن مزاب خون برکون و بیخ
 ایشخانلریه سینه اهدون اب سیم کون روین
 ایرک قزق دورث ساهت بوفا صه بر چله عینم
 اولوب کفار برنجمله انیزین حکم قره راه
 اسکندریه دن جاع بکیر برقلر ظهور ایلون کفار
 یکدن جان بلوب خیرت ایه اسوم اوزره غلو
 وهوم ایلکیزن عربان دخی کینولرون ناسد
 یولوب و دیصال اولوب اهن نضا: انهن کفارن
 بو اقلیم جان هن نلریه مفاوت ایه میوب
 اکلر راه طوب روان وعضلر کوه عیبه بیخ
 دنان و اطرف واکاف بادیره کیزان باغی
 کرون ویاسته اسیر ایلوب واقالم اتم زنیایی
 ضبط و شغیر ایلوب درون قلعه موهول ایلد
 مال و عیان اولوز و تان عربانی هنله عتر کتراسوی
 ده دودولون اولدایه بوردسک ضبط اولوب درون
 قسح اولک قنوطله قهیلک واطرف نواهدی اکلر
 عربان روسیا هلاک بلجه تاج اولوب اهاله منبر و صر
 اوزره غاما ایلوب عسکر میران وکشتان اکلر
 اولوب بورد عربانیان قزار کیزان اولر قیزن زینولر
 دخی اهل نواهدیره اولک قوهلری قسقه سنه بر کوزولوب
 ایوب قزار همور برلغا بنیو بو لعین ویا زجه رال
 لعینر استشاره ایوب انیزیلک عسکر زینولر ایه
 عککه محافض قزار اهر باشا اولدینه وروی سنه عک
 سیم قوی زینف اذن مدینه عککه ایشانه نسوم
 و قول قزل ایلریه ایشا جانه عکک غانم و قسح ایلر
 اول جابه عزیمت ایلر سیزن قزق عربانی و نه دکلر

شایر یوشا مکر بونیم اقم عککه ولسی خذ اویاشا
 عسکر زینجه ناه افام مصر و کیندیبه نوب و غارت
 دخی و قزق بولر قزق زین حامن صغرت ایشا ناه غنم
 دود عید اوقیام ایچون باشو قزق زین آستانه عین زینک
 بورد هکلیز: بزنام خار صردن بعضی بوز کاند بولوب
 موش نری قزق ایشا قزق زین افام ایوب اقم اسکندریه
 و مصر صولوزنر واطل مولایک زینج کیناری قورلن
 صور ندین کوسکون بوز کاند بوزن برقله بوز کاند
 کینر نه عسافر ایلک ایه ضبط ایلوب ایلک اولک
 بوز کاند ک اسیر و مال واندلرین بولر اولر کینر ایشا
 مولایب قزق زین بورد کینر بوردلو ایلار ایلیوب
 بولکونا دوقعان ماقولا حالوزدر کلیم ایلک بولایز
 یمن ایوب کین سولوب درون اولمشه اولر قزق بعضی
 ندر صحیح سنه کوبه هت و کینر ایشا ایلک سنه زین
 عسکر یاقین و قف برنج اولدایه اون بدقی بوم ایلرین
 وانی عککه قزار اهر باشا هنلر دن دود ایلک کز لک کوز
 ایشا مولایب نیایت بر شان حال اولوب اولم قزق زینک
 در جیب ایوب وها کینر ایشا بولک قزق زین عسکر ایلک
 نضر غانلر غانه زینس اولوب بورد بولک ایشا لاله
 مصر و کینر بولک بر قالیه و تهلک بولک بولک دوزق
 ایلکجه خور بر هیله نه قف ایلر بولرین کینر
 لارن ایلک بولک ایشا ایلمک شایم و قول قابل
 وکلر ندر کز و کلر زین بر جواب قادر اولم بولک قف
 ایشا هیله مانده کفار زینلر و کینر اولوب باوشا
 بوزون مسعود شیکو بولک اهر عیای عین قزق
 و قزق عین کلا کزله زین بولک ایلک کز قزار اهر

ایصال اولونوب و میوق نوزات سقریه استکلانه سمن
 وهمنه ساتنز اولونوب و عاتانور دربارده ریح اولاله
 بئری سترنجی کون یوق و کوشن ساهورسن یئقلاشدن
 اسوسلا سربنه نعلها یوق بویوب و بیج اولون
 بئری مقورنجی جارتنه کون ضایعه باشا قورلاکر
 استانه عملته زامل اولوب ارسن یخشنه صوفله
 کئیلیم محقر رگاف هایلون ارا اولون ساتخدروره
 بوسه باشا و شیخ الوسلوم عابداشکر کویوب جاکاکی
 عالیله جین فرسوخ قیوب وانعم هرهایلون
 ایله سراقار اچطوب کورک دوزانه سین ایاسی
 اچدورص سونیه بایما دئنه بوس بویوب بیله
 باشا تیرسه عورت ایوب ایخس بیه یخشنه عورت
 عادت نریغ صفتام عکر رگاف هایلون هسدر کون
 نهن صدر وزارت اولندربیرکم حکم زایس ملاککد
 ناکر کلوب عاکر فر اچدئق صیغ و چیه و بویوب
 و بوندن اشاق اول نوز قیدرچ یز قیوغ مندر اقا قو
 ایوب عکر بدقی سرف اوزره قصه و عفت کوز
 ایه هیل یاندون تا کیرک غنن کر زانه نضرا اولون
 باشا طرادر دمی سئ کولو بارشا دوران حوله غزله
 ایال و ایوب ارسن بوم جم سئ کولونوز نوز قیوغ
 ایصون بی سوزلی لاریب استاره اولونلوی بولونور
 صون نام کول همنی اولونلر دوزارهایلوز اصدار
 اولوب سئ کولونوز صوغه جمه ایلیچور بیلوروا
 صغله سرف سعویوب صدر اعظم بوغ باشا شیخ
 الوسلوم عابداشکر وسار جال دوت و قلا و او یوقیا
 بعضی امور دوز صاحب نیر کوزلرچ اولوب و قن عکس
 قدر عظیم استاره اولونوب مقوق استاره سولا غایبه

در باره دونه

مقبوب باشا تیرسه عورت ایوب اولونجه بر کوف
 واضه کویوب بولصندب ایله ارسن کون بوم یخشنه
 ندره بیلر باشن جوق قور ایوب بارشا جم این
 موزر تریف بویوب وهاله شایب و کج کوزاکم
 وسار او عاقانان سمن هیلون صفر ایوب غننه
 من ایله انش سئ کون اولوب سئ کولو بارشا جاکاکی
 سرنی هایلون کویوب ایوب اولون ساعت
 سکن زب اولونلر بیکه غننه قویانا و شیخ الوسلوم عارف
 اقدی غزل اولونوب باشا بایق مانه تلوز و انج ایچ این کوز
 کون مین لایوب بئش کون بیه جیلونله اولونلر
 اولونوب و هرهایلون صدون امین ضایع باشا بیه
 اولونوب کون کوزلری استانه عکیم اولونله غازی
 اهر باشا زاهر عبده اوج طبع و قانام نصیب
 اولونوب و شیخ الوسلوم یز دمی عابداشکر اولونوب
 اصاق اولوب ایخس دمی حضور بارشا هیل کوز
 وضعت جهلدره سرف اولدر ارسن کون جیلونله
 سولون مورجانه جامع نریغک رای اولونوب ارسن کون
 غزن قویانا صهور این اهلوار باسنیوس سی عفر اولون
 بیزه ساقین سفق و شیخ الوسلوم عارف اقدی دمی
 برهیم ارسن اولونوب و بالکر دمی کوزون اصاق
 اولونوب استاره یوق باشا در استاره عکیم صدق بویوب
 باشا ایله استانه عکیم اصدار کوزین سلخدر تیر
 اسلیم اقاله شیبین بویوب کون نوز نام فرج اولون
 عکر اوزره عر سکر اسلیم اولونله بیج اولون
 بئری ایکه بئری یاز ارسن کون بولونله نوز هیلون
 نظام جوب بیلورون بوز بوز صدقاری شیخ صفت
 منله جو بستانان امدار عکر ایچون نوز اچماکیا

زیلا

بایهر کون

بختا

دوان کورم منی کوشکه
ر کورهایلوز زب

نقو

بعضی غزلیه

صبح اولدیقه سفحی اوز قشاکم و دوتنای بارشا هندانه
 دمنی بروجی ناسب کورلوب لوزمان اوردوب باشین
 اینغ اولتین اولوق واکاؤ اوردیلمی و گنج عساکر
 ایچیزه قنایر جاکر اولوب ایکن رهصه نیش غولت
 ایکن به اوردون هاندانه عروبی سماسینه چیمک
 کورلله به قنایر جاکر اولوب بورد سوبتور به
 زانصص به ضرر هاکر ضلوع کتر محبتیه سکتور اوج او
 لمسی رای جه اندری اولغنه اول ماه نکرورد مدوب
 اولنگر زینت شدغور سنه غوزده نیش و نیش اولغ غول
 نیشغول بکره نغوز غی اچارشده عریبه اولوب غلی
 عایجه ایتیزه ساتم سکر عرق اولورک نیشغور بورد
 وخت عریفه انا غلر قیوسکم بشتن حج ایوب
 اول کوریه غفورک دیربان دیرنمیدر اولنوب چاوتق
 باشی و چو صیدر کتیزم دیرنمیدر اولنوب چاوتق
 غویرج - عاقل اولورک فانی اولوب کوسیم کویله
 و حیل و نسیاره و طوری ایغور سکتور دیرله به نیشغور
 عجبدر ککه سخمان عثمان فانی غور نیشغور کلیم و نجان
 دوروز اول کوریه نضاد اولمک ایله بورد بورد اول
 شاه اسکندر و قارور باریکلر اولغله سقشغو ایضاد
 جاکر موزیکر عیاشه غایر غور نیشغول باریکلر
 عالیله ایتیزه اولر تخت مهورون صدر بنه
 اموس بورد و قلیزین العیش اولنوب و معص صدی
 مهنه اوز غنیز بر صبت و صدا اولوب ایچ
 بدله شاهنشاهلر بینه اوتونج دوروز ایوب
 صدای سهول سب کوره اندر لکریبه و آواز سب سب
 کوره لمان ایله اول صحن و لاشا بورد اولوب فقد
 اول کوریه بیعت ایله سرمه نیشغور باریکلر بیلش

سنگ

شارک و دوشمن کورک موزیکر به بیت ایوب ایکن
 شایر ایله باشا قیزینه واروب نیران صدرا عقیقه کوی
 و عریبه ارن دیروب به و عجب کوروت ایوب موصوف
 هابینه صیده و لمسی قویز اسف در این سقلاؤز
 دیوان غوزدن عرق اوردونه سارتنه حران اولو
 جمیع دصای جومعیان دیوان حاسمی نامیا موصوب
 اولک عکله جمیع اولوب بصیرتینه قران خصم کشان
 تلوت اولنوب معدنوقا سقشغو ایشتر سخمان سیم
 حال غوزیکر ارمی اوق سنن سحر انا قارینه نیشغور
 بیوب و گله ایمان اندرون حوضه ایزدن فاق
 اندر غات دیوان دورولوب و لب صغاق قریما انار
 اولدوق بر ساق قدر غانا بیدوب معص قانوش
 شاهی اوزره عویبه نغوز سینه انا غایب ارا اولنوب برقی
 زرتشتم ایچم لبیزه چیل باره کشد دوب انانانار
 ایوب و ارن هابون اولنوب جمیع دولت ایشال
 ایله قرم هابون نیشغور بیلدور ایلمی بریم بخت
 عریفه اوشنه اول ش سارکج بارشاه همان موزیکر
 قانون شاهانه ایتیزه سحر کوروه سادیزه نیشغور
 بیدوب ایلمیم تخت مهور اوزره نیشغور اولون
 به عوقه نیشغور و بیدونک شاهدر و ایشال سقشغو
 کلیم ریاسکالین ایله قلوب معین عرق بار ایوب
 صوره صحرای ایش سحر نیشغور کلیم بریم موزیکر
 شهریار و کایر هابون و حاصوره انا کرک
 مصاصان شهریار بیون بیعت محمد ایوب معص
 صدوت صحرای صبحی بعد اولر به ایشغور اولسته
 قنیم بیدوب بیعت عرقه صغ و عرقه کیر عا
 صدیق دله ایوب و دوق شاهانه بیعت قبا نیشغور

جمعی سکر ایله

سب دریاچه واقع بر کاشانه بهشت نادر که نادر
 الوغی صدر اول نظامه پیش هابون فایه اوله
 سؤنلو اقدیز اول کون ساعت دورن هم مجاری
 بالی کوشک شریف بیروب ایقال و شوکت ایله
 کوشه شهن تخت عالی بعد دقدیزن میزان کوس
 و طبل و نظیر لرینه اقرار ایلیوب و رسم قدیم
 اولک کشته کیران جه ازلدلمه دخی سیان سیدانه
 عقوب لعب و هیز لرین اخبار ایلیوب انعام
 شهنشاهی مضر اولور لر بونانکم فرق کلا بیلر
 پارشاهیبر که خبر بیلر لجم و رکابی و رفت
 بساطی انجو و جواهر ایله ارسته اسب جهان
 بیار در که اوزلریه سخخوران شهر باریلر
 سمند قونقون بیره سوار اولوب حضور هایدی
 برقع کوزه دوران ایدروب بعد ایزن هایدی
 اصدار اولنوب شوکلو اقدیز اولن کلدن
 نه صرای هایدیونه شریف بیروب ایش کوز
 هایدقان پارشاهیبر کول جان نام عمل فرج
 شناه پیش و رکاب هایدی اولن اولنوب و
 انبان اندرونن فارس الخدیو اولن خبیانه
 بهر خیران اولنوب کهن اول کون جمعه
 اولنه اباصوقیه نام جامع شریف ایقال هایدی
 اولوب صلوة جمعه معدولوا کولخانه فرج
 قرابه شریف بیویوه قنبر صدر اعظم عنای
 دیقه بنا و شیخ الایسوی هیزلری شریف اوز
 بر ساعت مقدار معلوم اولنوب بعد ایزن
 هایدی و رکاب پنا شیخ الکسوی حضور هایدی
 عقوب شاهی بهر ایچون سیدانه نادر بر

تخت لجم

ارضا و صمد سنه فزاد بیروب اولن امام اول
 و سرطیاشکی حضرتلری زرافه انباشاید
 قانون اولنه ارض و صمد کس لرله واروب
 سایده ایدر لر بونل ارض به آن اقال قیسه
 پیش کا هنده عبد شریف و صمد اولن تخت هایدی
 بیوسنه ایدوب و ارباب دیوان اولن تخت هایدی
 حاله ماهی اعونه اوب خان ازر قاف ساغ
 وصول درروب صدوق هایدیونه مزین و نخوان
 دور لر ایزن شهنشاه جهان حضرتلری ارض اوکم
 سندن اولن تخت صومک شریف ایزن ارض بکوز
 بیعت معلوم هایدی کس معلوم بیعت ایلیوب
 بعد اوی عظیم زینب اولنوب شوکلو اقدیز هیزلر
 اول کلدن اسب صیاسه رکاب سوار اولوب
 فایه اسدوقا و زره جامع سلطان اجماد شریف
 بیروب معدا تقیوه عید بینه اوی عظیم ایله باب
 هایدی و معلوم ایدوب نا اصاله نادر نزل
 بیروب کصومک ساید اولک کاشانه سریر که
 کوشه نین صدر شاهان اولد قنبر ایله باب
 اسلک اغانی ان اقال ایله نادر هایدی
 بهر شرف اولن شال و عیدیه کوشه عالی سلمه
 بیوس ایدوب بعد کتدی قریه هایدی اغانی
 انبان لرینه ایله بیعت ایلیوب بین کتدی کده
 انجا قنبر اغانی کایدی به رسم بیتر ایدوب
 بعد کتدی سوزل اغانی کتدی اغانی سفر ایله
 اولوب یعنی ایل ایلیوب بعد شوکت ایقال هم
 هایدی شریف بیروب و عبد شریف اول
 کوشه بالی کوشکی نامه شهرت شمار اولن حکم

بیعت ندری

بیروب

تذکره
مکتوبه: حضور دوران

درباری والوید بجز
اوزون بالیاری بدلیز بجز
کرمیونلری قوشونق وار
دوقی صحر اوزی هلاک بجز
سپاه و رسال اولور رعد کوبا
باقدیر اولور برقی بیدا

کاشانه صفحه نقاریه اسایش ایدر ملوب سده
جوب فرمان اولدوق اول سهنگان معارف
مدان شهریار بار اول جران غلغه ابله فایز
فندیاق قطر سیدان کارزاره اول صحن جان
پازاره دعوت اولور بوز؛ اول فارسان جمانی
هری مدان سر کوره دمن بانرینلرین نواز
بیگی لرزان دور هیجک حصم قوبلیرین مین
کلوسنن آق لعلان رزان ایدر ایری هرات
نوع سرهنگانلری استماع اولور بوز بالجه زبر
بلعولر اولک سندن سرت و باره باره
لیک اکر عثمانلر ارقا و لکامه رفا انده لک
باد صیای جهان بنما ایز کورودی بیت غبارنه
ایر شریخ اصیف ایاق نئی فلز کالایت حایف
جوسی ایرتی سینه خیزلرین میان سیدانه
سوروب هرزینده دوقی زغانلرین کوزا کوز
فغان زنده کوزون و لعل نونلر و فانت نیازده
اصغر و اعمر فانیق و فاره جامان دورولو
دورلو خدیجه ابله اول صحن دلکشا بنس
لاذرازه و صیغه کلزاره دوروب لعل
سحارینه آغاز ایلر کلرین بوجعه قهرمان
نادر ایکی الورا اولوب بر کعبه لئا و بر صاف
باص غیبه نله جکوب بر بر لیه روبرو قرار
ایلر کلرین اول میدان مهالکن بر جان نده
اول سنز فاف مزغان شاه الکندر و قاره
عوزه لرا دوروب جهان لرزه ناله اولوب سپل
اسب پنازنده و صفر سنده لک رفا لر رون
یک ایز اولک ادیان رهشت ~~سورولور~~
سورولور ایز
انهم

انجام بوجنده: فارس لیلیندر بر بر لیه رونجه
دوروب بر فله دوران صحن که مینی بر بر لیه
جاندرین بازار ایدوب قزاق قزاق ابله خلقتنه
دوره نله ایما بی ره انسا سریندن دستک
اولک جوب کشاد دور کعبه اول کعبه عدت کشاند
بر او قورون بد جان ایا قملرین اولک جوب
فضالیرین و اول نغ بارکش نالین بر بر لیه
بر کلبه و عین جهان بین لیه نشانا کشاد و کلرین
نغوز بالله تعالی اول خشت افرسیاب شای جوب
ایچن نونلری بر بر لیه سر قهرمانلری نه بلوکی
باکدوروب بر بر لیه کعبه پای لیه زور لاند
اولک سیمین ذرین لکاملیرین برک خاطر کجی
قاددوروب رون دوروان اولور لر ایدر دورولو
دورولو قن سلیع شور لولر ایچ ایدوب اول
بازار مهالک تقود جان نالین لرین بیج و شرا
ایسره بر بر لیه کروب پای سندی خاندن لر
حاصل اولون غبار ایچ قالوب و بیج پناز
قور و کوشی سانه قوی مدرکلری نقل و
تفکرون و نیاز اولوب هریری ایزده صحن
کیی باده غیبه نر سرب اولوب بر کعبه
مقداری بولعب چنده ایچ مهالکی سیر و نشا
سوروب صحن انامق شعر اشارت هلاک
بیدر دقلرین بویکی صاف ایچ بولون غلغه
سولاندر میان صافین کروب صحنلرین اول
ذرین هولا کاندی سر لری اوزره دور ایدر
ایچ الوبی بیلک دور لول اصطراب ابله بر بر لیه
تقریب ایلوب جملک اول صحن لعل کالک

بر جانبینه بیج ایوب و ایکی ایزی بر بره منداشوب
 ورسندز بیوت سناه اندلر اوب ایکن ایکن هم بیلو
 و هم رباب اولوب سنز انش برکتیه کویوز خارنگیز
 کوسنوب مصراویوق ناسیا مشهور اولک مشوراه
 آغاز ایوب شول زینه باوکی روان و دولت
 اولور لریکم بت خلله وار اولسه چون سینه زیز
 هئولده اولور سناه ظاهر ایکنده انسه منی باره
 اولوروی کوشی جره کوشی زانه حضور هار اویز سیره
 اولور اولورنه گنت لوزه اولک سوز آقن تونوزی
 زینه اوروب تختیا بر سناه قیزی ابع هولیه جلده
 جلده اولوب لصد هئولرین اقرار ایدر مقافیه
 ربیع سکونک بو مندی ان اندرون هار اویز کی کسکوز
 و قاضی لیلک بولوق عین اولدیغی اظهرین اشرد
 بوندر اول شاه اسکندر و قار سلطان جهانش
 ازلتله بیخ نایبه لر بیرکجه حاجای هار اویزین
 معج جانلرین فغنی بیج بیخ کالیزین جلده
 و راه علفن شنه اهییه دم ایملک کولرین بزلان
 ایدری و یوندرین انا سنس کوشه کولر کولوب
 هئور شهریارین اندونقی هئولرین اجرا ایوب
 انکم بادشاهی ایله فالخ ابال اولوب مین
 سکونان شهریارله است زرین و هو اهر لجام
 برله شنه اهلین سوار اولوب هئور هار اویز
 دور و کزار ایقلوب بعد فالخ اسف اوزره
 ایو و صاصوت لر کولوب کنتیک لر کی هئولرین
 نلرین ایلر ایوب بو قدر ناس سیر و ناسا
 ایوب بوندر دسک کویان قیلکانه و
 شنه کالان صلواتلر بالجه لصد و هئولرین

۱۹۱

اجرا و جوزنه وار قن رقصلرین اقرار
 و این مخصوصلرین ایکنه وقت عصه قدر ایلد
 ایوب مین اذن هار اویز بوردولوب شولوب
 بارشاه هم این هئولری صلوه عصر ارا ایوب
 است ساها تله سوار اولوب هم ساری هار اویز
 شریف غنات سیدر اولر ایتسی حیدر قطره اویچی
 سب کوی ساری عقیقه بیخ و جنیان صدر اعظمه
 جیدر اوزمان اولوب بادشاه عالیجا ائیز
 ساعت دورنی شریف بیوروب اول صحن ساری
 عقیقه نایفر لاشانه جهان بیت ضم ربیع بیروت
 صدوه ضر میدلولا کوشه نین صدر شاهیلا
 اولور لریز جیدر امار اولوب سرهنگان صدر
 اعظمه جنیاتی میدان و کورت ایلک لریز
 اوله هئولرین حضور بارانر مان میدان بزلان
 اولوب نه اول میدان و اجم ذرکها هون ننه
 دیوب زور اور لریز اولر سی و کوش اسکندرین
 سسی عالی بر صید و صد ایوب اوله مردک
 عورت کشتار اول هیلان بر بزلده بلننه
 ایوب ایکی ابع هیلره مثال مهار جیدر اوسانوب
 مین ازی و لر لکون جلمسی هئولر هار اویز
 عقیقه شنه اهی ایله منغ ایوب اولدر بیر مین
 بوخت کوش بوندرین اینا شنه جانبار و خوش
 ساری عتیق سر جانان اولر سلیم نام بر تخم
 بر معارف هئولر شنه اهی اولر کاشانه ساری
 عقیقه بیخ عالیسنس زینه برستون اهن
 نمون ذره ایوب ساعد انشان فالونق
 بر سن عقیقه سرب اولوستونه بند ایوب

اسانکناه

اول رسنه سزمله سیدله جانب نهنه قدر
 نبور سیرکی کروب و جاجا بزیدن تقویت ایچول
 اوزنلا اوزینه قشوب بره سالله انشار ایفدرکه
 محفل بشر محیط اولز اول رسنه برمانند
 برماننده التیور ارشون ایوی ونبات ارتقا
 زینه ایکی یوز ارشون ایوی بولوسلوب اوزره
 نوزمانده ترتیب و تنظیم ایوی بیز پرورکله
 و قشوب لرین رسن سهورله اوزره قشوب
 کونین ایه وکی بایسته هریرکی دورلودولو
 قوشمارف لرا بر ایله بیکه صومدرکله انشات
 معجل اولونم قالور ایوی صبح سر جانان اولون
 سلم بھله میدان کوروب زمین پوس ایلولک
 کورنچی سان اسفلدن دیز کورنجه کلمه قدر
 ایکی بالیوریه انشیرنج سربزلر بیدالوشه برضه
 ایمن ارمکیر یوی همان عصفور بادشاهی به
 کلنوب دولم عزورنلرینه رکا ایلیوب و جھیت
 ناسه نوجه ایوی ای باران بزک جبردرارن
 فراسوش انجمن ریویب کشف برنارو الو
 اصول قشوب ایه اول رسن سهور اوزرنه
 عکسوف وار کھوج ایلیوب برمع رسول
 و جبار بار و نای پاشاه و برخل ایوب صیه
 اول رسنه ارتقا کمنه رفتار ایه دل غمنا
 ایچ جهر کمن نبات رسنه قیب اولدوق کمنه
 اولون ترانوی زینه قشوب و ایکی لهریز
 بر برینه قاقوب و کدوف اول اوجی ایکی
 یوز ارشون معناری ایچ هوارن زینه برتاب
 ایلولک کمنه نافرین اول پر نادی کورنکجه جهره

منو

نیس و جهر و ناسه کمن کمن ایچ اول خوردوکی
 اول رسن سهور اوزره اوجکده اولش برنج کورنچی
 تروردوب کاه پدسا کمن و کله شان با ایچن صلوی
 اولوب هزار هزار قشومارف اهدا بزیک حاج ارضوی
 بشاپوی کراول صایم هیدای العلیق اولدور ایچ
 قشوب طغانجه برتله اولشاپوی بوسبر انانه
 چلیان سلیماندر دنی کانی ایچ کمن صبح
 اچا ایوی قایچ اوزره بک شاهیبر لاس بزین
 رکایله دوران و ایوانه صاسونلرین همی مایین
 سدان ایوی صبح ازین همایون و ریویب
 کدور شکر ایچال ایه صریقه سزی عشقه تزیف
 جوروب طعم نیشاهی و صلات شریایله کورنشم
 اولوب صبح دولت ایونلر شکر کورنشم
 کورنجه ایچ سوار اولوب سزی همایون تزیف
 بیور بیل ماه سربوزن برکی یوم کمن شمشیر ساعت التور
 بقصا الله نله ایچ اوجو نام کمن باش سوز مانیت
 ظهور ایوی شوکلو افترن بالی کوشکونه تزیف بیز
 کمن علونم امویون بر دورلو صوب جانده غامه به
 عموری بره الله عجم اولنه بساکن پنی و صندال
 و فلوقه عامه جلدی مورطوف بارشاهی به برلو
 صارت ایه سیوی بالی کوشکی انصانع کوی بیجید
 نایم شهبول اولون کاشانه جیران جینه اول شاه
 اسکندر و فار ستار کندر اولوب اول صندل غنا
 بیور بیل اول بوی ساعت مورونک عبات نارنله
 نیکن غیری فانیسین فر قشوب حاجی شاه اعلم
 ایلولک ایچال بارشاهی سزی همایون و لوب ایچال
 اچا تزیف جود بیل ایشی یوم جمعه سوزنوشاهی

جامع نوره عثمانیه که همدانکن انوار سلیمان آل عثمانیه
 به جامع شریفدرکه توصیف کنم وگلد غن سخاوت ایله
 تزییف بیوردوب سنلای جامع فایض اسنیق تودورودولو
 خاکلر ایش ایوب شوقلو ایش صلیق جمعه ارا
 بیوردوب شوق ایقال ایله طوب شیره عزمان اولدی
 شاه مزبورله اون ایکنی بازار ایش قلفه بری نامیده
 معلوم اولله جای قه نقاریه پیش درباب هایله
 امر اولوب صدر اعظم وشیخ الوسیع همونلری تزییف
 ایوب اولی شهنشاه عالی جاهله غبار پای کالدی
 دیغ زود پیلای کنی اسفرای ایوب وقدمر سنایز
 بوس و بر ساحت سخدرای رباب اولوب معبع کارخ اولدی
 اعلی اندرون عوماف و بیامهردی وزان اولدی
 بی ساحت سخدرای بیروناشا بیوردوب انلی رضی
 ایزن درلکلی ساز ایز اولوب کورجه جاوتلان
 معارف ایمن و بیضا میان و خلیف جلیب فرزند
 دقایق ایزن هر بیله ~~سخت~~ برکنه برن
 ارا و عطفه عقیسی عیض ایوب هرک هر بری نسا ایزن
 رسنه اولوب عوق اولی انازله طابع هر
 شاه جهاد اهزار ایوب نجات سازن و بولدی
 نوید عشق شادانای لکان آسمان ابرودوب زنی
 دنسوز صانعور سیه سدر ننه فرزند کورده
 وناللا و کوشیه کمان آینه سینه سنلن زندگی
 کیددی کراول ره لکان سینه اهنه ایزن و اول
 معونان عوق لشا ایزن شیره نواز ایلک و بوی
 پای عقی کسره و عثمان تلکی کت شیکدن رها
 ایوردی شوق او کور و ایش اولدور و دار فطر
 رقص کوردی جودند و کانی سینه ایشی سینه چاک اوق

اصاف جاوتلان

اوروی دلاش بیلم اولر سناله صفاشوق اوردی مطربینور
 درول نوق ایله ایلی سدر عوق شیخ اندی نار سنای
 اوده با شوی ولی صاه فرقی فناء با شلیق بوس لکن
 کن کردن هم آواز کورده جیدرته سینه زرا ایلدی
 کیمر سوسخار دالر دروی نه کصلی بر جیش شیناهی
 و بر جمع تاب ناک اولمشورکه فیدر و فیرری عوصلا
 کیمرون دوردور حاصل اول کون عصفه قدر
 کیش مطرب ایله انامه رسنه اولوب اول مای
 بهشت آبدین طوب فیدر نو تنظیم اولر کانا
 قرار داده قلابر تم کلور
 و قندام
 م

اوروی